

vezek 50 - VI. - ev. - 11.80 - 14.50 - Cena 20 vinarjev = 10 kr.

S strah na Sokolskem gradu ali Nedolžnav blázniči. Roman za ljudstvo.

Založnik:
Josip Rubinstein
na Draku, VII. Sigmundsg 11

Vsih knjižarnah in pri vseh upravljenih raznaševaljih knjig.

se imenuje zdaj Lola grofica Višnjegorska, Tvoja so proga, Mirko! — Zdaj pa predvsem čitajmo, kaj mi ona, ki se drzne imenovati Rožica Jaklič, naznanja. — Najbrž se gre za kak denar.“

In ko je Radivoj pismo dvakrat prečital ter ga še tretjič bral, je vedno bolj resno gledal.

„Zaboga!“ je zaklical, „to nima nič opraviti s sle parko, — v tem pismu se me prisrčno pozivlja, naj skrbim za truplo gospe Golarjeve. Ta deklica, ki imenuje Rožica Jaklič, je živila v hiši doktorja doktorja? To mè najbolj osupne! Ali ne piš da je nenadoma umrl na Sokolskem gradu?“

„Da, res je,“ je rekel Mirko, ki je Radivoj čital pismo, „tako je tu napisano.“

„Bog, kaj pomeni vse to? — Živimo morda na svetu, kateri se je hipoma vse tako grozovito izpremenilo, — ali se morda osoda z nami igra? — Rožica, ki sem jo sam mrtyo videl, — Rožica, od katere srce sem hranil v steklenici, — Rožica, ki počiva na pokopališču Montmarter, — piše in trdi, da je ves čas živila v hiši doktorja Golarja. Zaboga, meni je, kakor bi se vse vrtejo krog mene!“

Ljubi sin,“ je odgovoril Radivoj, „meni se prav tako godi, — toda veruj mi, glavna stvar je, da poizvemo, če je doktor Golar res umrl na Sokolskem gradu. — Bog obvaruj, da bi res tako bilo. — Kar se pa tiče smrti njegove matere, ni dvomiti v resnico, kajti smrt je potrjena od doktorja Barnela.“

„Kljub temu sem mnenja, da takoj preiščemo vso stvar, zato Ti predlagam, da se odpeljeva v hišo doktorja Golarja. — Ako je to pismo resnično, morava tam najti truplo stare gospe.“

„Medtem bom pa jaz brzojavila na Sokolski grad,

SKL

42060/5

82(100)

020010184

COBISS

e je doktor Golar res umrl," je zaklical Alenka, pojdimo na delo, — poiskušajmo rešiti uganko, ki že resega človeško pamet."

Naglo so se vsi trije odpravili ter se najprej odeljali v Sokolsko palačo, kjer je Alenka izstopila. Ottem sta se pa Radivoj in Mirko odpeljala v ulico, ker je stala hiša doktorja Golarja.

Našla sta jo zaprto in v polni temi, — potrkala na vrata, a nihče ni prišel odpret.

Poskusimo s ključem, ki se mi ga je poslalo "je rekел Radivoj.

je takoj odklenil in vrata so se odprla. Radivoj sta stopila v temno vežo. Radivoj je nato sta stopila v sobo, kjer je umrla gospa Golarje.

"Ali je kdo tukaj?" je glasno vprašal Radivoj, a nihče mu ni odgovoril.

"Oče," je zaklical s tresočim glasom, "tam na zofi leži človeško truplo."

"Mrlič!" je zaklical Radivoj, ko je stopil bliže. "Truplo stare ženske."

Stala sta ob truplu gospe Golarjeve ter gledala bledi obraz in na prsih prekrižane roke. Moža sta bila globoko ganjena.

Tedaj je Mirko prijel Radivoja za roko ter hripavo vskliknil:

"Ali Ti je jasno Radivoj, — vsebina pisma je resnična, — tu ni nikake prevare ali pomote. Kako si pa tolmačiš to, da je ona, ki je pisala to pismo, še živa? — Ko bi tudi to bilo res?"

"Ni res, — ne more res biti!" je odgovoril grof Radivoj, "saj si mi sam pravil, da si stal pri krsti

mrtvega dekleta. — In mi li nisi pokazal njeno srce, katero si s seboj vzel?"

"Srce, — njeno srce!" je zastokal Mirko, "da, zdaj se tudi jaz spominjam! — Jaz nisem danes prvič v tej hiši, — ime Golar mi je ušlo iz spomina, — in ko si mi pravil o mladem zdravniku, ki si ga poslal na Sokolski grad, tedaj nisem slutil, da je to oni zdravnik, ki sem ga v osodepolni noči poiskal ter ga prosil, naj mi da Rožicino srce. — Da, zdaj mi je vse jasno! — V tej hiši sem že bil in čeprav ne vern, ječi Rožica živa hodila po teh prostorih, vsem vendor, da smo jo kot mrtvo nesli po veži v doktorjovo sobo.

Radivoj je zamišljeno zrl svojega zeta.

"Zdi se mi," je rekel, "da sta na... sled tej... Tu si sam pri... mesel deklico v to hišo ter jo izročil doktorju Golarju s prošnjo, naj Ti da njeno srce. — Povej mi, Mirko, ali si potem, ko si dobil srce, še videl njeno truplo?"

"Ne, oče," je odgovoril, "truplo sta na moje povelje grobarja pokopala na pokopališče Montmarter.

"No, torej nama preostaja v dosegu razrešenja te skrivnosti le še to, da doženeva, če je bila res ona deklica, katere truplo si dal prinesti v to hišo, pokopana. — Zato morava iti na pokopališče ter si dati grob odkopati."

Mirko je čutil, da ga je mrzlo spreletelo po životu. Še enkrat naj bi gledal ljubljeno obliče, pa kako. Morda ga je smrt že razjedla, črvi oglodali, — tega pogleda bi ne mogel prenesti!

"Ako se čutiš preslabega," je hlastno nadaljeval Radivoj, ker je opazil, da se je Mirko zdrznil pri njevem predlogu ter obledel, "hočem sam iti na pokopališče. Zame nima smrt ničesar strašnega in obvezana

sva, da rešiva to uganko, — izvedeti morava, da nisva zopet varana od kake sleparke in če mi je res ona deklica, katero si nekdaj ljubil, pisala to pismo.“

„Spremil Te bom, dragi prijatelj!“ je odločno zaklical Mirko, „nočem, da bi sam šel na pokopališče.“

„Dobro, in za pogreb tega trupla bom že skrbel,“ je odgovoril Radivoj ter pokazal na mrtvo gospo, „in ako je res, da je doktor Golar umrl na Sokolskem gradu, bom skrbel, da bosta mati in sin združena v enem grobu. Zdaj bom hišo zaklenil, in ključ vzel s seboj.“

Storil je tako in nato sta odpeljala na pokopališče.

Tam sta stopila z voza ter šla proti grobarjevi bila temna. Sta i Piferon in njegov sin sta

hiši, ki je najbrž že spala.

Radivoj je potrkal na okno, in trpelo je precej časa, preden se je stari Piferon pokazal pri njem.

Nehote sta grofa odskočila, kajti suhi starec v beli nočni čepici je izgledal kakor pošast, ki je pravkar zapustila grob.

„Kaj hočete?“ je vprašal grobar, ne da bi odpril okna.

„Prosim, odprite nama,“ mu je zaklical Mirko, „izpoznali me boste takoj. Jaz sem oni, za katerega pozneje to truplo zakopala. Morda se mne spomnите, saj sem Vam takrat dal bogato darilo.“

Zdaj je Piferon odprl okno ter se naslonil ven.

„Zdaj Vas že poznam,“ je odgovoril, „kaj Vas je pa danes privedlo k meni? — Hudiča, zdaj je vendar nenavaden čas za pogovor.“

„Prišel sem k Vam,“ je odgovoril Mirko, „da Vas vprašam, če Vas je volja petsto frankov zaslужiti?“

„Petsto frankov, — kaj pa moram storiti, gospod?“

„Samo grob one deklice mi boste odprli, da še enkrat pogledam njen obraz.“

Starec se je groze stresel.

„Da bi bil norec,“ je zaklical in hotel okno zapreti, „mislite, da bom na črnih kozah umrl? Ona deklica je umrla na tej kugi in s sinom sva bila vesela, ko sva enkrat krsto spravila pod zemljo. Ne, dragi gospod, tudi če mi petkrat več daste, ne storim tega.“

„Kaj pa govorite o črnih kozah?“ je Mirko razburjeno odgovoril, ko se je spogledal z Radivojem, „nrečnica ni umrla na tej bolezni, prisegam Vam.“

„Torej veste Vi to boljše nego zdravnik, k kateremu sva truplo nesla?“

„Aha, — torej je Vam doktor Golar to natvezil? Ko je Piferon pritrdil, je Mirko nadaljeval:

„To ni res, zdravnik se je zlagal. Deklica je sama skočila v vodo in le to je bil vzrok njene smrti. Ne premisljajte se torej dlje, odprite mi grob in krsto, — jaz moram videti mrtvo deklico.“

„Ako mi gospod garantira, da deklica ni umrla vsled nalezljive bolezni, hočem zbuditi sina. Počakajte par minut, takoj Vam bom odprl.“

Okno se je zadržalo in Mirko je z glavo zmajaje rekel Radivoju:

„Ali veš, zakaj je doktor Golar rekel tema človekom, da je deklica umrla na kugi?“

„Da, to je jasno kot beli dan!“ je odgovoril Radivoj. „Doktorju se je mudilo, da bi bila krsta čimprej pod zemljo, morda se je bal, da bi grobarja še enkrat odprla krsto in to je hotel na vsak način preprečiti.“

„Iz kakšnega vzroka naj bi pa to storil?“

„Brzdaj svojo radovednost še četrt ure, potem boš vse vedel,“ mu je odgovoril Radivoj.

Grobarja sta skoro nato stopila iz hiše ter prinesla vse, kar je bilo potrebno, da se grob odpre. Starec je nesel svetilko in dleto, da odpre pokrov na krsti, sin je imel pa dve lopati in malo lestvico.

„Pojdite za nama,“ je rekel stari Piferon, „upam, da ne boste o tem govorili, ker bi bilo za Vas in za nas slabo, kajti strogo je prepovedano, odpreti kak grob brez sodnega dovoljenja.“

„Kapada bova molčala,“ je odgovoril Radivoj.

Piferon ju je peljal v severni kot pokopališča ter obstal pri grobu, na katerem je stal preprost črn lesen križ. Pokazal je na grob in rekel:

„Tukaj je zakopana deklica, skoro je bosta videla.“

„Tukaj imate že naprej denar!“ je rekel Mirko ter dal Piferonu obljudbljeni znesek. Bogato plačilo je grobarja izpodbudilo, da sta z vnemo metala prst z groba ter rila v zemljo kakor dva krta.

Skoro se je pokazala črna krsta očem.

„Pojdite v grob po lestvi,“ je zaklical stari Piferon, kajti zdaj bova krsto odprla.

„Pusti mene prvega,“ je rekel Radivoj ter brez strahu plezal po lestvi v grob.

Mirko je s tesnim srcem šel za njim. Strahu sicer ni nikoli poznal, a zdaj ga je bilo groza, kajti zdele se mu je kakor bi stopal v lastni grob.

Grofa sta dospela v globočino ter obstala poleg krste.

Hladen, plesnjiv vzduh ju je obdal. Mesec je svetil v grob, kjer so zdaj stali širje ljudje.

„Odpriva pokrov, dečko!“ je zaklical stari Piferon ter zastavil dleto pod desko.

Deska je zaškripala in žebliji so odnehalii, skoro je odletel pokrov na stran in v istem hipu so možje kakor okamneli ostali.

V krsti ni bilo nikaknega trupla. Bilo je le nekaj v stare cunje zavitih kamnov ter polno blazin, da se kamni niso premikali.

„Mislit sem si!“

Te besede je zamolklo izgovoril grof Radivoj.

„Torej sem bil varan, goljufan!“ je vskliknil Mirko, in vendar lahko prisežem, da je bilo Rožicino truplo v tej krsti, ko sem jo dal prenesti k doktorju Golarju, — in zdaj —“

„Ako je ni medtem hudič odnesel,“ se je smejal stari Piferon, „potem je sploh ni bilo v krsti, katero je nama doktor izročil. In čemu je naju tako ostrašil, da je imela črne koze?“

„Dovolj sva videla,“ je rekel grof Radivoj, „pojdiva nazaj.“

Pri teh besedah je prijel Mirkota za roko in ga vlekel s seboj po lestvi. Ta je šel za njim kakor bi sanjal, — tisoč mislij mu je rojilo po glavi, a nobena ni hotela razsvetliti zmešane duše.

Molčala sta oba do voza in šele v vozu je Mirko zaklical:

„Sveti Bog, kaj pomeni to? — Ali se osoda norčuje z menoj? Zdaj mi je še bolj temno in nejasno, — videl sem njen grob, a trupla ne!“

„Pomiri se,“ je rekel Radivoj, „vse Ti hočem pojasniti. Le dvoje je tu mogoče! — Ali je Rožica pri Golarju zopet oživila, ker je bila le na videz mrtva, ko si jo Ti videl, — ali je pa mladi zdravnik hotel obdržati njeno truplo v študijski nameně. Zato je pa vrnil krsto grobarjem s kamni napolnjeno.“

„Prav imas, oče,“ je odgovoril Mirko, „katero mnenje je pa pravo? Edini, ki bi nam mogel to pojasniti, to je doktor Golar, je umrl.“

„Ne obupaj, morda je božja volja, da izveš resnico.“

Voz se je ustavil pred Sokolsko palačo in grofa sta naglo odšla po stopnicah v prvo nadstropje, — v dvorani jima je stopila Alenka pl. Radičeva nasproti.

„Pravkar je dospela brzjavka iz Sokolskega,“ je zaklicala, „prišel odgovor na brzjavko, ki sem jo Martinu poslala.“

„Brzjavka?“ je vskliknil Radivoj, „ali jo je stari Martin poslal?“

„Ne,“ je odgovorila Alenka, „doktor Golar sam, — on živi! — Vest o njegovi smrti je bila izmišljena! — Jutri opoludne pride v Pariz.“

Radivoj je padel na stol, bil je preveč truden a vendar ga je napolnjevalo veselje, da bo zdaj resnico izvedel.

78. poglavje.

Nebo in pekel v srcu.

„Dočim so se vršili ti dogodki, je sedela Lola v elegantni sobici, ki je ležala med njenom in Mirkotovo spalnico.

Lepa nočna obleka je odevala njeno vitkobujno telo in nikoli še ni Lola lepše izgledala nego ta dan, ko se ji je zdelo, da vstaja nova sreča zanjo, ko je mislila, da je vse dosegla, kar je nekoč tako hrepeneče želela.

Da, Mirko je bil njen, samo njen, — osvojila si

ga je zdaj, ležal je na njenem srcu, — bila je njegova žena ne samo po imenu, ampak tudi v srcu.

Nebeška slast se je naselila v Lolinem srcu, — ono brezimno blaženo čuvstvo, ki navdaja le žensko, ki čuti v sebi kliti novo življenje, — življenje, katero je povzročila ljubezen, ki jo je združila z ljubljenim soprogom.

Lola se je čutila, da je — mati.

Že nekaj dnij je Lola vedela, da jo je narava poklicala, da izpolne najsvetješo dolžnost, ki je naložena ženski. Vedela je, da bo dala življenje bitju, ki je bilo meso njenega mesa in kri njene krvi, pa ne samo njene, ampak tudi —

Tedaj je Loli hipoma srce zastalo, — misli so se ji zmedle, — strepetala je kakor trepetlika, — skočila je s stola, a se takoj zopet napolne zgrudila vanj.

Ali je res Mirkotov otrok, ki ga nosi pod sreem, — ali je res bilo dete iz plemenite krvi grofa Višnjegorskega, ali — ali —

Z dvomi navdana je Lola zatisnila oči ter se zdrznila, kakor bi hotela kačo odvrniti raz sebe. — Sveti Bog, ko bi bil ta otrok onega zločinca, morilca in bandita, kateremu se je takrat v pijanosti udala.

Da, pregrešek, ki ga je Lola izvršila v oni osodepolni noči, ko je nenadoma zopet srečala Francia Robiča, veliki greh, katerega je takrat zakrivila, da se maščuje nad soprogom, — ta zločin je deloval zdaj v nji kakor stup. Nikakor se ni mogla iznebiti misli, da bo morda rodila dete, ki ne bo podobno Mirkotu, ampak Franciu Robiču. In ko je mislila, da bo tako dete položila Mirkotu v naročje, jih je bilo, da mora zblazneti.

„Ljubil bo otroka,“ je zastokala lepa ženska ter si otrla solze, „srečen bo, ko ga bo prvič videl! A jaz si bom pri temi mislila: Ti si sleparka! Ubogi mož, Tvoj zarod je popačen, to ni grofovsk otrok, ampak sin zločinca, navadnega morilca.

„Ne, ne, ni mogoče!“ je tolažila samo sebe, „jaz čutim, da je Mirkotov otrok, ki ga nosim pod srcem! — Ali bi ga mogla sicer že tako rada imeti, — ali bi mogla s takim veseljem pričakovati njegovega rojstva? — O takrat, ko me je ta strašni človek objel, nisem vedela kaj delam. Kajti šampanjec mi je zatemnil duha, — napol nezavestna sem bila, torej ni bilo takrat!“

Tako je Lola samo sebe varala ter si predočevala, da njen greh ni imel posledic, — a vendar se je čutila brezmejno nesrečna.

Mirko še ni vedel, kako veselje ga pričakuje, — ničesar mu še ni priznala, — doslej še ni imela poguma, da bi mu rekla:

„Bog je blagoslovil najin zakon!“

Toda danes mora izvedeti, — zato ga je še vedno pričakovala, čeprav je ura kazala na dvanajst.

Čudila se je, da Mirkota še ni domov, saj je sicer zgodaj prihajal iz kluba. Toda tudi če mora do jutra čakati, bo ostala, da mu prizna, da se čuti mater.

Segla je na polico po knjigo ter čitala lepe pesmi v zlato obvezani knjigi.

Nenadoma so zažvenketale šipe na oknu, Lola je čutila hladen pih na vratu, — v strahu je dvignila glavo — ter se kričeč zgrudila na stol.

79. poglavje.

Pošastni obisk.

Okna so se na stežaj odprla ter se zadela na steno.

Lola je stala kakor okamnela ter pritiskala roke na valujoči grudi.

Okno se ni samo od sebe odprlo, ker je Lola vedela, da je je zvečer sama zaprla, veter pa tudi ni bil tak, da bi z lastno močjo mogel odpreti.

Videti ni mogla, kakšna skrivnostna sila je odprla okno, ker jí je to svilena zavesa pred oknom branila.

Za zaveso se je pa nekaj gibalo in skoro je Lola opazila, da čepi na oknu moška postava.

Lola bi se skoro zgrudila na tla pri tem odkritju — hotela je kričati, a glas ji je zastal v grlu. Strahovita slutnja jo je navdala, — misli, ki so ji pravkar napolnjevale dušo, spomin na človeka, ki ji je največjo nesrečo v življenju povzročil, je ni več zapustil.

Tega imena ni hotela izgovoriti, — in vendar jo je gnala neka moč, da je s tresočimi ustnicami šepnila: „Franc Robič!“

Za svileno zaveso je zadonel grd smeh, — zastor se je razgrnil in grd obraz je zrl v lepo žensko.

Lola se je opotekla nazaj, iztegnila je roke, kakor bi se hotela braniti, — strahovita groza jo je navdala in vsak ud, vsaka poteza na njenem telesu klicala na pomoč.

Z okna je skočil človek v sobo, — v cunje zavita postava se je bližala Loli, ki je v grozi odskočila, toda capin je šel za njo prav do vrat. In ko je mlada grofica prijela za kljuko, je razcapani človek prijel njen roko in jo krepko stisnil.

„Ej, zakaj pa bežiš pred menoj, golobica,“ je zadanel hripav glas in obenem je zasmrdel po sobi zopet duh po žganju. „Sicer se me nisi tako plašila, — še pred nekaj meseci si ležala v mojem objemu. Res, da sem bil takrat malo lepši, — bil sem oblečen po najnovejši modi, umit, obrit, — a zdaj, zdaj sem le odsev nekdanjega Franca Robiča, — toda le od Tebe je odvisno, ljuba moja piška, da postanem spet tako gladek in čeden, da boš s slastjo poljubila moje ustnice, kakor nekdaj.

V obleki sem se malo zanemaril, ker sem moral bežati po gozdovih ter se skrivati v močvirju. Da, prav slabo se mi je godilo, toda zdaj je vse minilo, — zdaj bo spet vse dobro, — pri svoji ženičici, pri svoji ljubici se bom zopet oživel!“

Do tega hipa je Lola še dvomila, če je res Franc Robič pred njo, kajti vedno je bil oblečen elegantno ter imel čisto perilo in obleko. In kot tak je bil čeden dečko in ženske ter dekleta so ga rade videle.

Obraz je imel sicer malo prežit, toda mehke potese so ga delale prikupljivega, — sive in zvite oči so zrle sanjavno in zaljubljeno, če je hotel; telo mu je bilo vitko in lepih oblik in ustnice so bile ustvarjeni za poljub.

Toda zdaj se je Lola groze stresla, ko ga je ugledala pred seboj.

Oblečen je bil v cunje, katerih bi se poprej niti ne dotaknil ne, rokav pri sukni mu je manjkal, hlače so bile blatne in raztrgane. Srajce menda sploh ni imel, kajti okrog vrata je imel ovit črn robec.

Obraz je bil črn, izgledal je, kakor bi ga že štiri tedne ne umil, isto se lahko reče od njegovih rok.

Lica so mu bila upala in celo telo izsušeno in

izmučeno. Najbrž je propali človek iskal moči in okreplila v strupenem žganju!

Lola se je tresoč oprostila njegovih rok ter ga vrgla od sebe z močjo, kakršne ni pričakovala od sebe.

„Kaj hočeš od mene?“ je zaklicala s tihim glasom, „jaz Te ne poznam, „jaz Te še nisem nikoli videla, — Ti si tat, — odstrani se, sicer pokličem služabnike!“

„Služabnike hočeš poklicati?“ je odgovoril razcapanec, „Saj Ti ni treba klicati, tukaj pritisni na gumb in zazvonilo bo po celi hiši. Kar sazvoni in kogodo prišli služabniki, me predstavi za svojega ljubimca, — haha, saj se ne boš lagala!“

Ali sem se res tako strašno izpremenil, da ne izpoznaš več svojega prijatelja Franca Robiča? No, daj mi malo mila in pokaži mi kopalno sobo in v četrt ure boš videla, da sem res jaz, ljubljenček Tvoje duše, mož, v česar objemu si ležala. Oh, lepa Lola, ta sprejem ni nič kaj prijazen in bil sem na vse kaj drugače pripravljen.“

„Do kaj takega nisi imel povoda,“ je odgovorila Lola ter ga sovražno pogledala, „kako se drzneš, nesramnež, priti v palačo grofa Višnjegorskega! Ali se ne bojiš, da se vsak trenotek vrata odpro in se pokaže moj soprog? — Kaj naj mu odgovorim, ako me vpraša, kdo si? Pa saj niti vprašal ne bo, poklical bo policijo ter Te dal zapreti! Nesrečnež, ubeži, ako nočeš zopet priti v ječo, odkoder si ušel. Ker Ti gotovo manjka denarja, Ti hočem dati kar imam; nekaj sto frankov boš dobil, samo pojdi naglo iz hiše!“

Lola je razburjeno govorila te besede! — zdaj jo je pa premagala slabost, solze so se ji udrle iz oči in nezavestna je padla na stol.

Franc Robič je zadovoljno sedel na mehek stol blizu peči ter rekel:

„Človek ne more verjeti, kako mrzlo je takemu, ki se je več tednov potikal na gozdovih ter spal na prostem.“

Medtem je Lola obupno vila roke. Ali res ni hotel nesramnež oditi, ali hoče res, da se ga najde v palači njenega soproga? O potem bi bilo vse izgubljeno! Franc Robič bo njenemu soprogu vse povedal in sladka sreča, ki se je še pred kratkim naselila v njenem srcu, se bo razdrla kakor kratke pomladanske sanje. Ne, do tega ne sme nikakor priti, — Franc Robič je moral proč, naj velja kar hoče.

„Poslušaj me, Franc,“ je tiho rekla Lola, „govoriti mi je s Teboj.“

„Dobro bi bilo, da zakleneš vrata, preden govorиш z menoj. Nič kaj prijetno bi ne bilo za oba, ko bi naju Tvoj soprog tukaj presenetil, — najmanj ljubo bi pa bilo Tvojemu možu, kajti prisiljen bi bil, da ga zaboljem kakor mladega mačka.“

Pri teh besedah je vzel iz žepa dolg, ostro nabrušen nož.

„Spravi nož in odidi!“ je zastokala Lola. „Kaj, njega hočes umoriti? Ne, rajši vzemi moje življenje, kajti znaj: jaz ljubim svojega soproga z vso močjo svoje duše, ljubim ga, kakor le more ženska ljubiti in trepetam strahu, da bi ga izgubila!“

„Tem bolje,“ je mrmral Robič, „neumna goska mi vse pove.“

Lola je vstala ter zaklenila vrata, toda kaj bo zdaj? Kako naj Robič odide? Skozi okno ne bi šlo več, ker bi ga gotovo kdo opazil, saj je čudno, da ga že niso opazili, ko je gori splezal.

Morda ga je pa kdo videl?

Vse te misli so ji valovale po možganih. Vedela je samo to, da postane skrajno nesrečna, ako najde Mirko Robiča pri nji. Vedela je, da je potem izgubljena, zato mora Robič odti, a ne samo odtod, ampak tudi iz Pariza in Francoskega.

„Poprej si mi nameravala nekaj povedati, draga moja Lola,“ se je zasmehljivo oglasil Robič, „toda priznati moraš, da ne morem biti v tej obleki v Tvoji družbi. Pelji me v svojo spalnico, da se malo umijem, — veš veliko mi je na tem, da se dostoju prezentiram.“

Dalje mi moraš preskrbeti kakšno obleko Tvojega soproga, upam, da jo je naredil najboljši pariški krojač, sicer je ne oblečem. Pristojala mi najbrž bo, ker sva enake velikosti. Pozabiti tudi ne smeš na perilo, kajti moje je prav slabo.“

Pri teh besedah je capin odpel telovnik ter pokazal Loli, da ima le umazano, mastno rdečo srajco na telesu.

„Ko se bom takoj prelevil iz potepača v kavalirja,“ je nadaljeval Robič svoje nesramne zahteve, „mi boš pripravila fino večerjo. Ker je že pozno, se bom moral najbrž z mrzlimi jedili zadovoljiti, toda upam, da mi prineseš zraven tudi najboljšega šampanjca.“

Tudi smotk ne smeš pozabiti, kadim najboljše, da veš.“

„Molči!“ je zaklicala Lola ter jezno udarila z nogo na preprogo, „ali me hočes še zasramovati? Jaz Ti ne morem pripraviti tega, kar zahtevaš, ne da bi vzbudila v hiši pozornosti. — Služabniki sicer že spe, vendar —“

„Boš takoj storila, kaj Ti zapovedujem,“ je strogo rekел Robič, „spomni se, da si moja služabnica, moja

sužna! Pojdi, pravim, idi, sicer začnem kričati, da me bodo vsi slišali. Kaj, Ti se še obotavljaš? Takoj Ti pokažem, da sem za vse odločen —“

„Proč!“ je zaklicala Lola ter zabranila roparju, ki je hotel pritisniti na zvonec, „vse Tvoje želje hočem izpolniti, samo ne izdaj me, ne stori me nesrečno. O gorje mi, — zli duh je prišel v mojo hišo!“

„Pojdi z menoj,“ je potem nadaljevala Lola, kajti ni si več upala ustavljati se strašnemu človeku, „peljem Te v spalnico, kjer se lahko iznebiš svojih cunj in se očistiš blata in dočim se boš preoblekel, poskrbim za dobro večerjo, — Vse, vse hočem storiti, samo obljubi mi, da potem odideš iz moje hiše. — Oh, trepetam pri vsakem šumu, kajti vsak hip se Mirko vrne in on Te ne sme videti!“

„Zdaj stori, kar sem Ti ukazal,“ je hladno rekel Franc Robič, „potem Ti bom še kaj povedal.“

Ah, to je pa nebeško!“ je hripavo vskliknil, ko je stopil v razkošno spalnico, razsvetljeno od električne luči. „Ukus se Ti pa mora priznati! Tu mi jako ugaja! Povej, ali ima ta soba samo ena vrata?“

„Ne,“ je odgovorila Lola, „tamle tapetna vrata vodijo v kopalno sobo.“

„Ah, torej tudi kopalnico imaš! Ali ima kopalnica kak izhod? Zanimati se vendar moram za svoje bodoče stanovanje.“

„Nima,“ je tiho rekla Lola, kajti zadnje banditove besede so jo smrtno prestrašile. „V kopalnici je samo eno veliko okno.“

„In kam se pride skozi okno?“

„Na galerijo nad vrtom.“

„Zelo dobro. Opisala si mi vse, da se mi zdi, kakor bi že deset let stanoval v tej hiši.“

„Pojdi torej v kopalnico in se očisti. Ako si me sploh kedaj ljubil, ako mi hočeš biti hvaležen za uro blaženosti, ki sem Ti jo dala,“ Lola se je stresla pri teh besedah, „stori vse hitro, kajti sicer si izgubljen Ti, jaz in — on!“

„On?“ je zaklical Franc Robič, „najbrž govorиш o svojem soprogu. Mirna bodi, golobica moja, ni se Ti bati zanj. Dokler me pusti na miru, mu tudi jaz ne bom ničesar storil.“

Nato je stopil v kopalno sobo in Lola je naglo stopila nazaj k vratom. Strahotno so ji zabliskale oči pod svilenimi obrvimi.

Počasi je prijela za ključ, ki je tičal v vratih kopalne sobe od znotraj. V istem hipu pa, ko je hotela potegniti ključ iz ključavnice, je Robič zgrabil njeno roko in hripavo je vskliknil:

„Ne, lepa Lola, tako se nisva zmenila! Morda misliš, da se mi je na begu oslabil poleg telesa tudi duh? Zagotovim Ti, da sem še vedno stari Franc Robič in zato vidim, da me hočeš zakleniti od zunaj, najbrž, da se boš tako lažje pogajala z menoj. Ej, sladka ptičica, premalo možgan imas v glavi, da bi prevarala Franca Robiča. Ključ ostane tukaj in Ti greš po stvari, kakor sem zapovedal.“

Kakor pijana se je Lola opotekala skozi spalnico ter dospela v Mirkotovo spalnico ter vzela prvo obleko, katero je mogla s klina. Vzela je tudi nekaj perila ter potem vse to vrgla Robiču v kopalno sobo.

„Zdaj pa poskrbi za večerjo,“ ji je zaklical zločinec od znotraj, „pa na šampanjca ne pozabi!“

Kakor zločinka se je splazila Lola v jedelno shrambo ter prinesla, kar ji je prišlo pod roke. Mrzlo pečenko, klobase in pleče ter kruha in salate je znosila v svojo

spalnico ter pogrnila malo mizo. Tudi dve steklenice hladnega šampanjca je postavila nanjo.

Pognjena miza je v krasni spalnici izgledala tako zapeljivo kakor bi hotel zaljubljen parček sedeti pri nji, da skupaj obeduje, preden se uda razkošni ljubezni.

Toda v kakšnih mukah je Lola vse to pripravila! Misel, da je človek, s katerim se je onečastila blizu, je kakor bič padala nanjo in trpela je kakor obupanka.

O kako hvaležna je bila Bogu, da se Mirko še ni vrnil, — vroče je molila, da bi ga še eno uro ne bilo.

Čeprav je bila Lola hudobna, vendar ji moramo priznati, da se v tem hipu ni tresla zase, ampak za ljubljenega moža, ko bi ta nenadoma vstopil, bi ga Franc Robič umoril.

Vrata pri kopališču so se odprla in vitek, veselo se smehljajoč gospod je vstopil.

Kdor bi Robiča videl pred četrt ure in ga zdaj ugledal, bi si ne mogel misliti, da se more človek v kratkem času tako zelo izpremeniti.

Lepa, temnosiva obleka mu je izvrstno pristojala. Blestečobelo perilo, temnordeča kravata, v kateri je bliskal dragocen briljant, — svetli lakasti čevlji, — skrbno počesani lasje in rožnat obraz, pravkar obrit, je delalo Robiča res lepega kavalirja, da je Lola v prvem hipu sama dvomila, ali je to res tisti capin, ki je pred nekaj minutami stal pred njo.

„No, kako Ti ugajam, sladka moja ženičica?“ je v smehu zaklical Robič, ko je opazil vtis, ki ga je na Lolo napravil. „Kajne, obleka dela ljudi. No, pa tudi Ti si storila svojo dolžnost kakor vidim. Oh kako dobro stori človeku pogled na te stvari, ako je moral več mesecov stradati in se postiti!“

Ha, kako se je morala Lola zadrževati, da ni ogor-

čeno vskliknila, ko je slišala bandita tako govoriti. Saj se je ta človek obnašal kakor bi imel v tej hiši največjo pravico, kakor bi bilo vse njegovo, zlasti pa — ona sama.

Ali pa ni bila res njegova z dušo in telesom, — ali ni temu možu dala vse najboljše in najvišje, kar je imela?

In baš to mu je dalo tako premoč nad njo, da se mu ni upala ustavlјati.

Bilo ji je, kakor bi se zapisala hudiču in da mora zdaj vse storiti, kar zahteva. In Franc Robič zahteva veliko, to se je skoro pokazalo.

Zazdaj je sedel k mizi ter jedel kakor volk. Odškodovati se je menda hotel za dolgi post in dolgo hrano v ječi.

Med jedjo je pravil Loli, kaj je v zadnjem času doživel.

„O ječi sploh ne govorim,“ je rekел, „kajti tu mi je še precej dobro šlo. Sicēr so me mučili na vse načine, ker so hoteli spraviti iz mene, da bi priznal.

Vsak tretji dan so mi dali vodo in kruh ter obesili pred okno zaboj, da nisem imel dnevne svetlobe. Toda čim temnejše je bilo krog mene, tem jasnejše so bile moje misli, da ne bom ničesar priznal. Odločno sem tajil, da bi bil jaz Franc Robič, toda Tvoj gospod papa, ljuba Lola, je bil tako dober, da je to trditev ovrgel, kajti pri prvem pogledu name je rekел: „Da, to je Franc Robič, ki je pri meni služil za kočijaža in ki je zabodel Alenko pl. Radičevevo.“

Žal da premalo, sem si mislil ter mu obrnil hrbet.

— Kajpada zdaj nisem mogel več tajiti, da bi ne bil Franc Robič, toda sodniki so hoteli tudi vedeti, kaj sem vse v Parizu počenjal. V ta namen so nekega dne za-

prli k meni drugega zločinca, da bi iz mene izvlekel, kaj sem delal.

Ta zvijača mi je bila takoj očividna, zato sem tovarišu pravil vse mogoče zločine, ki sem jih izvršil, in ta jih je kajpada sodnikom natvezil. No, sodniki so izprevideli, da sem preveč prekanjen in zato so poskušali s krokarjem.

„Ali še več, Lola, koga imenujemo krokarja? — No, že vidim, da si vse pozabila, kar si se naučila pri „Zeleni papigi“.“

Lola je zakričala, ko je lopov tako glasno izgovoril to ime. Proseče je iztegnila roke in lepe njene oči so ga rotile, naj v tej hiši ne govorí o njeni preteklosti.

„Kakor je pri nas duhovnik,“ jo je poučil Franc Robič. Nekega dne so se odprla vrata moje ječe in vstopil je duhovnik ter me vzel na rešeto. Rekel je, naj se mu izpovem, zato bo cerkev prosila zame. Dobro, izpovedal sem se!

Haha, Lola, to bi morala videti, kako je obračal oči ter vil roke, kajti pravil sem mu najbolj delikatne stvari. Popisal sem mu orgije, ter opisaval vse ženske pariškega plemstva. Rekel sem mu, da ima vojvodinja Besancon malo brazgotino na grudih in da zna marčica Devil boljše poljubovati nego grofica Gervajska. Dobri krokar je bil še mlad človek. Pričetkom me je mirno poslušal, kermu je menda ugajalo. Ko sem mu pa začel praviti očividne laži, je postal nepotrpežljiv, tekel iz ječe ter zaklical: „Ta človek je zapadel peklu!“

Tako sem se iznebil krokarja, a bili so še bolj besni name. Dali so me v drugo ječo, globoko pod zemljo, kjer je bilo vlažno in je ob deževju še voda narasla, da sem stal do členkov v vodi. No, če bi me trgalo v nogah, bi se lahko v tej kopeli ozdravil. Jedel

sem izprideno meso in plesniv kruh ter pri tem bil vedno sam!

Však drug na mojem mestu bi se omehčil in vse priznal, toda jaz bi raje v tej luknji poginil nego priznal le eno samo besedo.

Naposled sem izvedel veselo novico, da me bodo izročili avstrijskim sodnikom, ker imajo ti starejše pravice do mene.

Aha, sem si mislil, to je dobro zate! Ako me hočejo tam obsoditi, me morajo poprej imeti in k temu je treba dolgega potovanja. Na potovanju se pa nudi človeku prilika za beg in tako se je tudi zgodilo. Res se mi je posrečilo ubežati iz železniškega vlaka še pred francosko mejo.

Prost sem bil torej, toda prostost je bila grenka, ker nisem imel niti vinarja denarja, niti orožja, niti poštene obleke. Ker sem bil še vedno v platneni kaznjenški obleki, mi je bilo treba -predvsem skrbeti, da si dobim obleko. Pa tudi denarja in orožja sem nujno potreboval.

Skrival sem se po gozdih, kajti na cesto in v oblijedene kraje si nisem upal, ker so me povsod zasledovali. V vsaki vasi je bila moja podoba nabita.

Tretji dan sem srečal nekega kramarja Žida, ki je nosil na hrbtnu različno kramo a prodajal po vaseh.

Komaj sem Juda ugledal, sem skočil nanj ter ga udaril z grčavo palico po glavi. Žid je padel na tla in jaz sem ga oropal. — Haha, to se je izplačalo, dva franka in par centimov, to je bilo vse, kar sem našel pri njem, in zarad te beračije sem ubil človeka! Ko sem se namreč ozrl po Židu sem videl, da je v zadnjih dihih. Z osteklimi očmi je strmel v me in še enkrat odprl usta, najbrž da me prekolne. Ker pa ne razumem

hebrejski, sem lahko mnenja, da me je v smrtni uri blagoslavljal.

Tisti večer sem prišel v neko vas, kateri pa ne vem imena. Tu bi se mi skoro slabo godilo, kajti komaj sem sedel v gostilni k večerji, se je prikazal žendarm ter me sumljivo pogledal. Pozval me je, naj grem z njim k županu, da pokažem syoje papirje.

„To se lahko zgodi, dragi prijatelj,“ sem mu rekel ter šel z njim iz gostilne.

Korakala sva po temni vasi drug poleg drugega in nenadoma sem ga s pestjo udaril po sencih, da se je orjaški človek zgrudil na tla kakor posekano drevo.

Kajpada nisem počakal, da bi se mož zavedel, ampak dirjal sem v gozd. Odslej me ni mikalo več obiskati kako vas, kajti še vedno sem imel platneni jopič na sebi. Hlače sem sicer vzел ubitemu Judu, pa niso bile dosti vredne.

Hranil sem se z koreninicami in zelišči, — po noči sem kradel na njivah kropir, katerega sem si v pepelu spekel. Kljub temu nisem obupal, celo dobre volje sem bil, misleč si, ako pridem v Pariz, bom rešen.

Nikjer se lažje in varnejše človek ne skrije nego v kakem velikem mestu. In potem sem imel tudi ljubo prijateljico v Parizu na katero sem lahko z gotovostjo računal, — sladko, ljubljeno ženičico, ki me bo k sebi vzela. Ali veš njeni ime, Lola?“

Lola ni odgovorila, — sedela je s povešenimi očmi pred njim ter poslušala na njega, ampak če bo slišala Mirkotove korake. — Oh, te muke, ki jih je trpela, so bile že same dovolj pokore.

„Čim bližje sem prišel Parizu,“ je nadaljeval Robič, „tem težje stališče sem imel. Vest o mojem begu se je že povsod razširila. In te kanalje, ti kmeti so pomagali

U-42

42 „Ne jokaj, ljuba Lola,“ je rekel Radivoj, „kajti ne moram Te v joku videti. Govori rajše, povej vse, — povej vse, — odpri mi srce in priznaj mi skesan vse.“

„Da, to hočem, dragi oče,“ je zahtela Lola ter objela očeta z mehkimi rokami.

Strah na Sokolskem.

124

Radivoj in Lola.

žandarmom ter stražili cesto ter tudi gozdove. Moral sem se večkrat zariti v močvirje ali pa splezati na drevo, da sem lahko mirno spal.

Nekega dne sem pa kljub temu prišel do ceste, bilo je blizu večjega mesta. Ob cesti je stal star mož ter igrал in vrtel orglje. Bil je tudi slabo oblečen, a vendar so bile njegove cape boljše od mojih, zato sem jih moral dobiti. Stopil sem k starec ter se delal kakor bi segel v žep, da mu kaj podarim, hipoma sem ga pa sunil v prsi, da se je zgrudil na tla.

Naglo sem ga pograbil ter ga vlekel v gozd. Medtem se je zavedel, in ko sem mu rekel, da mu nočem vzeti življenja, se je pomiril. Slekel je obleko in potem nabrusil pete.

Najbrž bi me pa vendar prijeli, kajti starec je gotovo začel kričati za menoj ter žandarme poklical, ko bi mi ne prišla ženijalna misel v glavo.

Neki večer sem videl na cesti stati voz, ki je bil s senom naložen. Na konjih sem izpoznal, da je seno namenjeno nekemu pariškemu polku.

Hm, sem si mislil, seno je namenjeno v Pariz, se bom pa na stroške vojaške uprave peljal v Pariz.

Vojaki, ki so spremljali voz, so se mudili v gostilni.

Naglo sem se ozrl okoli in ko nisem nikogar opazil, sem se stlačil v seno in se globoko notri zakopal.

Skoro nato so prišli vojaki ter pognali konje in tako sem se vozil proti Parizu. Tukaj se mi je posrečilo, da sem se neopažen splazil iz voza in po pariških ulicah me ni nikdo ustavljal, ker je dovolj beračev po mestu.

Le eno teškočo mi je bilo še prestati.

Ko sem namreč prišel pred Tvojo hišo, ljuba Lola, sem si rekel, da ne morem po služabniku poslati Tebi svoje vizitke, ampak da se moram skrivaj splaziti k Tebi.

Lola je skoro omeljela. Franc Božiča so torjevali? Kaj naj dosegovor Mirkotu?

896

Vrata so bila zaprta in tudi vrata na vrt zaklenjena. Hudiča, kaj hočem zdaj početi.

K sreči je stala pod Tvojim oknom svetilka na železnem postavku. Splezal sem nanjo, skočil na okno in zdaj sem tu na varnem in skrit. In zdaj se norčujem, iz vseh pariških policajev in ta kozarec šampanjca izpijem na njih zdravje, da bi skoro viseli."

V svoji prevzetnosti je zgrabil prazen kelih ter ga trešil ob steno, da se je razletel v tisoč koscev.

Lola je pa s temno plamtečimi očmi stopila pred njega.

"Dozdaj sem vse storila zate, kar je bilo v moji moći," je zaklicala, "tudi zdaj Te še ne zapustim. Sicer imam le nekaj sto frankov denarja, vendar si lahko vzameš moje najdragocenejše kamne iz mojega lišpa. Dobil boš zanje gotovo deset tisoč frankov, morda še več. — Vzemi to in potem takoj odidi iz hiše!"

"Ko bi bil norec," se ji je Franc Božič, v obraz smejal. "Ali misliš, da me je volja priti policiji v roke? Kje pa naj prodam kamne? Takoj bi zopet sedel v ječi, ko bi poizkušal prodati. Ne, tako neumen nisem, jaz ostanem lepo pri Tebi!"

"Pri meni? Nemogoče! Saj vendar nisi tako blazen, da bi še par hipov ostal tukaj! Takoj moraš iz moje spalnice."

Počasi je Franc Božič vstal.

"Jaz ostanem, dušica!" je zaklical ter zapovedujoče pogledal Lolo, "iz tega paradiža me nihče ne prežene. Uredil se bom tukaj kolikor mogoče domače."

Kar se tiče Tvojega soproga, mu za nekaj časa prepoveš prestopiti prag Tvoje spalnice. Mlada, lepa žena že najde kmalu vzrok."

"In ko bi Mirkota res mogla zadržeti, kako pa naj se opravičim svoji hišni?"

"Hm, reci ji, da si imela pred poroko znanje z mladim baronom in da hočeš obnoviti to znanje."

"Kaj, jaz naj se hišni izročim na milost in nemilost, naj se tresem v strahu, da me izda? Ne, tega ne storim, rajši —"

"Rajši še danes priznaš svojemu soprogu, da si imela ljubčka," jo je prekinil Božič. "No kakor hočeš, pa tudi potem bom ostal, ako Mirko Višnjegorski izve, da si v palači Royal ležala v mojem objemu. Kolikor poznam mladega grofa ne bo pustil, da bi prišlo do tega, da bi ves Pariz kazal s prstom nanj, kako ga žena vara."

"Oh, Ti hudič peklenški, — Ti me hočeš ugonobiti!" je zastokala Lola ter planila nehote nanj s stisnjenimi pestmi in blažno skremženim obrazom.

V istem hipu pa, ko je prišla do Božiča, jo je ta zgrabil za obe rami ter jo vrgel na koleni.

"Nesramna vlačuga!" je škripal rdečelasi zločinec, "Ti se drzneš nasprotovati moji volji! Kraljica valčka iz 'Zelene papige', — komedijantska grofica, ki se je sleparško urinila v Sokolsko rodbino, kaj, Ti me ne boš slepo ubogala, kar Ti ukazujem? Še eno besedo in ubijem Te in poteptam z nogami! Tako, takole Ti hočem pokazati gospodarja, da boš še danes videla, kaj Ti je pričakovati od Franca Božiča, ako se mi boš še drznila kljubovati."

Zločinec je vrgel Lolo na tla, da je glasno zakričala in zdaj, ko je lepa ženska ležala pred njim, je vzdignil nogo in jo hotel poteptati. Tedaj je Lola v smrtnem strahu zakričala: "Usmili se me, — ne teptaj me, — s tem uničiš dvoje življenj, ako me umoriš!"

V istem hipu je Robič odtegnil nogo, hudičovo se mu je obraz zarežal, satansko veselje se mu je čitalo na obrazu, ko je rekел:

„Tako stoji stvar? — Potem, draga golobica, moraš živeti! Otroka torej nosiš pod srcem? — Haha, kako izvrstno zame! Veliko srečo Ti želim, Franc Robič, Ti boš oče grofovskega otroka!“

81. poglavje.

Sladka tajnost.

„Tiho, za božjo voljo molči!“ je trepetajoč v tem hipu izpregovorila Lola ter v grozi skočila na noge, „pravkar sem slišala korake, — Mirko prihaja, skrij se!“

„Iz srca rad, — kam naj se pa skrijem?“ je hlastno vprašal Robič.

Obupno se je Lola ozrla po sobi, potem je rekla: „Skrij se za svilene gardine pri moji postelji.“

Robič se je naglo skriljin Lola je imela toliko časa, da je odnesla mizo z ostanki jedij v kopalno sobo. Takoj nato je nekdo potrkal na vrata.

„Lola, Lola!“ je zaklical Mirko zunaj, „odpri, — jaz sem!“

„Ti? — Ti, Mirko?“

„Da. Ali si še zbujenja, odpri, pusti me noter.“

„Ljubi Mirko,“ je odgovorila Lola ter si pri zrcalu naglo popravila zmršene lase, „sicer sem Te pričakovala, toda tak glavobol imam, da Te ne morem sprejeti.“

„Pridi vsaj za trenotek ven!“ je pravil Mirko, „samo nekaj Te hočem vprašati, — gre se za Twoje varnost. Nekdo je baje videl, da je neki človek skočil iz cestne svetilke na Twoje okno.“

Lola je skoro omedlela. França Robiča so torej videli, ko je prišel k nji. Kaj naj odgovori Mirkotu? Ali naj mu taji, ali naj mu prizna?

V naslednjem hipu je odprla vrata ter prišla v sobo, kjer je medtem Mirko prižgal sveče.

„Lahko si misliš, Lola,“ je zaklical, „da me je ta vest razburila, kajti človek, ki mi je to povedal, je bil mlad, dosten gospod, kateremu se lahko verjame. Rekel mi je, da gre vsako noč mimo naše hiše in danes je videl raztrganega capina pred vratimi. Ker se mu je zdel sumljiv, ga je opazoval izza drevesa. Že ga je hotel vprašati, ko je postopač urno splezal na svetlico, skočil na okno ter potem izginil v tej sobi.“

Lola se je silila na smeh, ki je bil pa prisiljen.

„Ko bi se vse to zgodilo,“ je zaklicala, „potem bi jaz morala kaj opaziti. Do polnoči sem sedela v tej sobi, tamle na mizi leži še knjiga v kateri sem čitala.“

„Ali nisi ničesar slišala?“

„Niti najmanjše stvari,“ je odgovorila Lola.

„No, če nisi ničesar slišala, potem je stvar končana,“ je rekел Mirko. „Ali se je tujec zmotil, ali se je pa šalil z menoj. — Toda se Ti ne zdi, da tukaj neprjetno diši? — Lahko bi se mislilo po žganju.“

Žganje! Lola se je spomnila, kako je Robiču smrdelo žganje iz ust.

„Okno hočem odpreti!“ je rekel Mirko in preden mu je mogla Lola braniti, je razgrnil pri oknu zaveso ter prijel za zapah, toda osuplo je nekaj korakov odskočil.

„Sipa je ubita,“ je rekel, „in Ti res nisi nič slišala? Kaj takega bi morala prav gotovo slišati.“

Loli je bilo kakor bi se ji tla majala pod nogami. Videla je, da se odpira prepad pred njo, ki ji grozi,

da jo zaduši. Najrajše bi ubežala, da bi ne bilo treba govoriti, toda morala se je zatajiti.

„Res je, šipa je ubita!“ je začudeno zaklicala, „toda zdaj se spominjam, da sem šla za nekaj minut iz sobe po ono knjigo. Morda je med tem časom veter zaloputnil okno, da se je šipa zdrobila.“

„Saj ni najmanjše sape zunaj,“ je odgovoril Mirko. „Ne, način, kako je šipa razdrobljena, kaže, da jo je nekdo zunaj siloma utisnil. — Dobro, jaz vem, kaj mi je storiti!“

Mirko je naglo hitel k vratom, kjer je bil pritrjen gumb za električni zvonec.

„Mirko!“ je zaklicala preplašena Lola, „kaj hočeš storiti?“

„Zbudil bom služabnike in dal celo hišo preiskati,“ je zaklical mladi grof, „pomisli vendar, ko bi se kak tat splazil v hišo!“

Pri teh besedah je hotel grof pritisniti na gumb, toda Lola mu je odbila roko.

„Nikar, Mirko,“ je zaklicala Lola, „ljudje so tako hudobni in jaz ne zaupam našim služabnikom. Saj veš, kako naglo se uniči dobro ime kake ženske. Pomisli, kaj si bodo služabniki mislili, ako bodo morali v moji spalnici iskati moško osebo. Sumili bi me, — in Ti vendar nočeš, Mirko, da bi me ljudje obrekovali in si šepetali sramotne stvari o meni.“

„Ne, pri Bogu, — prav imaš! Ne bom poklical služabnikov, sicer sem pa sam dovolj moža, da uženem zločinca, če je tukaj skrit, v kozji rog. Sploh imam pa revolver!“

Pri teh besedah je potegnil Mirko revolver iz žepa in Lola je pri tem zakričala.

„Orožje? Revolver? O Mirko, saj vendar ne boš —“

„Da, niti trenotek bi se ne premišljeval, ko bi bilo treba zločinca ustrahovati z orožjem.“

„Potem bo pa prišlo do boja!“ je zaklicala Lola. „O ljubljeni Mirko, jaz se preveč tresem za Tvoje življenje! Rajši pokliči služabnike, sam ne smeš nastopiti. Ako se je res kdo splazil noter —“

„Hvala za tvojo skrb,“ jo je Mirko prekinil, „toda muditi se ne smem niti hip več. Vzemi luč in mi posveti, v Tvoji spalnici bova začela najprej iskat.“

„V moji spalnici?“ je zaklicala Lola, „ali ne misliš, da bi tat najprej šel nad Tvojo blagajnico?“

„Kaj naj pa išče v moji sobi? Morda misliš, da je tat dobro znan v naši hiši. Če je tako, bo tudi vedel, da imaš v svoji spalnici spravljen dragocen lišp. Ne, odpri najprej vrata v svojo spalnico!“

Lola se je morala udati. A še je hotela nekaj poskušati, zato je rekla:

„Vsaj nekaj mi obljubi, Mirko!“

„Kaj?“

„Ako res najdeš zločinca, tedaj ne pusti, da bi prišlo do boja, ampak ustreli takoj, ako koga zagledaš.“

„To, ljubo dete, bi bil umor!“ ji je Mirko odgovoril, „vsakemu je treba dafš priliko, da se opraviči. A ne skrbi zame, jaz bom že branil svoje življenje, še bolj pa Tvoje.“

In kô se je Lola še vedno obotavljala, je Mirko sam odpril vrata.

Lola je hitela naprej, toda Mirko jo je naglo potegnil nazaj.

„Ne, Lola, Ti ne pojdeš prva čez prag.“

Ljubosumno se je ozrl po sobi, toda nič sumljivega ni v prvem hipu zapazil.

„Čudno!“ je kljub temu zaklical, „tudi tukaj vlada neznan duh, — ali si morda tukaj večerjala, Lola?“

„Jaz? Nikakor, večerjala sem v jedilnici.“

„Tako? — Kaj pa leži na preprogi? Nekaj okroglega?“ Mirko se je hlastno pripognil ter pobral okroglogega. „Ha, zamašek šampanjske steklenice!“

Oh, na tega Lola ni mislila, ko je poprej odstranila vse sledove Robičeve večerje.

„Kako pa je prišel ta zamašek v Tvojo spalnico?“ je vprašal Mirko.

„Ti ljubi možek!“ je zaklicala Lola ter ga objela. „Ali Te to skrbi? V časopisu je bilo opisano neko ročno delo, namreč rozete iz svile. Jedro te rozete je zamašek in jaz sem izkušala to narediti, da bi okrasila z rozetami Tvojo sobo. No, zdaj sem se pa morala izdati!“

„Oprosti,“ je rekел Mirko, „to nisem slutil. Zdaj pa preiščiva vsak kotiček. — Za zrcalom ni skrit, to vidim, tudi za divanom ne. Toda za gardinami Tvoje postelje je pa že lahko mogoče, takoj se hočem prepričati.“

Mirko je stopil proti postelji in gardine so se v tem hipu malo premaknile, da je bilo komaj opaziti.

Najbrž je postal Franc Robič nemiren, — morda je v tem hipu potegnil nož, da ga zabode grofu v srce.

Lola je trenotek kakor okamnela obstala, — šumelo ji je v ušesih in temno se ji je naredilo pred očmi. Zdaj ni bilo nobene rešitve več, — še par sekund in grof bo razgrnil zaveso, moža si bosta stala nasproti in ako ne bo takoj prišlo do boja med njima, tedaj je bilo zanjo še slabše, ker se je bolj bala razgovora kakor pa bodala in revolverja.

„Mirko! — Mirko!“ je zaklicala.

V tem klicu je donel tak strah, tako razburjenje, da je mladi grof nehote obstal in se obrnil k svoji soprogi.

S hrbotom se je skoro dotikal svilenih gardin, za katerimi je tičal zločinec.

„Mirko!“ je zaklicala Lola in v njenem glasu ni bilo več strahu in bojazni, ampak le brezkončna udanost. Prišla ji je rešilna misel v glavo.

„Mirko, ljubljenček moj, — kako vse drugače je prišla ta noč kakor sem jo pričakovala!“

Vprašajoče je Mirko zrl svojo lepo, mlado soprogo. Prišla je k njemu ter pritisnila njegove roke na svoje grudi, — v njenih očeh je ležalo toliko koprneče in hrepeneče ljubezni, da bi moral Mirko biti iz kamna, da bi ne zavrel v njem gorek čut. V očeh ji je pa ležalo še nekaj drugega, česar Mirko doslej še ni opazil pri nji, — deviška blaženost s ponižnim stidom.

„O Mirko!“ je zaklicala Lola, „nehaj vendar s tem lovom po zločincu, ki vendar ne može biti v moji sobi. Poslušaj me, ljubljenček, sladko skrivnost Ti imam razkriti, ki Te bo osrečila. Skrivnost, s katero sem od dne do dne odlašala, dokler nisem bila prepričana, da Ti lahko zakličem: ‚Naša hiša bo blagoslovljena!‘“

Mirko, ki je držal revolver v roki, je stopil korak nazaj. Začudeno je pogledal Lolo, ker menda ni razumel pomena njenih besed.

Ona je pa oklenila roke krog njegovega vratu ter položila svojo glavo na njegove prsi. Z zapeljivim pogledom se je ozrla k njemu in nežna rdečica ji je zatila lica.

„Lola!“ je zaklical Mirko ter jo pritisnil nase. „Kaj pomenja ta svečani glas in rdečica na obrazu? Kaj mi hočeš priznati, jaz Te ne razumem!“

„Ali ničesar ne slutiš, ljubljeni mož? Torej Ti moram povedati! Bog je blagoslovil najino ljubezen, ko sem ležala na Tvojem srcu; ko si mi dal svojo dušo in jaz Tebi svojo. Tedaj je plaval angel po sobi ter šepetal: „Cvetoča roža naj rodi popek in ko pride pomlad, naj postane iz popka roža!“

Mirko!“ je nadaljevala Lola ter se ga iskreno pritisnila, da je čutil njene lepe oblike, „jaz se čutim mater, mater Tvojega otroka, skoro bom videla v zibki oživljeno Tvojo podobo.“

Mirko ni nikoli iskreno in globoko ljubil Lole, niholi mu ni bila tako draga kakor mora biti ljubljena soproga, med njim in njo je stala sladka podoba ljene Rožice. In tudi zdaj še, ko je moral smatrati Rožico za nevredno komedijantko in sleparko, mu je bila tisočkrat dražja nego Lola.

In vendar, v tem hipu, ko je Mirko slišal, da nosi Lola njegovo dete pod srcem, ga je obvladala brezmejna mehkoba, — najnežnejša čuvstva so ga navdala. — Sveta ura njegovega življenja je napočila!

Revolver je padel Mirkotu iz rok. V naslednjem hipu je objel Lolo in kakor je še ni poprej nikoli ljubil, se je dotaknil zdaj s svojimi ustnicami njenih v svetem, srečnem poljubu najčistejše sreče.

„Lola, ženka moja, Ti mi podariš dete! O kako naj se Ti zahvalim! Z bolečinami mi boš rodila otroka in vendar sije iz Tvojih očij najčistejše veselje, — da, v tem hipu Te prosim za oproščenje vsega, kar sem Ti skrivaj prizadel! Danes, ljuba Lola, je naju oklenila vez, ki je nerazrušljiva, kajti z otrokom postaneta mož in žena šele ena duša.

Kako naj Te zahvalim, moja Lola, za to lepo presenetljivo skrivnost, kako veselo si me iznenadila! Da,

da, to nama je doslej manjkalo. Zdaj se bo mir naselil v moje srce, zdaj si ničesar več ne želim!“

Dočim je Mirko govoril te besede, je le predobro vedel, da laže samega sebe. — Mir njegove duše je zopet izginil, odkar je vedel, da Rožica Jaklič ne počiva na pokopališču, ampak da še živi. Odkar je to vedel, mu je podoba ljubljenke zopet stala pred očmi. Čutil je, da se mu je ljubezen do nje zopet z vso močjo naselila v duši.

Ne, tega občutka ni smel trpeti v srcu. Naj bo Rožica živa ali mrtva, kaj naj mu pa bo? Ljubil jo je, ko je mislil, da je čista in nedolžna. Zdaj pa, ko je vedel, da je sleparka, da si je prisvojila tuje ime, je bilo pod njegovo častjo, da bi jo še ljubil.

Ne, moral jo je pozabiti! In tem lažje mu bo to, ker bo odslej v Loli videl ne samo svojo soprogo, ampak tudi mater svojega otroka.

Poljubil je Lolo na čelo, ona mu je pa ponudila ustnice. In v onem hipu, ko se jih je dotaknil, je pozabila ves strah.

Toda Mirko ni pozabil. Ko jo je še enkrat pritisnil k sebi, ji je rekел s skrbečim glasom:

„Zdaj izprevidiš, ljuba Lola, da imam še večjo dolžnost skrbeti za Tvojo varnost. V Tvojem stanju bi bilo več nego nevarno, ko bi zločinec stal pred Teboj. Vsaj prepričati se moram, da se ni skril v tej sobi.“

S temi besedami se je hotel Mirko izviti iz objema, ona se ga je pa še tešnejše ovila.

„Kako neusmiljen si, Mirko,“ je zaklicala, „da v te lepe sanje, v najsrečnejšo uro mojega življenja mešaš ta malenkosten strah! V hiši ni nobenega zločinca, najmanj pa v moji sobi. Obljubim Ti tudi, da se bom zaklenila, ko odides od mene.“

„Lahko je prišel skozi okno v kopalno sobo in potem skozi tapetna vrata,“ je ugovarjal Mirko, „zato me pusti, da pogledam v kopalno sobo.“

Tega Lola kajpada ni smela pustiti, kajti v kopalnici je stala miza z ostanki večerje. Tam so ležale tudi cunje, katere je Robič slekel.

„Ne, v kopalni sobi ga gotovo ni, ker sem jo zaklenila in imam ključ v žepu.“

„No, dobro,“ je rekel ter ji stisnil roko, „nočem Te dalje motiti, ker si gotovo trudna.“

„Da, zelo,“ je zagotovila Lola, „in kar se sicer še nikoli ni zgodilo, me danes spanec sili, da ne morem niti gledati. Rada bi Te imela pri sebi, toda ne morem. Pojdi torej, naj še enkrat poljubim Tvoje sladke ustnice, — in zdaj lahko noč!“

„Lahko noč!“ je zaklical Mirko ter z veliko nežnostjo poljubil svojo soprogo. „Angeli naj čuvajo Tebe, ali pravzaprav Vaju, Tebe in otroka! — Lola, bogve, bo-li deček ali deklica?“

„Naj bo, kar hoče,“ je rekla, „Tvoj otrok bo in ljubila ga bom kot najdražji zaklad na zemlji.“

„Gotovo bo Tebi podoben,“ je smehtljaje pristavil Mirko.

„Ne, Tebi,“ je hlastno vskliknila Lola, „meni ne sme biti podoben ampak Tebi na duši in telesu.“

Osuplo je Mirko pogledal mlado ženo, ko so v njih očeh zabliskali pri teh besedah temni plameni. Zanjih očeh zabliskali pri teh besedah temni plameni.

„Ali Tvoj oče že ve o tem, Lola?“ je vprašal Mirko.

„Ne, Ti si najprej izydel! Oh, saj sem si do te ure komaj sama sebi upala priznati. Oh, Mirko, jaz sem

najsrečnejša ženska na svetu in ne zaslужim toliko sreče!“

In pri teh besedah je Mirkota počasi potisnila k vratom, ne da bi to sam opazil.

Mirko je držal eno roko že na kljuki in drugo pomolil soprogi.

„Lola,“ je iskreno rekel, „otroka bova vzgojila za vrlega in poštenega človeka.“

„Da, to hočeval!“ je zaklical lepa sleparka in zdaj je res govorila kakor je čutila, saj je sama na sebi izpoznala, da je najboljše, ako je človek pošten.

„Jutri pri zajutru se zopet vidiva, Mirko,“ je zaklical, „zdaj pa lahko noč, ljubček!“

Mirko je počasi izpustil njeno roko, odpril je vrata in že stopil čez prag, — tedaj se je hipoma zdrznil ter razburjeno a tiho rekel:

„Zdaj, Lola, sem razločno slišal, kako se je nekaj zganilo za zavesami Tvoje postelje, — ali nisi slišala suma?“

Lola je mislila, da se v zemljo pogrezne. Že je mislila, da je igro dobila, a zdaj jo pa neprevidno gibanje Robiča zopet hoče spraviti v pogubo. Oh, ta lopov! — Jutri mora iz hiše in ako ne gre, ga bo zastrupila!

A kaj pomaga jutri, ako bo že danes vse razkrito! In to se bo zgodilo, kajti Mirko se ni dal držati, nežno jo je potisnil od sebe, stopil k postelji, razgrnil zavese in —

Lola je lahko zakričala, Robiča ni bilo videti za gardinami!

„Torej sem se vendor zmotil,“ je rekel Mirko ter izpustil zavese, „zdaj se pa tudi niti sekundo več ne mudim v Tvoji spalnici. Sladke sanje naj Ti Bog podeli! Kako bleda in upadla si, Lola. Žal mi je, da sem

Te mučil s tem zločincem, ki ga sploh tukaj ni kakor sem se sam prepričal."

Se enkrat jo je poljubil na čelo ter potem naglo odšel iz sobe. Lola je zaklenila vrata za njim.

Bil je pa tudi že skrajni čas, da je bila sama in da je Mirko ni mogel več opazovati, kajti od slabosti se je zgrudila in več minut je nepremično ležala na preprogi.

Ko se je malo vzdignila in pogledala proti postelji, je slišala hripav glas izpod nje.

Hudobno skremžen obraz Franca Robiča je gledal izpod postelje in hripavo ji je zaklical zli duh njenega življenja:

„Da, gospod grof, — sin Vaše soproge bo podoben svojemu očetu, — a ne bo imel Vaših potez, ampak moje! — Hudiča, to bo lep dečko, kajti njegov oče mi ugaja!"

Pri teh besedah je vstal, stopil k Loli, jo zgrabil za roke ter jo surovo vzdignil.

„Hudič, kaj hočeš?" je vskliknila Lola ter obrnila oči v njegov od nizke strasti skremžen obraz.

„Tebe!" je zaklical bandit in kakor divja zver svoj plen je vzdignil Lolo ter jo nesel na svileno posteljo.

82. poglavje.

Suženjsko življenje.

Ko je Rožica ono noč zapustila Golarjevo hišo ter z malo torbico v roki korakala po ulicah, jo je obšla velika britkost. Izgubila je zadnje prijatelje in obenem dom, ki ga je imela pri Golarjevih.

Še nikoli ni bila tako preplašena in obupana kakor zdaj.

Kaj naj počne, kam naj se obrne? Kako naj se izogne nevarnostim, katere je že toliko doživelia in pretrpela v blestečem Parizu, — nevarnosti, ki jih povzročuje njena lepota!

Rožica si je že lela, da bi ji nebo vzelo lepoto, s katero jo je tako bogato obdarilo. Tisočkrat bi ji bilo ljubše, da bi bila grda, potem ne bila izpostavljena nevarnostim in zasledovanjem, potem bi se ji ne bilo treba batiti onih moških, ki so kakor jastrebi na golobe, ako ima golobica belo perje in rožnat klun.

Rožica se je najprej namenila k oni ženski, pri kateri je takrat stanovała, ko je delala pri gospe Dupres. Pri nji je hotela prenočiti ter drugo jutro prevdariti, kaj bi bilo zanjo najboljše.

Ko je res drugo jutro pri zajutrku o tem premišljevala, je vedno bolj izpoznavala, da si mora kako službo poiskati.

Kako teško je mlademu, lepemu dekletu služiti. Zahteva se poleg najtežjih del še kaj drugega in kruh, ki se prislusi, se mora največkrat s sölzami jesti.

Tudi Rožica je to vedela, in teške skrbi so ji napolnile dušo.

Bila je sicer izurjena modistovka, a v tem opravilu je že preveč izkusila.

Pri gospe Dupres se ji je res dobro godilo, toda tako dobrih, materinsko skrbečih gospodinj je malo. Rožica je izkusila že v drugih modnih salonih, kako je tam, — vedela je, kaj imajo deklince, ki delajo notri, pričakovati.

Ko se vračajo zvečer domov, so že stali na oglih mlajši in starejši gospodje ter čakali na dekleta. Ob

tem času je bilo najlažje ujeti utrujene in izmučene deklice, ki so cel dan sedeale v malem prostoru ter ubadale šivanko za majhno placo. Kako zapeljivo je bilo zanje, ako je zapelivec rekel:

„Lepo dekle, idi z menoj, — olajšal Ti bom Twojo osodo, — nič več Ti ne bo treba dan na dan sedeti ter delati, — oblačil Te bom v svilene obleke, imela boš brezskrbno življenje — in za vse to Ti ne bo treba druga storiti, nego —“

Ne, Rožica ni hotela več biti modistovka, ker se ni hotela izpostavljati nevarnostim. Najrajsi bi šla v kako mirno hišo, bodisi kot najnižja dekla. Lahko postane pa tudi kaj drugega, ker je bila dovolj izobražena, znala je slovensko, francoski, angleški in nemški, igrala je dobro na glasovir ter tudi nekoliko slikala.

Toda žal, da zahtevajo povsod izpričevala in teh dokumentov Rožica ni imela.

Vendar je šla k neki posredovalki z imenom Galen, da bi ji ta posredovala kako službo. Že v veži je slišala mnogo glasov in mislila je, da je semenj za vратi.

Stopila je v sobo, ki je bila razdeljena v dva dela. V enem delu je sedel mlad pisar in pa elegantna gospa, bila je posredovalka služb, gospa Galen. V drugem delu je pa stalo in sedelo polno deklet, ki so iskale službe. Skoro vsaka je imela knjigo ali izpričevala v rokah in več elegantno oblečenih dam je pregledovalo izpričevala ter se pogajalo z dekleti.

Rožica je obstala v kotu. Srce ji je močno bilo, kajti kaj takega še ni videla, bila je prvič v posredovalnici.

Kaj je vse morala slišati! Bogate dame so s preiziranjem govorile z ubogimi deklicami ter jim dale čutiti, kako visoko stoeje nad njimi.

Pa tudi deklice niso držale jezik za zobmi. Tudi one so stavile zahteve, ki so bile včasih pretirane.

Rožica je čakala skoro tri ure, da so deklice prišle vse na vrsto in naposled ni bilo nikogar več v sobi.

Gospa Galen je stopila v ta prostor ter začudeno pogledala Rožico.

„Že precej časa Vas vidim tukaj stati, ljubo dete,“ je nagovorila Rožico, „ali ste že oddali svoje papirje mojemu pisarju?“

„Oprostite, gospa,“ je odgovorila Rožica, „nisem vedela, da je treba papirjev. Sploh pa nimam nobenega izpričevala in se ne morem izkazati, da bi bila že v kaki službi.“

Ta odgovor ni zadovoljil gospe, skomignila je z ramo ter rekla:

„Potem pa ne pojde tako gladko, draga moja. Vendar pa pojrite z menoj, da se malo pogoriva. Dobro je, če se človek natančneje izpozna.“

Trenotek pozneje je sedela Rožica v privatni pisarni gospe Galen, ki je bila s steklenimi stenami ločena od ostalega prostora.

Gospa Galen je potegnila zelen zastor čez stekleno steno in prižgala plinovo svetilko:

Nato je ostro motrila mlado deklico, ki ji je kakor se je videlo, ugajala.

„Kakšno službo bi pa radi imeli, gospica?“ je vprašala posredovalka. „Za nižja dela se mi zdite prefini in za kako drugo mesto je pa treba izpričeval, da, celo priporočil. In Vi nimate ničesar, kajne?“

„Ne, gospa,“ je odgovorila Rožica, „jaz še nikoli nisem služila.“

„In kaj ste bili poprej?“

„Doslej sem živela v prijateljski rodbini. Toda gospa, pri kateri sem bila pravzaprav družabnica, je umrla in zato nisem mogla dlje ostati. Mislila sem, da bi šla kot vzgojiteljica ali pestunja v kako hišo, kjer so majhni otroci.“

„Ali naj odkrito govorim z Vami, ljubo dete?“ je vprašala posredovalka.

„Prosim, gospa,“ je odgovorila ljubka deklica, „zelo Vam bom hvaležna, ako boste odkritosrčni napram meni.“

„Torej Vam dam dober svet: Ne služite nikoli v hiši, kjer so mladi gospodje, kajti tam bi ali le malo časa ostali, ali bi pa morali gospodom kaj dovoliti.“

„Kako mislite to, gospa?“

Gospa Galen se je začudeno zdrznila. Ali se je devojka le tako delala, — ali pa je bila res tako nedolžna, da ni vedela, kakšne nevarnosti grozijo mlademu dekletu v hiši, kjer so mladi gospodje?“

Ne, gospa je takoj izprevidela, da te oči ne morejo varati, da v njih leži cela nedolžnost in srečna čistost deviške duše. In to je Rožici pridobilo službo.

Ne raditega, da bi gospa Galen nedolžnost tako cenila, saj je imela sama precej nečisto preteklost. Toda mislila si je, da je nedolžna deklica tudi neškodljiva in nič sluteča, — in potrebovala je baš tako dekle, katere se ni bilo treba batiti. Kajti dobila je precej čudno naročilo: preskrbeti je morala za neko damo, ki je stanovala v eni najlegantnejših ulic pariških, družabnic, ki je mörala biti kolikor mogoče — neumna, a obenem tudi zelo lepa.

To naročilo je bilo teško izvesti, kajti kje bi se našlo lepo dekle, ki bi pa ne pregledalo gotovih razmer?

„Poslušajte me, ljubo dete,“ je potem nadaljevala ter odprla debelo knjigo, „zdi se mi, da Vam bom preskrbelo službo in sicer boljšo kakor pričakujete. Za neko damo v ulici Lafajet moram preskrbeti mlado dekle, ki bi imela zelo prijetno službo. Dama stanuje sama v celi hiši, jedi si da prineseti iz hotela in težja dela opravlja ženska, ki prihaja vsako jutro v hišo in ostane tam do večera. Torej bi Vam ne bilo treba ne kuhati, ne kaj drugega teškega opravljati.“

„In kaj bi potem delala?“ je vprašala Rožica, „jaz se ne bojim dela in da bi lenarila v službi, mi nikakor ni po volji.“

„O lenariti Vam ne bo treba,“ je zaklicala gospa Galen, „dama dobiva mnogo obiskov, moških in ženskih. Zato potrebuje zaupno osebo, ki sprejema obiske ter jim v predobi odkazuje prostore. Dotična oseba mora biti precej izobražena, ker bo občevala z raznimi osebami, s služkinjami, z groficami, s trgovci kakor z dijaki, sodniki in generali.“

Rožica si ni mogla razločiti, čemu hodi toliko ljudij v hišo. Ta okolnost mora imeti gotovo svoj povod.

„Jaz bom odkritosrčna z Vami,“ je nadaljevala posredovalka, „dama se imenuje madama Goti, toda v Parizu jo imenujejo ‚ novo Sibilo‘. — Ali ste morda že slišali o nji? Ne? Oh, potem tudi ne veste, kaj je bila pariška ‚Sibila‘?“

Rožica je morala priznati, da ne ve ničesar o pariški ‚Sibili‘.

„Vidi se Vam, da se niste dosti ogledali po Parizu,“ se je zasmajala gospa Galen, „sicer bi morali vedeti, kaj je bila pariška Sibila ali s pravim imenom Marijana Lemormand. Povedala Vam bom to v kratkih besedah: Marijana Lemormand je bila najslavnejša vedeže-

valka in prorokovalka iz kart na svetu. Vzgojena je bila v benediktinskem samostanu ter se nenanavadno izobrazila. Znala je enajst jezikov in bila izurjena v godbi, slikarstvu in pesništvu. Že kot mlada deklica je svojim priateljicam prorokovala prihodnost. — V Parizu je odprla hišo, kamor so celo cesarji in kralji prihajali, da jim vedežuje prihodnost.

Dokazano je, da je cesar Napoleon večkrat prišel k Lemormand, zlasti preden je nameraval kaj velikega storiti. In ona mu je tudi uganila vso prihodnost, ki se je po njenih besedah natanko izpolnila.

Ko je umrla, je zapustila poleg nekaj graščin čez en miljon frankov."

"To je res čudovito," je zaklicala Rožica, „zlasti če se poimislí, da je bilo vse to le prevara. Kateremu človeku naj bi bil pa dan dar prorokovanja?"

"Ne govorite tako," je odgovorila gospa Galen, „so ljudje na zemlji, ki vidijo mnogo več nego mi ostali. — In tudi Lamermont je imela mnogo naslednic, toda nobena je do danes ni doseгла nego — madama Goti!"

"Torej je gospa Goti vedeževalka?"

"Da, in sicer najslavnnejša v našem času. Šele pred nekaj meseci se je pojavila v Parizu, — nihče ne ve, od-kod je prišla. Vidi se ji takoj, da je iz najboljše družbe. Prijazna je z vsakomur, podpira uboge, ob nedeljah hodi v cerkev in živi brezmadežno življeneje, da ji nihče ne more ničesar očitati. — Tudi je lepa ženska, čeprav ni več mlada. Toda s svojim ostro črtanim obrazom, rdečimi lasmi, z bujnolepim telesom bi lahko nastopila na vsakem plesiču."

In zdaj, ljubo dete, se odločite, ako hočete stopiti v službo gospe Goti. To se lahko takoj danes zgodi in

kar se tiče plačila, se zanesite na madamo Goti, ker nji ni prav nič do denarja."

Rožica si je morala priznati, da je ta ponudba zelo blesteča. Ako se je še obotavljal, je bilo vzrok to, da ji beseda „vedeževalka“ ni bila kar nič po volji.

Doslej si je pod to besedo predstavljala žensko, ki živi od lahkovernosti ljudstva ter izrablja bedake. Gospa Galen ji je pa pravkar povедala, da to ni vedno slučaj.

Ker pa ji ni preostalo drugega, je rekla, da je zadowoljna s to, službo.

"Zelo sem vesela," je vskliknila posredovalka, „da ste sprejeli moj predlog in zagotovljam Vas, da se ne boste kesali, ampak še svojo srečo boste tam našli."

Gospa Galen je naglo napisala nekaj besed na karto ter to zapečatila. Pismo je izročila Rožici ter rekla:

"Zdaj pojrite in veseli me, da sem našla nekaj primernega za Vas. Dajte si tudi Vi prorokovati srečo od slavne vedeževalke!"

Rožica Boffmane
83. poglavje.

Pri vedeževalki.

Bilo je okrog štirih popoludne, ko je Rožica kora-kala proti ulici Lafajet. Bila je radovendna, izpoznati čudno žensko, o kateri je ves Pariz že nekaj mescev govoril in so časopisi mnogo pisali o nji. Hiša gospe Goti je bila enonadstropna z vrtom spredaj. Okna so bila zakrita s svilenimi zastori. Poleg vrat je visel držaj za zvonec.

Rožica je pozvonila in se ni malo začudila, ko so se vrata sama odprla ter za njo zopet zaprila, ne da bi videla kakega čloyeka.

In vendar: Kako je bilo doma?
 Pred desetimi leti si je skupina ameriških jev, psihanalitikov in psihologov zastavila kako je bilo v različnih časih doma. Njihova se je usmerila predvsem v istkanje podatkov, osvetili, kaj je nekoč pomenilo biti otrok. V Ameriški civilizaci

A komaj je stopila nekaj korakov po veži, ko so se odprla vrata in pred Rožico je stopila ženska, ki ni mogel po opisu gospe Galen nihče drug biti nego madama Goti — vedeževalka.

Osupla je Rožica obstala ter z občudovanjem zrla slavno pariško vedeževalko.

Kako čudovitolepa ženska, — kakšna postava, velika in vitka in vendar polna in bujna, — kajti ponosno so se bočile grudi pod temno svileno bluzo. Bujni rdeči lasje so ji obkroževali bled obraz. Imela je male noge, lepe roke in velike temnobliskajoče oči.

Ko se je Rožica začudila, da je našla v slavnih vedeževalki tako lepo in ponosno žensko, se je vedeževalka, kakor se je videlo, še bolj čudila nji.

Ko se je namreč madama Goti pojavila na pragu, je hotela pozdraviti Rožico, toda beseda ji je zastala v grlu. Osupla je zrla z ognjenimi očmi lepo, krasno devojko kakor bi videla pošast. Za trenotek se je še naslonila na oboje vrat kakor bi jo prijela omotica.

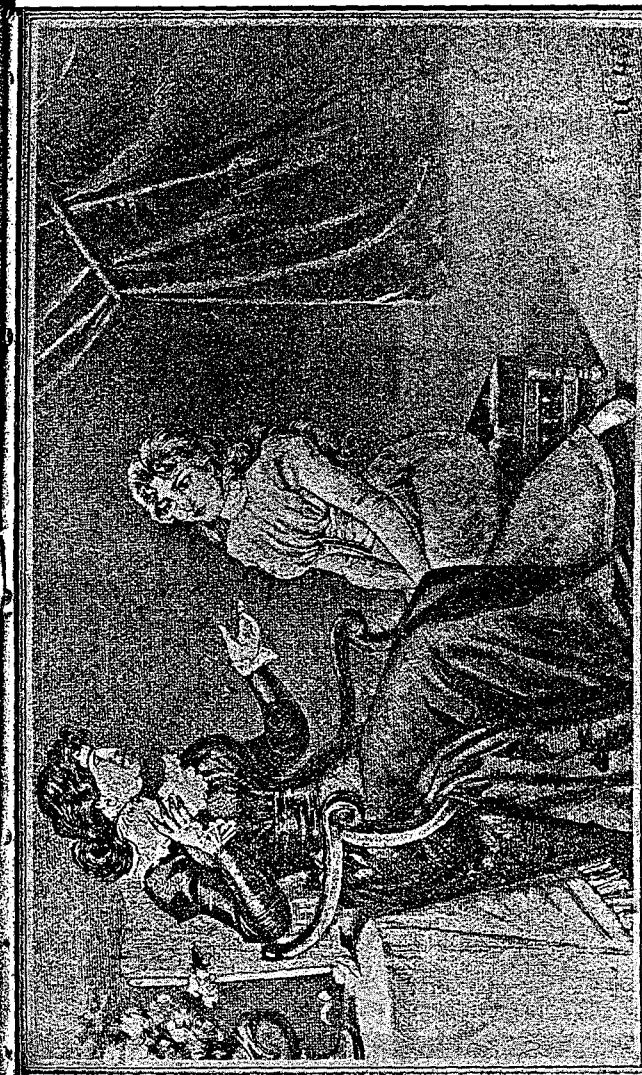
„Oprostite,“ je rekla Rožica z izkrenim glasom,
„kajne, da mi je čast govoriti z gospo Goti.“

„Da, to je moje ime,“ je odgovorila vedeževalka,
„stopite bliže, gospica, pojrite v to-le sobo.“

Bilo je kakor bi vedeževalka komaj pričakovala, da vidi Rožico v svoji sobi. Kajti ko se je ta še vedno obotavljala, jo je prijela za roko in jo potegnila v sobo.

Soba je bila bogato opremljena in gospa Goti je posadila Rožico na svileni stol ter sama sedla nasproti nje. Nato je rekla:

„Gotovo ste prišli, gospica, da izveste od mene svoju bodočnost. Pa vedno mi ni dano, da bi prorokovala in danes —“

Strah na Sokolskem.

127 43 „Rožica,“ ji je šeptala Arabela, „Mirko ni srečen, — njegovega zakona ni Bog blagoslovil.“

14

kako je bilo v različnih časih doma. Njihova vednozajnjenost
je sledila predvsem v iskanje podatkov, ki bi lahko
nekoč so

možel po opisu gospe Galen nihče drug biti nege mo-
dprila vrata in pred Rožico je stopila ženska, ki mi
a komas je stopila nekaj karaskov po vezzi, ko so se
1101

„Oprostite, da Vas prekinem,“ je naglo rekla Ro-
žica, „in da Vam pojasnim zmoto.“

Mene ni prgnala želja, da poizvem svojo prihod-
nost, kajti prihodnosti nimam več. Moja želja je veliko
bolj pohlevna. Prosim, berite to pismo gospe Galen in
takoj boste vedeli, kaj me je dovedlo k Vam.“

„Gospa Galen?“ je zaklicala madama Goti ter na-
pol zaprla oči, „da, zdaj se spominjam. Tej gospe sem
naročila, naj mi preskrbi mlado damo, ki mi bo v gospo-
dinjstvu stala na strani.“

Lepa ženska je vzela pismo iz tresoče Rožicine roke
ter še vedno gledala devojko kakor bi ji bila ta uganka.

„Preden odprem pismo,“ ji je rekla, „prosim za
Vaše ime, gospica.“

„Moje ime je Rožica Jaklič.“

V tem hipu je sfrfotalo pismo iz rok lepe, rdeče-
lase vedeževalke na tla.

Rožica se je pripognila, da pobere pismo. Ta tre-
notek je porabila madama Goti, da se je globoko od-
dahnila in se ojačila od svoje razburjenosti.

Ko ji je Rožica izročila pismo, je zopet gledala brez-
brizno ter rekla:

„Rožica Jaklič, Vam je torej ime, potem takem ste
Francozinja, morda v Parizu rojena?“

„Ne, gospa, rojena sem na Avstrijskem,“ je odgo-
vorila devojka, „toda vzgojena sem v Parizu. Dober
starček je skrbel zame, ker nisem imela staršev.“

Vedeževalka je odprla pismo ter le-to površno pre-
čitala.

„Gospa Galen Vas zelo toplo priporoča,“ je potem
prijazno rekla, „mnjenja je, da ste baš Vi zame pri-
pravni. Torej lahko ostanete, ako nimate ničesar zoper
službo pri meni. Vem dobro, da imajo ljudje pred sodke

zoper mene. Nekateri me občudujojo, drugi me zavidojo, — vsem sem pa uganka. — Vi pa ne boste v meni videli vedeževalke, ampak žensko, ki se po dnevnem trudu rada zabava v družbi mladega dekleta. Teškega dela ne boste imeli pri meni.“

O sas rada delam vse!“ je zaklicala Rožica

„Dobro, toda pri meni morate imeti še neko lastnost. V hiši vedeževalke se zgodi marsikaj, o čemer se ne sme govoriti, zato morate biti zamolčljivi in nikoli radovedni.“

„Gospa,“ je rekla Rožica po kratkem prevdarku, „preteklost je zame taka, da mi ne bo treba o prihodnosti premišljevati. Bili ste odkriti proti meni, zato bom tudi jaz proti Vam. V srcu nosim veliko bol, zato sem se v duši tudi že pred časom postarala.“

„Oho,“ se je zasmajala vedeževalka, „sa pred menoj kakor poosebljena mladost.“

„Starost duše je tisočkrat hujša nego starost obraza,“ je zaklicala Rožica s solzami v očeh, „o verujte mi, doživelva sem že toliko strašnega, da sem že sklenila z življenjem in da si drugega ne želim nego miren kotiček, kjer bi včasih sanjala o svoji preteklosti.“ Živjejo pa so še včasih, ko je Rožica živila, potem

Rdečelasa ženska se je čudno nasmehljala, potem je pa nekako prisrčno ponudila Rožici roko ter ji rekla:

„Miren kotiček, ki ga iščete, boste našli pri meni.
Da, ostanite pri meni, ljubo dete, — midve spadavi skupaj, kajti tudi jaz sem na morju življenja doživel po-
lom, tudi jaz imam bolesti iz preteklosti. Ostanite torej
takoj pri meni, ako ne pojdetе poprej še na svoj dom.“

„Dom?“ je zaklicala Rožica, „saj nih tam doma in ako mi dovolite, ostarem takoj tukaj. Ono žensko, pri kateri sem danes prenočevala, bom obvestila, da sem tukaj in da mi semkaj pošlje potno torbico.“

„Pa pišite takoj,“ je rekla vedeževalka, „stopite v oni kabinet, kjer najdete pisalno orodje.“

Rožica je stopila v odkazano sobo, gospa Goti je pa v tresoči razburjenosti hodila gorindol po mehki preprogi in oči so ji bliskale v strahotnem ognju.

„Ona je!“ je vskliknila, „Rožica, — prava in resnična hči grofa Radivoja Sokolskega! Haha, kako ugoden slučaj! Našla sem jo, čeprav je niti iskala nisem, kajti nišem si upala, da jo bom še kedaj srečala. In zdaj bo trajno zvezana njena osoda z mojo. To posest bom pa tudi izrabila: — Zdaj se boj in tresi, nešramnica. Ti nehvaležna stvar, ki Te moram imenovati svojo hčer! Boj se, kajti mesta, katero si si priborila z lažjo in prevaro, ne boš več dolgo imela! In če bi morala tudi hčer svoje prejšnje tekmovalke, blazne Minke sprayiti na Tvoje mesto, — tudi to sem vstanu storiti! Tisočkrat rajše ji privoščim srečo, ki tudi nji pripada, nego Tebi, nehvaležnica, ki si upala zaničevati in zasmehovati svojo mater! Sicer si dosegla, kar si želela, — postala si Mirkotova žena; — toda kmalu Te bo z zaničevanjem pahnil od sebe, kajti jaz sama bom njemu in Radivoju odprla oči, da sta se oklenila z ljubeznijo vlačuge, ki je bila le orodje mojega maščevanja! — Zdaj imam dokaz v rokah, ki sem ga potrebovala. Zdaj Te lahko razkrinkam, ničvredna oseba! — Le čakaj, lepa grofica Lola Višnjegorska, temni oblaki se zbirajo nad Tvojo srečo, — skoro bo udaril blisk iz oblaka in potem se lahko spet vrneš v ‚Zeleno papigo‘ in postaneš, kar si bila: — Lola, kraljica valčka!“

zoper meni. Nekateri me občudujejo, drugi me zavidi — vsem sem pa usagnka. — Vi pa ne boste v meni vini kabmet, kjer naidete pisalno orodje.“

84. poglavje.

Na tihotapskih potih.

„Dali ste me pozvati, gospod policijski prefekt!“
S temi besedami je vstopil slavni detektiv Lister v sobo policijskega prefekta, kakega petdesetletnega gospoda.

Že davno je prefekt poznal Listra in ga v najbolj kočljivih zadevah vprašal za svet in Edvinu Listru se je vedno posrečilo razmotati teške zločinske slučaje.

„Dal sem Vas zopet enkrat poklicati, gospod Lister,“ je zaklical sivolasi prefekt ter ponudil detektivu roko. „Prosim, sedite in prižgite si cigaro!

In zdaj poslušajte, dragi priatelj, kaj hočem od Vas. Moji ljudje so sicer zviti in tudi dobri, toda nobenega nimam med njimi, ki bi se lahko z Vami primerjal.“

„Preveč me hvalite, gospod policijski prefekt,“ se je oglasil Lister.

„Nič preveč! Zdaj imam zopet neko naročilo za Vas in to zahteva izredne urjenosti in zvitosti.

Že nekaj časa biva v Parizu oseba, o kateri ne morem nič natančnega izvedeti. V zvezi je z najboljšimi pariškimi družbami. Najbolj imenitne dame in gospodje občujejo pri nji in si dajo od nje prorokovati prihodnost. Tudi je dejansko posegla v življenje nekaterih rodbin. In koliko denarja je že dobila od lahkovranežev! Ali naj povem, o kom govorim?“

„Ni treba!“ je odgovoril Lister, „Vi govorite o vedeževalki madami Goti v ulici Lafajet.“

„Zadeli ste,“ je veselo vskliknil policijski prefekt, „kaj pravite k tej pustolovki?“

„Videl je še nisem iz oči v oči,“ je odgovoril detektiv, „toda kar sem slišal o nji, me napoljuje z velikim občudovanjem do nje!“

„Z občudovanjem? Vi se šalite! Vedeževalka pomeni vendar toliko kakor sleparka!“

„To se ne more kar tako reči, gospod policijski prefekt!“ je zaklical Lister.

„Saj je vendar dokazano,“ je odgovoril policijski prefekt, „da ne more nihče vedeti, kaj prinese prihodnost!“

„Priznati se pa mora, da ima madama Goti nenevadno bistroumnost. Iz ene same kretnje, iz obraza, iz obleke in načina odgovarjanja svojih obiskovalcev izkuša izpoznavati razmere. In ako potem duhovito odgovarja, se to meni ne zdi sleparija.“

„Dokler dela to le v svojo zabavo, najbo,“ je odgovoril policijski prefekt. „Ako si pa da od enega tristo, od drugega tisoč frankov plačati, je to vendar prestopek, kateremu se mora gledati na prste!“

„Ali pa veste, gospod prefekt, da so se nekatera prorokovanja gospe Goti izpolnila. Pred kratkim jo je obiskal mlad grof miljonar, da jo vpraša za svojo prihodnost. Ona ga je svarila pred neko — srako.

„Čemu bi se pa ogibal nedolžnega ptiča?“ je zaklical mladi miljonar, „toda vendar se ga bom izogibal!“ —

Takoi način je gospod potoval po Českeim. Ko se je peljal čez neko reko v čolnu, se je ta zvrnil in gospod je utonil. Ali veste, kako se imenuje ta reka? — Sraka!“

„To je le slučaj!“ je zaklical policijski prefekt.

„Dobro, naj pa bo slučaj! Kaj pa porečete k slučaju gospice Loranz?“

„Kaj pa se je tu zgodilo?“ je vprašal policijski prefekt.

„Gospica Loranž je prva plesalka v velikem opernem gledališču, kakor veste,“ je rekel Lister, „ona je zelo praznoverna. Redno vsak teden je hodila k vedeževalki in ta ji je doslej le dobro prorokovala. Pred štirnjstimi dnevi pa, ko je zopet prišla, je gospa Goti bila zelo resna in ji je zašepatala, da je videla gospico Loranž po noči v črnem pajčolanu. — Od tega dne je nosila Loranž le svetle pajčolane, čeprav je poprej imela črne. — Pred osmimi dnevi je pa hipoma nastopila mrzlica pri nji. Zdravnik je konstatiral, da je dobila črne koze, — in dva dni pozneje je imela črn pajčolan, kajti obraz ji je bil prevlečen od črnih koz!“

„To je strašno!“ je zaklical policijski prefekt.
„Kljub temu morate poizvedeti, kdo je pravzaprav ta ženska, odkod je prišla in kaj je poprej počela. Priznati Vam moram, da bi bilo zame vseeno, kaj počne vedeževalka, toda ona občuje z visokimi gospodi in ti žele kaj podrobnega vedeti o nji, jaz naj bi jim pa povedal, kakor bi moral policijski prefekt vse vedeti. — Sprejmete torej to naročilo?“

„Sprejmem!“ je odgovoril detektiv.

„In kdaj mi boste lahko povedali, kdo je ta vedeževalka?“

Lister je trenotek premisljeval ter potem odgovoril:

„V treh dneh Vam bom že lahko povedal!“ —

Zvečer tistega dne se je ustavila elegantna kočija pred vedeževalkino hišino in iz kočije je stopila bogata dama.

Bila je zelo elegantno oblečena. Vrata so se na

skrivenosten način odprla in komaj je dama stopila v vežo, se je od zgoraj zaslišal glas:

„Prosim, stopite v sobo št. 7 v prvem nadstropju!“

Dama ni mogla videti, kdo je govoril in ko je prišla v prvo nadstropje, tudi ni nikogar videla. Na vratih je videla številko sedem in brez obotavljanja stopila v dočitno sobo.

Soba je bila majhna in z vsem komfortom opravljenja. Dama je sedla na baržunasto zofo, pred katero je stala mala mizica.

Sedela je tam kakih pet minut, ko so se vrata ne-nadoma odprla in vstopil je elegantno oblečen gospod z globoko na čelo potisnjениm klobukom. Ko je zaledal damo na zofi, je zaklical:

„Prosim, oprostite, — reklo se mi je, naj grem v sobo številka osem.“

„Tu je številka sedem!“ je odgovorila dama s pajčolanom. „Torej ste se zmotili in morate zato iti v sosednjo sobo.“

„Hodla lepa, oprostite mi!“

Gospod je bil mlad in izredne lepote in zelo bled. Naglo je odšel. A komaj so se zaprla vrata za njim, ko se je dama glasno zasmajala pod pajčolanom ter zaklicala:

„Torei tudi grof Mirko Višnjegorski obiskuje madamo Goti! Resnično, rad bi izvedel, kaj jo bo vprašal. Za svojo ljubico menda ne, ker je deklica mrtva! Ali je prišel zarad Lole? Hudiča, — Celestina mi že dolgo ni ničesar sporočila o nji! Moral bom lepo rdečelasko pozvati k sebi!“

Po teh besedah bo bralcu takoj jasno, da dama s pajčolanom ni bil nihče drug nego Edvin Lister, ki

prefekt
„Kaj pa se je tu zgodilo?“ je vprašal policijski
skrivnostem nacin odprla in komaj je drama stopila
v vazo, se je do zgoraj zaslišala glas.

si je izvolil to obleko, da izvrši naročilo policijskega prefekta in da poizve skrivnost vedeževalke.

Nihče bi v vitki, elegantni ženski s svileno obleko ne sumil moške osebe. Nihče bi si ne mogel misliti, da se pod finim pajčolanaom in pod velikim klobukom skriva obraz tajnega policista.

Pa tudi; če bi Lister pajčolan odgrnil, bi ga nihče ne izpoznał. Noben igralec ni znal obraza tako izvrstno pobarvati od njega. Črne obrvi, rožno lice in ustnice so popolnoma kazale ženski obraz. Črna brada, katero je Lister navadno nosil, je bila le umetna in kajpada je danes ni imel.

„Ko bi me le predolgo ne pustila čakati,“ je tiho rekel detektiv ter nepotrpežljivo stopal po sobi, „resnično sem radoveden, izpoznati gospo Goti, o kateri govori cel Pariz in ki vodi najimenitnejše osebe za nos.

No, nekaj važnega sem že poizvedel v tej hiši, ker sem videl, da tudi grof Mirko Višnjegorski semkaj prihaja. Oh, kaj bi dal, ko bi izvedel, kaj ga je peljalo k vedeževalki!“

Zanimanje Listra je veljalo veliko bolj Loli nego Mirkotu.

Ceprav ni detektiv od onega časa videl mlade gospo, ko jo je kot kočijaž preoblečen peljal z Robičem od „Rdečega mačka“, vendar ni niti za hip pozabil lepe Lole Višnjegorske. Krasota mlade žene se mu je preveč vtisnila v spomin.

Edvin Lister je imel burno preteklost za seboj. Najlepša dekleta in žene so mu ležale v objemu, kajti posluževal se je tudi nenavadnih sredstev v zapeljevanje. Le malo žensk se je moglo ustawljati njegovim silnim sivim očem. Vse so mu padale v naročje in on

jih je trgal bodisi kot napol razcvele popke, bodisi že bujno razvite rože.

Toda Lola ni bila več pri njem kakor prvikrat in on je zaman poizkušal, da bi prišel na samem z njo skupaj.

Opazoval jo pa je, — in večkrat je hodil za njo po cesti, ne da bi ga Lola opazila. Večkrat jo je čuval, toda oni dan ne, ko je postala žrtev Franca Robiča.

Toda Edvin Lister si je prisegel, da mora biti Lola njegova in ta človek je držal svojo prisego.

Iz teh mislij ga je hipoma prebudil čuden ropot, ki se je javil od stene, ki je ležala nasproti zofe.

Tam se je nenadoma nekaj odgrnilo in ko se je Lister tja ozrl, je opazil črno tablico na steni. Tako nato je začela nevidna roka z ognjeno pisavo pisati na tablico.

Črka se je vrstila za črko in v kratkem so stale v plamteči razsvetljavi besede:

„Čuvaj se odkriti temno prihodnost.
Ako pa hočeš to kljub svarilu storiti,
odpri tapetna vrata, ki so skrita za zofo.“

Malo minut nato je ognjena pisava ugasnila, — črna tablica je izginila in stena je bila kakor poprej.

„No, to pa moram reči,“ je zaklical Edvin Lister, „ta vedeževalka se pa razume na svoje opravilo. Ljudi, ki prihajajo k nji, svari le s tem namenom, da jih še bolj razvname. Kje pa so vrata, o kateri je napis govoril?“

Šele zdaj je Lister opazil, da so v tapetni steni gube napravljene, ki so najbrž tvorile zareze vrat.

Ko je odmaknil zofo, je opazil kljuko, katero je prisnil in vrata so se odprla. Lister je stopil v temen

kako je bilo v različnih časih doma. Njihova vedozornost se je usmerila predvsem v iskanje podatkov, ki bi lahko našli v temenih stok. V ta nekoc so

hodnik, kjer ga je prijela neka roka in glas mu je zasepetal:

„Ne bojte se, pojrite z menoj!“

Edvin Lister je mirno šel za svojo voditeljico in skoro je padala motna rdeča luč na hodnik, — zastor se je odmaknil, — in Lister je stal v precej prostorni sobi, ki je pa bila tako malo razsvetljena, da so se morale oči šele privaditi poltemi.

Hipoma se je začul udarec, ki je stresel celo sobo, — nato je zasvetlila luč sredi sobe in Lister je stal slavní pariški vedeževalki nasprot

Sedela je sredi sobe na vzvišenem prostoru, kateri so peljale tri stopnice, v stolu, ki je bil sestavljen iz samih človeških kostij. Pri nogah se ji je razprostirala tigrova koža, po kateri se je živa kača semintja pomikala.

Madama Goti je bila oblečena v dolgo črnosvileni obleko, v katero je bilo le nekaj skrivnostih znamen, z zlatom uvezenih. — Okrog bujnih, rdečih las, ki so ji padali na ramena, je nosila ozko obvezo, v katero so bili tudi hijeroglifi včrtani.

Ko se je Lister naglo ozrl po sobi, je videl, da so bile stene s črno svilo prevlečene in da so se povsod le videli znaki smrti. V enem kotu je stalo človeško ogrodje v vsej svoji strahoti, — v drugem je stala krsta, — v trejem se je svetil bel križ, — na tleh so bile razmetane črpinje človeških glav ter človeški udje, katere so že davno oglodali črvi, — kratkomalo, vse je spominjalo na preteklost človeka, — na umrljivost in slabost, na veliko, skupno osodo, ki nas vse še čaka.

Pa vse to ni prijelo Listra, saj je vedel, da si madama Goti pomaga s temi rečmi, da bolj upliva na obiskovalce. Tembolj ga je pa zgrabilo, ko je gledal ostro-

črtan obraz, ki se je svetil med rdečimi lasmi gospe Goti, — obraz, ki mu je hipoma zbudil čudne spomine, — spomine, ki so že več let spali v njegovi duši in katere je sam le redkokedaj zbujal.

Bilo mu je kakor bi ta obraz že nekdaj videl, — kakor bi mu te temne, ognjene oči nê svetile danes prvič, kakor bi se mu ta usta, ki so bila še trdno zaprta, nekdaj odpirala ter govorila z njim.

„Oh, blasnošč, neumnost,“ je odmevalo v njem, „kje naj bi pa srečal to žensko, — to sleparko, to vedeževalko, ki je bila najbrž kaka pustolovka, preden se je našelila v Parizu. Ej, misliti morám na svojo naročilo, da razkrinkam sleparko!“

Počasi je madama Goti vstala s svojega strašnega stola. In ko se je zravnala in je detektiv videl njen popolno bujno postavo, ki je še vedno kazala moč in lepoto, mu je bilo zopet kakor bi to žensko že nekdaj objemal. — poljuboval te valupoče grudi ter pritiskal v strasti svoje ustnice v alabasterna ramena, ki so se svetila skozi tenko črno svilo.

„Prišli ste, madama,“ se je oglasila vedeževalka z globokim glasom, „da izveste svojo osodo od mene. Ognjena znamenja so Vas svarila, toda kljub temu ste prekoračili prag mojega svetišča. Torej Vas poslednjic vprašam: Ali ste odločeni, izvedeti svojo prihodnost?“

„Odločena sem!“ je odgovoril Edvin Lister z izpremenjenim glasom, ki se je glasil kakor ženski.

„Ako Vas je sama radovednost pripeljala,“ je nadaljevala rdečelasta ženska, „je najbolje, ako čimprej odidete. Jaz razkrivam le onim prihodnost, katere je huda bol, globoka žalost pripeljala k meni in ki tavajo v labirintu življenja. Le tem pokažem nit, po kateri se zopet znajdejo iz zamotanega življenja.“

... poslušavati ... „je, ... kako je bilo v različnih časih doma. Njihova vedenjnost ... se je usmerila predvsem v iskanje podatkov, ki bi lahko ...

„Madama,“ je odgovoril Lister ter sklonil glavo na prsi, „pred seboj imate veliko nesrečnico.“

„Nesrečnico? Bodite mi dobrodošli! Previdnost mi je dala pogled, da gledam za nesrečnice v prihodnosti. Pokažite mi roko!“

Le obotavljoč je slekel detektiv elegantno rokavico, kajti tega trenotka se je bal. Sicer je imel nenavadno bele in majhne roke, — kljub temu se je bal, da bi vedeževalka iz roke izpoznaла njegov spol.

A temu ni bilo tako, kajti mirno in z milimi očmi je madama. Goti več minut strmela na poteze njegovih rok.

„Imeli ste zelo burno življenje, gospa,“ je rekla vedeževalka s tihim glasom, ki se je zdel kakor bi ne prihajal iz njenih prsij ampak od zunaj, „mnogo ste ljubili, bili ste večkrat varani, toda ste tudi sami varali!“

„To je skoro res!“ si je mislil detektiv.

„Imate moški duh, močno roko, — že mnoge sta pritiškali k tlorju, da se ni mogel več zravnati. — Čudno, pa res čudno, — le enkrat v življenju sem videla tako roko, toda temu je že dolgo!“

„Ljubezen Vas tudi muči, gospa,“ je hipoma glasno zaklicala vedeževalka, „tu je življenjska poteza trikrat prekrižana, — osebo, ki ste jo ljubili, se Vam je izgubila. In vendar, razločno vidiš, — ta oseba ni umrla, čeprav Vam je bila najdražja stvar na zemlji. — Ljubili ste veliko, toda samo enkrat ste ljubili srečno!“

Detektiv ni odgovoril, — morda ni hotel sam sebi priznati, kako globoko so ga zadele vedeževalkine besede, — kako je bilo zadeto njegovo srce.

Da, pariška vedeževalka mu je pravkar povедala njegovo pravo osodo, — sicer mu ni razkrila bodočnosti, ampak njegovo preteklost.

— spomine, ki so že več let spali v njegevi duši in ka-
got, — obraz, ki mu je hipoma združil čudne spomine,

crtan obraz, ki se je svetil med radecim izasm gospo-

— voda je menoi!“

„Da, gospa, prav imate,“ je vskliknil Lister po daljšem odmoru, „jaz sem bitje, katero sem ljubila, izgubila, — in prišla sem k Vam, da izvem, če še živi ali je že umrlo.“

Vedeževalka je prekrižala roke na prsih ter nekaj minut premišljevala.

„Da Vam odgovorim na to vprašanje, bi morala priti v ono stanje, kjer vidim stvari, ki leže zunaj človeške moći, — potem mi je dan pogled v prihodnost, — celo v grobove potem lahko vidim in ničesar ne ostane prikritega mojemu duhu. — V tem hipu me pa čaka drug obiskovalec, česar potrpežljivost ne smem preveč zlorabiti. Ako Vam je ljubo, vrnite se nazaj v sobo, kjer ste poprej čakali in ko povem onemu gospodu, kar želi od mene. Vas še enkrat pokličem k sebi in potem Vam lahko izpolnem Vašo željo!“

„Izvrstno!“ si je mislil Lister, „na ta način se mi posreči, da poslušam, kaj bo povedala grofu Mirkotu Višnjegorskemu.“

„Hvala za prijaznost, katero ste mi izkazali,“ je rekel, „bodite zagotovljeni, da Vas bogato nagradim.“

„Prosim, milostljiva,“ je odgovorila vedeževalka, „pri meni ni nobene stalne cene. Vsakdo plača, kolikor hoče, — in kdor rajši odide, ne da bi mi kaj dal, tega ne tirjam z nobeno besedo. Zdaj pa dovolite, da Vas popeljem nazaj v sobo.“

Komaj je vedeževalka izpregovorila te besede, ko je luč ugasnila in nastala globoka tema. Obenem ga je vedeževalka prijela za roko ter ga odpeljala.

Minuto pozneje je bil Lister zopet v sobi številka sedem, — vrata so se naglo zaprla za njim, — bil je zopet sam.

Takoj je hitel Lister k nasprotni steni ter djal uho nanjo.

Slišal je v sosednji sobi nemirno korakati in takoj je vedel, da je Mirko ta oseba.

Zdaj je pa nehal hodiči in detektiv je vedel, da se je grofu pokazal ognjeni napis.

Ako je hotel Lister kaj slišati o pogovoru med veđežalko in grofom, je moral naglo delati.

Odrinil je zofo in pritisnil na kljuko, toda vrata se niso hotela odpreti.

„Hola,“ si je rekel Lister, „zaprli so me, — no, ona je baš tako lopovska kakor jaz, in noče, da bi jo kdo nadlegoval pri njenih sejah. A k sreči sem prinesel vse s seboj, kar se rabi za vломitev vrat, — videti hočem, če se mi bo ta ključavnica upirala.“

Iz žepa je vzel dleto, je zasadil v razpoko in skoro so odskočila tapetna vrata.

Tiho in previdno je stopal po temnem hodniku, — bal se je, da bi se mu kaka ovira ne stavila nasproti, zato je bil previden pri vsakem koraku. Toda srečno je veden do svilenega zastora, ki je zakrival vhod v vedežalkino svetišče.

Samo malo je odgrnil svileno zaveso ter lahko pregledal ves prostor, v katerem je bila vedežalka z grofom Mirkotom sama.

85. poglavje.

Dar prorokovanja.

Lepa rdečelaska je zopet sedla na stol, in grof je stal pred njo.

Mirkotov obraz je bil bled, — globoka razburjenost

mu je bila čitati na obrazu in vitko, plemenito raščeno telo mu je vidno trepetalo.

„Kaj Vas je dovedlo k meni?“ je zaklicala gospa Goti, „svarim Vas, da hočete izvedeti svojo prihodnost. Kajti božja previdnost jo je zakrila, da človek ne ve, kaj ga čaka.“

„Madama,“ je odgovoril grof z odločnim glasom, „nisem prišel k Vam, da poizvem svojo prihodnost, ker si je tudi ne želim vedeti. Kajti kdor je tako nesrečen kakor jaz, pričakuje kaj malo od prihodnosti. Toda čudovit prigodek, ki sem ga doživel, me je napotil, da sem prišel k Vam. Hyalili so Vas kot žensko, ki ne presoja samo stvarij, ki presegajo človeško pamet, ampak tudi take, ki jih more le zrela in nenavadna pamet pojmiti, — kratkomalo, jaz želim Vaš svet in ne Vašega prorokovanja!“

„Svetujem naj Vam? Dobro, govorite, gospod!“

„Ali se smem zanesti, da boste molčali, madama?“

„Kakor grob,“ mu je odgovorila gospa Goti, „mnogo skrbij in bede se mi je že zaupal, — mnogo skrihnostij razodelo, — znane so mi bolesti in veselja mnogih najboljših rodbin, — toda moja prsa so grob, v katerem počivajo vsi ti mrliči drug poleg drugega. In nikoli se ne odpre ta grob, da bi izdal kako skrivnost. Preden mi pa kaj zaupate, mi dovolite, da Vam dokažem svojo umetnost.“

Vedežalka je pri teh besedah stopila čez kačo ter stala tesno pred Mirkotom, — obe roki mu je položila na senci ter mu globoko pogledala v oči.

Mirkotu je bilo neznansko čudno v duši pri tem strahovitem pogledu. Bilo mu je kakor bi se njene roke tresle in imel je občutek, da je to žensko že nekje videl, — da, kakor bi se te grudi že stiskale k njegovim

prsim, kakor bi že slišal bitje njenega srca, — a vendar ne, kolikor je premišljeval, tem bolj se mu je zdelo nemogoče, da bi že kedaj videl ta od rdečih las obkrožen obraz.

„Jaz vem vse,“ so tiho in tresoče izgovorila njeni ustnice. „Vi ste zelo ugleden mož, — bogastvo in sijaj Vas obdaja, — toda življenje Vaše ni ostalo brez strahovitih dogodkov.“

Temno hišo vidim z ozkimi celicami,“ je nadaljevala vedeževalaka s svečanim glasom, „trpeli ste, — sumili so Vas strašnega hudodelstva, vendar ste bili nedolžni. Zdaj ste pa prosti vsake sumnje!“

Mirko je hotel stopiti korak nazaj, toda madama Goti ni izpustila njegove glave, ampak držala jo je še vedno trdno ter mu neprestano zrla v oči.

„Smrt Vam je ugrabila dobrega prijatelja,“ je nadaljevala vedeževalka, „to je moral biti star gospod.“

„Mo‘ oče,“ si je mislil Mirko, „ona res vse ve!“

„Ljubljeni ste tudi, lepa, črnolasta ženska Vam leži pri nogah — paradiž se Vam odpira, — toda varujte se, da bi stopili vanj. Oh, v tem tiči kača!“

O kom pa govori vedeževalka v tem hipu? Mirko je to skoro izvedel.

„Ženska, katero ste si pridružili,“ je patetično nadaljevala prorokinja, „ni vredna Vaše ljubezni, — ne zaupajte ji, — opazujte jo ostro! — Čeprav Vas je objela ter Vam prisegla ljubezen, — vendar se varujte, počivati na njenih grudih, kajti v njih bije nezvesto, krvično srce.“

„Jaz Vas ne razumem,“ je mrmral Mirko, „o kom govorite, gospa?“

„Ne vem,“ mu je odgovorila Sibila, „povem le, kar mi narekava trenotek. Vi ste vezani na to žensko,

vidim, da Vaju drže vezi. Vi mislite, da so te vezi neločljive, toda niso! Te vezi bodo enkrat same od sebe odpadle, — kajti spletene so iz laži in prevare.“

„Lola!“ se je zasvetilo Mirkotu v možganih, „ona govori o moji soprogi Loli. — Toda s kako pravico si upa imenovati Lolo, nezvesto in varljivo? Ne, ne, ta ženska je gotovo lažnjivka in jaz ji ne verjamem niti bese.“

„In zdaj Vam hočem tudi povedati,“ je nadaljevala madama Goti in vtrujena je odtegnila roke, „kaj Vas je dovedlo k meni?“

„Kaj, to mi hočete povedati? Ali res razumete umetnost, čitati v človeškem srcu, uganiti to, kar skriva človek v najbolj skritem kotičku?“

„Videti hočemo, če imam ta dar,“ je smehljaje odgovorila vedeževalka, „prosim, dovolite, da položim roko na Vaše srca.“

Mirko je odpel jopič in ga razgrnil.

Vedeževalka je počasi segla z roko na belo srajco in jo položila na srce, da je Mirko čutil njene prste.

Bilo mu je, kakor bi plamen uhajal iz te roke. Zarčevroče se mu je zdel dotik bujnolepe ženske, — in zopet je mislil, da je to roko že držal v svoji in jo čutil na čelu.

Toda kje, — kje, tega ni mogel uganiti.

„In zdaj mi poglejte v oči!“ je zaklicala vedeževalka, „trdno v oči in svoj pogled hočem uglobiti v Vašo dušo! — Oh, vidim podobo deklice, — skrivaj jo nosite s seboj, — in vendar Vam napoljuje celo dušo, vendar Vam sili vsaka misel k nji, — Vi ljubite to deklico.“

Mirko ni odgovoril. Toda če bi bila vedeževalka le napol poznala ljudi, bi morala iz nežne rdečice na Mirkotovem licu izpoznati, da je uganila.

„Naj Vam li povem, kdo je ta deklica,“ je nadaljevala madama Goti v čudoviti razburjenosti ter odtegnila svojo roko, „nesrečnica je, ki je zarad Vas veliko trpela, — to deklico Vam je slučaj pripeljal na pot, — ona Vas je ljubila, oh, tako zvesto kakor še nikoli ni nobena ljubila kakega moškega! — Pa tudi Vi ste veliko žrtvovali tej deklici! A zdaj ste prisiljeni, da skrivate to ljubezen kakor bi bila zločin, kajti vezali ste se na neko drugo. Toda vsak dan se spominjate one zapuščene, izgubljene! Vaše sanje so napolnjene z njeno podobo! — Vaše misli se pečajo le z njo, — Vi trpite, — Vi trpite strahovito!“

„Da, trpim!“ je zastekal Mirko in pokril z rokami oči, „o ko bi vedeli, kako huda je moja bolest, — kako veliko je moje trpljenje!“

„To vem! Čemu niste mož, ki raztrga vezi, ki Vas vežejo? Zakaj se ne vrnete k oni drugi? — Kdor ljubi, mora imeti tudi moč, da se bojuje za to ljubezen!“

„Pri Bogu v nebesih!“ je zaklical Mirko, „kako sem se hotel bojevati, — nobena žrtev bi mi ne bila prehuda, — in ko bi moral polovico svojega življenja dati, zmagal bi s svojo ljubeznijo! Toda za kaj se pa hočem bojevati? Za mrtvo, — za bledo senco, za spomin? Čemu še drugo onesrečiti, ako si ne morem s tem prve pridobiti?“

„Kdo pa pravi, da si je ne morete priboriti?“ je vskliknila vedeževalka.

„Gospa,“ je zaklical Mirko, „baš to je, zakaj prihjam k Vam! Poslušajte torej mojo nesrečno osodo. Da, tako je, kakor ste rekli! Vezan sem na žensko, katere nisem nikoli ljubil, — vsa moja čuvstva veljajo drugi, — toda ta mi je bila ugrabljena! In ko sem jo zopet videl, je ležala mrzla in hladna pred menoj, — niti dih ni vzdigoval več deviških grudij. Poljuboval sem njene ustnice, a bile so hladne! Kratkomalo, deklico, ki

sem jo ljubil bolj nego svoje življenje, sem videl v krsti kot — mrliča!“

„Mrlič?“ je zaklical vedeževalka tiho.

„Da, madama, in dal sem to truplo prenesti k zdravniku. Prosil sem, naj mi da njeno srce, kajti hotel sem to shraniti v veden spomin! Zdravnik mi je dal srce in potem so ostanke zakopali. — Pred kratkim sem pa dal odpreti dotočno krsto, — in takrat sem videl, da ni bilo trupla notri, ampak krsta je bila s kamni napolnjena.“

Na ustnicah lepe rdečelase ženske se je zibal pomemljiv nasmej, — takoj je izprevidela, da je bil Mirko varan.

„Od tega hipa živim le napol življenje, — srce mi trgajo dvomi, — duša mi krvavi in notranji glas mi kliče: Ne moti se, — nikoli je ne boš več videl, kajti mrtva, — mrtva je!“

In vendar sem imel natančen dokaz v rokah, da ni mogla umreti. Pisala je pismo nekaj tednov potem, ko sem jo kot mrtvo videl. Oh, gospa, moje misli se mešajo, — čutim, kako izteguje blaznost svoje kremplje po meni. Ako se mi kmalu ne posreči, rešiti to uganko, moram umreti! V Vas, madama, sem stavil poslednje upanje, — ali me booste zapustili?“

Solze so se ulile Mirkotu iz očij, — lile so mu po lepem bledem obrazu, — in tudi vedeževalka je bila ganjena.

„Ne, jaz Vas ne zapustum!“ je rekla z odločnim glasom, „kar je ležeče na meni, se bo zgodilo, da Vam odženem vse dvome. A še eno vprašanje: Čemu ne poščete zdravnika, ki Vam je dal njeno srce, zakaj ga ne pokličete na odgovor?“

„Kako rad bi to storil,“ je zaklical Mirko, „kajti od njega bi izvedel resnico, on bi mi rešil uganko. Toda

zdravnik je za kratek čas odpotoval na Avstrijsko in od tam je prišla vest, da je nenadoma umrl. Ta vest se je pa izkazala kot zlagana, najbrž izmišljena, da usmrtil mater mladega zdravnika, ki je na tej novici tudi umrla. Ko je zdravnik to izvedel, se je hotel z naslednjim vladkom odpeljati v Pariz, da se udeleži pogreba svoje matere. In zdaj poslušajte, madama, zdaj pride nekaj čudovitega, nepomljivega, česar ne morem umeti in si razjasniti.“

Radovedno je gledala vedeževalka razburjenega moža.

„Mladi zdravnik,“ je nadaljeval Mirko in glas se mu je tresel, „je odšel iz mesta, kjer je mimogrede zdravil neko umobolno. Dokazano je, da je stopil na vlak, ki bi ga moral peljati v Pariz, kajti zaupen služabnik moje rodbine ga je spremjal na kolodvor. Do meje se da zasledovati njegov sled. V Kolinu je izstopil, najbrž da zajutruje, ker se je vlak ustavil za eno uro.“

Ali je šel v kolodvorsko restavracijo, ali je zajutrukoval, ali je nadaljeval potovanje iz Kolina v Pariz? — O vsem tem se ne ve ničesar! Toda nekaj se ve kot gotovo: Mladi zdravnik ni nikoli došpel v Pariz in jaž ga nisem več videl. No, zdaj pa tudi razumete, gospa, zakaj ga nisem mogel vprašati o tem, ali sem truplo ali le na videz mrtvo prinesel v njegovo hišo.“

Vedeževalka je osuplo molčala, — oči je imela napol zaprte, globoke gube so se ji pojavile na čelu, — premišljevala je.

„Dobro, gospod,“ je hipoma vskliknila, „ako Vam ljudje ne morejo izdati, če je deklica, katero ljubite in katero ste izgubili, še živa, morava previdnost samo vpra-

šati. — Ali zaupate moji umetnosti toliko, da mi brez-pogojno verjamete?“

„Madama!“ je zaklical Mirko, „zaupam Vam, ker Vam moram zaupati. Zaman sem pri vseh drugih iskal pomoči, ter se trudil rešiti to uganko, a zastonj. — Pravili so mi, da ste nadarjeni z nadnaravnimi močmi. Od-krito Vam moram priznati, da nikoli nisem verjel v kaj takega. Toda kakor utopljenec se oprijemam bilke in ker si ne morem drugače pomagati, da si olajšam svojo neizmerno bol, sem prišel k Vam!“

„Prepričali se boste,“ je vskliknila rdečelasta ženska, „da Vam niso pravili preveč o meni. Zarotila bom previdnost, da mi pomaga. Ako je deklica, katero iščete, še živa, jo boste zopet videli. Ako pa ni več, ako že počiva v hladni zemlji, potem je ne morete videti, kajti jaz nisem sleparka in ne morem odpirati grobov ter buditi mrtvecev. Le eden je bil na svetu, ki je položil roko na mrtvega ter mu rekel: ‚Vstani in hodi,‘ — in hodil je. — Z njim se pa ne more nihče primerjati. Zdaj me pa oprostite za par minut, — treba mi je nekaj pripraviti in takoj bom spet pri Vas.“

Vedeževalka se je obrnila ter hotela oditi. Mirko jo je pa prijel za roko ter proseče rekel:

„Se eno besedo, gospa, rotim Vas, poslušajte me. Ako je nesrečnica res še živa, kako bi bilo mogoče, da bi mi jo zdaj pokazali? Saj je ni tukaj, morda je ni v Parizu, celo na Francoskem ne! O, le Bog v nebesih ve, kam jo je osoda zanesla.“

Rdečelaska je stresla glavo.

„Ako živi,“ je zaklical, „tedaj jo Vam lahko v sliki pokažem.“

„V sliki? Videl jo bom, videl njen angelskolep obrazek? — O madama, ako boste res to storili, potem mi

balzam vlijete v krvavečo dušo in ubranili me hoste pred najhujšim — pred blaznostjo. A vendar, jaz ne morem verjeti, — na zemlji ni nadnaravnih stvari in Vi morete pravtako malo klicati duhove kakor kdo drug.“

„Rekli ste, da mi zaupate, torej zaupajte mi popolnoma! Le tako se mi lahko posreči rotenje.“

V naslednjem hipu se mu je iztrgala iz rok in hiroma je izginila iz sobe. Mirko si ni mogel razjasniti, kam je šla, ker se niso nobena vrata odprla.

Bil je sam in siloma si je moral miriti svojo kri, da mu ni v možganih zavrela in da ne zblazni.

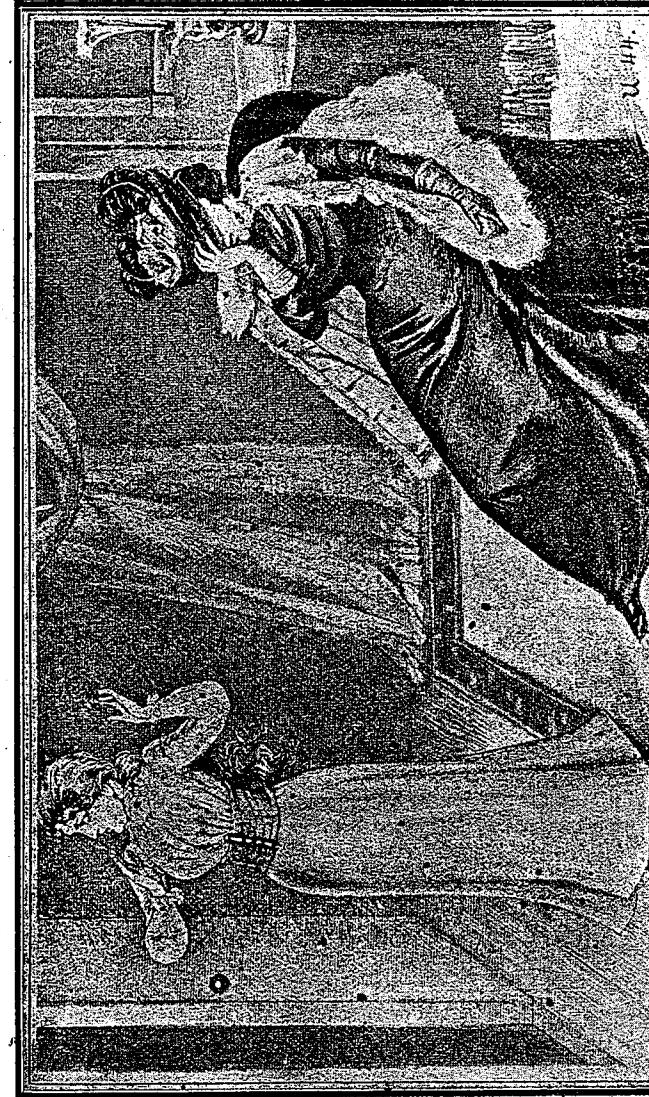
Medtem je detektiv Edvin Lister stal zunaj na hodniku za svileno zaveso.

Slišal je vsako besedo, ki sta jo izpregovorila vedeževalka in mladi grof. Čudne stvari je slišal in mnogo važnega izvedel. Vedel je dobro, kdo je ona, katero išče Mirko z vso dušo in katero je kot mrtvo obžaloval in o kateri vendar ni mogel misliti, da mu jo je smrt za vedno ugrabil.

Vedel je, da je ta deklica Rožica Jaklič in bil je tudi trdno prepričan, da je nesrečnica mrtva. Saj jo je tudi sam videl v krsti in vedel je, da sta jo Piferona zakopala na kopališču Montmarter. — Pisemo s podpisom Rožice, katero je Mirko omenil, je moralo biti po njegovem minenju ponarejeno.

Zato je bil tembolj radoveden izvedeti, kako bo vedeževalka naredila, da bo Mirkotu pokazala podobo Rožice.

To se mu je zdelo popolnoma nemogoče! Ta madama Goti ni mogla Rožice nikoli poznati, ni imela nobene slike od nje, da bi to s kakim aparatom povečala ter jo tako Mirkotu pokazala. Kako bo torej omogočila prevaro?

Strah na Sokolskem.

Rožica in Lola

44 „Usmilite se!“ je vskliknila Lola, ne da bi pogledala Rožice, „nikar ne odprti! O Vi ne veste, česa je ta človek zmōžen!“

Lister je zaveso še bolj odgrnil, kajti nobena kretnja vedeževalke mu ni smela uiti.

Deloma si je pa Lister moral tudi priznati, da je gospa Goti čudovita in zelo nadarjena ženska. Gotovo je vedela več nego vsi drugi in znane so ji bile skrivnosti, katere je le dotična oseba mogla slutiti.

Pa še nekaj drugega je Listru rojilo po glavi. — Uganil je, da je vedeževalka mislila Lolo, ko je svarila grofa pred nezvesto ženo.

Iz tega je detektiv po pravici sklepal, da je madama Goti sovražila Lolo.

Toda zakaj je obstojalo to sovraštvo, zakaj je vedeževalka tako delala na to, da ucepi Mirkotu sumnjo do soproge?

Ali je mogoče, da je bila Goti kedaj skupaj z Lolo?

Detektiv je sklenil, da hoče baš v tem oziru vse pozvedeti, da bo Lolo branil pred sovražnico.

Dočim je Lister vse to premišljeval, je nenadoma zagrmelo kakor bi se hotela vsa hiša podreti. V istem hipu se je pogreznil vzvišeni prostor s stolom iz človeških kostij v votlino, ki se je zopet zaprla.

Mirko se je pri gromu opotekel nazaj in preden se je zopet ojačil, je slišal besede:

„Grof Mirko Višnjegorski, stopi bližje!“

86. poglavje.

Tako blizu in vendar tako daleč!

Mirkota je ledeno-hladno spreletelo po hrbtni. Torej je bilo v tej hiši že znano njegove ime, — in on je došlej upal, da ga vedeževalka ne pozna. O ta ženska je res vedela vse, nič ji ni bilo prikritega.

„Ne, ne, samo udežati ne! Ti sladki, blažeji čar,
odpoveda me s svojim razkosejem, čeprav si le varljiva

„Grof Mirko Višnjegorski, stopi bližje!“ je še enkrat zaklical glas.

Vistem hipu je v ozadju sobe zaplamela mračna luč, ki se je razlila po steni nasproti Mirkota, — in pri svitu luči je natančno razločeval vedeževalkino postavo.

Stala je pri malem, železnem ognjišču, na katerem so se iz bakrenega kotla razširjali oblaki dima. V ognjišču je žarel ogenj — in v kotlu je vrela voda kakor se je Mirkotu zdelo.

„Grof Mirko Višnjegorski, stopi bližje!“ je zadonelo tretjič.

Zda, se Mirko ni več obotavljal, ojačil se je, stopil nekaj korakov bližje ter zaklical:

„Tukaj sem, — kaj zahtevate od mene, madama?“

„Tvojo kri!“ je vskliknila lepa, rdečelasta ženska.

„Toda ne boj se, samo nekaj kapljic svoje krvi mi moraš dati! — Tu je majhen nož, — zareži malo v svojo roko ter izpusti kri v ta kotel.“

V tem hipu se je Mirkotu studilo to početje in imel bi vše skupaj za goljufijo in prevaro ter bi takoj odšel iz hiše, ko bi ga ne pridrževala goreča želja, da vidi Rožico v sliki.

A že mu je Sibila potisnila nožek v roke. Mirko si je prasnil z njim prst na levi roki ter pustil, da je nekaj kapljic krvi kanilo v kotel.

„Dobro je, — stopi nazaj, Mirko Višnjegorski!“ je ukazala vedeževalka.

Zdaj so se dimovi oblaki vzgostili, — vedno glasnejše je žuborela voda, vedno bolj je žarelo ognjišče, — veliki, fantastični oblaki so se razširjevali po sobi.

Mirko je komaj še razločeval vedeževalkino postavo, — oblike njenega telesa je komaj videl skozi dim, — obenem je občutil v nosu omamljiv duh, ki se je raz-

prostrl po celi sobi. Mirko je globoko dihal, — veselo upanje mu je napolnilo prsi, — srce mu je močno udarjalo — in čutil se je tako energičnega in močnega, da bi v tem hipu izvršil najtežje stvari.

Na nasprotni steni se je pokazala svetloba, ki se je čedalje bolj razširila ter se končala v podobi okvirja.

Toda med Mirkotom in med okvirjem je ležal dim, da je Mirko le nerazločno videl.

Nežna godba je zaigrala, izpočetka potihoma, potem vedno močneje in končno je zabučalo po celi sobi v mogočnih akordih in Mirko še ni nikoli slišal godbe, ki bi ga s tako pobožnostjo napolnjevala kakor ta čarobna godba.

In zdaj se je vedeževalkin glas oglasil iz mogočnih tonov, ki so pa zopet prešli v tih piano, — Mirko je slišal, ko je vedeževalka govorila:

„Ako spiš globoko pod zemljo večno spanje, — počivaj, snivaj dalje, ubogi duh! Tvoje krste nočem zdrotiti in Te rotiti na zemljo, kajti blagor onemu, ki je zapustil to življenje ter našel v kraljestvu smrti večno pozabo. Ako pa bivaš še na zemlji, — ako Te življenski valovi še gonijo po svetu, — ako še lahko čutiš kakor mi, — upaš kakor mi, — se bojiš kakor mi, — tedaj, deklica, se pokaži, kjerkoli si že, pokaži se ljubezni, ki Te željno pričakuje. — Ljubljenc Te kliče, — in ako si kedaj čutila ljubezen zanj, — ako je kedaj srce Ti bilo zanj, — ako si se mu kedaj iskreno pritisnila na prsi, — in ako Ti morda še zdaj hrepeni srce po njem, — tedaj se mu pokaži, čeprav le v podobi! — Moč ljubezni Te kliče! — Prikaži se, — prikaži se, — prikaži se!“

Čez steno je švignil blisk, — po vseh kotih sobe je začelo šumeti kakor bi hotela morje vdreti. Mirkotu je bilo kakor bi se tla pod njim zmajala, — slišal je

„Ne, ne, samo ubežati ne! Ti sladki, blaženi čar, obdajaj me s svojim razkošjem, čeprav si le varljiva prikazen in mi morda že v naslednji minuti izgineš! Oh, meni je, kakor da mi bilo treba le roke iztegniti, da Te primem! Rad bi poskočil ter Te pritisnil na srce! Rožica, — Rožica, zlata moja devojka, ali me ne poznaš več?“

Mirko si ni upal glasno govoriti, kajti bal se je, da bi že njegov glas jo pregnal, — da bi jo že njegov dih preplašil. Zadrževal je besede, ki so mu silile iz duše, toda česar ni izgovoril, to je čutil, — bil je napolnjen od blaženosladkega drhtenja ljubezni.

Doslej je Rožicina slika stala nepremično. Toda zdaj, — Mirko je strepetal, — zdaj je vzdignila glavo, — počasi je prekoračila sobo, katero je podoba kazala, stopila k oknu, — je odprla, gledala ven, — sklenila roke, jih položila na lepooblikovane grudi, — in zdaj se je ozrla proti nebu, tako sanjavo in koprneče kakor bi molila za svojo ljubezen.

Da, le ako devica moli za najljubše, kar ima na zemlji, se razprostre ta nebeški izraz čez njena lica. In kaj je bolj plemenitega in vzvišenega, popolnoma lepega nego devica, ki moli.

Nato je Rožica stopila od okna, — ustnice so se ji premikale, — in Mirkotu je bilo kakor bi šepetal njenovo ime.

Tedaj se ni mogel več vzdržati, — poskočil je, — hotel je prekoračiti meglo, ki ga je ločila od ljubice, — toda vistem hipu mu je švignil blisk ravno pred noge. — Grmelo mu je nad glavo, — napol nezavesten se je opotekel nazaj, — in ko je zopet odprl oči, je sedel v stolu in pred njim je stala vedežeyalka.

zamolklo bučanje in grmenje, — mislil je, da se bodo stene nad njim podrle. Hipoma je pa vse potihnilo, — megle so izginile, — in v naslednjem hipu je divje zakričal:

„Rožica, — Rožica, — vročeljubljena deklica, — Ti si tu! — Da, ona je, moja krasna gozdna vila, — zopet jo imam!“

Zamolkel padec, — Mirko je napol nezavesten padel na kolena. In kleče je zrl krasno prikazen, ki se mu je pokazala, — ves zamaknjen je gledal tja, kjer se je v svetlobnem okviru pokazala Rožičina podoba.

Ali je bila res le podoba, — ali je bila Rožica v resnici?

O kdo bi mogel to razločiti, — kdo bi mogel povediti, če je ljubka deklica, ki se mu je tu kazala v preprosti domači obleki, toda raditega tem krasnejša, tem ljubkejša, res živa? Da, bila je Rožica Jaklič, ki se je pojavila v okviru! Mirko je razločno lahko izpoznał krasno njen postavo in ljubki obrazek. Da, to je bila njegova gozdna vila, ki se je zdaj sklanjala nad cvetlično mizico ter zamišljeno klonila glavo na cvetoče rože. — Toda je li ta krasna prikazen le podoba, senčna slika, zračni pojav, ali je ljubka, čudovita deklica iz mesa in kosti, ali more govoriti, upati, ljubiti?

Mirko ni mogel odgovoriti na to vprašanje, ker v tem blaženem trenotku sploh na nič ni mislil, — ampak le gledal ter — ljubil.

Oh, nikakor se ni mogel do sitega nagledati sladkega, deviškega bitja, katero je nekoč objemal, — telo mu je strepetalo, — bilo mu je tako dobro in hudo pri srcu, — prsa so se mu širila, — in vendar mu je bilo tako čudno pri duši, kajti bal se je, da bi ljubka postava skoro ne izginila.

Več minut je trajalo, preden se je Mirko docela zavedel, da je lahko jasno mislil.

Predvsem je videl, da je bil še v isti sobi, kjer ga je gospa Goti sprejela, v isti sobi, kjer je bilo malo prej ognjišče in kotel in kjer je videl Rožicino podobo.

„O gospa,“ je vskliknil Mirko s solzami v očeh, ker se ni mogel več zdržati, — „kaj sem videl! — Da, nadarjeni ste z nadnaravnimi močmi, — Vam je lahko izvršiti, kar je drugim zemljjanom nemogoče, — poka-

„Videli ste le njeno podobo,“ je odgovorila vedežalka

„Katero ste Vi pričarali, madama,“ je zaklical Mirko, „o prosim Vas, rotim Vas, — povejte mi od krito, — ali so moje oči videle le slepilo ali je bila v resnici moja Rožica? — O saj ni mogoče, da bi bila slika tako podobna! In se-li more slika gibati, more-li govoriti? — Ne, madama, namesto da bi našel uganko svojega življenja v Vaši hiši, sem prišel v novo skrivnost.“

„Zivljenje nam nalaga toliko ugank in mi ljudje hodimo vsak dan mimo skrivnostij, ne da bi jih opazili. — Jaz sem Vam zdaj dokazala, da živi še ona deklica, katero ljubite in katere osoda Vam leži tako na srcu. Torej ne obupajte, — nekega dne jo boste zopet našli.“

„Nekega dne, — o to je slaba tolažba! In mi li ne morete povedati, kje mi je Rožico iskat?“

„Povedati Vam ne morem tega, česar ne vem.“

„Torej je v Parizu?“

„Ne vem!“

„Odgovorite mi vsaj na vprašanje, kako se Rožica počuti, ako je pri dobrih ljudeh? O gospa, zahtevajte od mene, kar hočete, — jaz sem bogat, zelo bogat, — knežje Vas hočem obdariti, — samo pomirite me o Rožicini osodi, — in če morete, mi dajte vsaj miglaj, kje naj Rožico iščem.“

„Za danes naj Vam bo dovolj, gospod grof, da veste, da Rožicą še živi,“ je odgovorila vedežalka, „saj boste spet prišli in potem boste več izvedeli. — Toda ne pozabite, kar sem Vam poprej povedala, — vezani ste na varljivo, nezvesto srce! Pazite, da se Vašemu življenju in imenu kaj ne prigodi.“

Mirko je zastokal, — s svilenim robcem si je obrisal potno čelo ter zaklical:

„O madama, nova uganka! Brez dvoma govorite o moji soprogi? Da, res je, ljubil je nisem nikoli, zlasti tako ne, kakor bi moral mož ljubiti svojo poročeno ženo. Kaj naj pa očitam Loli? — Čista je, nedolžna in zaslubi ljubezen vrlega moža.“

„Dobro,“ je zaklicala rdečelasta vedežalka s strastnim glasom. „poslušajte me, gospod, ako Vam dokažem nasprotno, namreč, da je Vaša soproga nesramnica.“

Mirko je stopil korak nazaj, — z jeznim pogledom je meril bujnoleplo žensko od nog do glave ter hladno rekel: „Vi, gospa, si drznete, razžaliti mojo soprogo? Čeprav je ne ljubim, vendar bi Vi ne smeli omeniti nje, ki stoji visoko nad Vami in katere imena bi niti imenovati ne smeli.“

Porogljivo se je zasmejala madama Goti v odgovor.

„Ali res mislite, da je Vaša soproga tako visoko nad menoj? Dobro, zato Vam hočem odpreti oči! Toda

zdaj ne, — v treh dneh Vam hočem donesti dokaze, da ste se poročili z nevrednico. — Obljubite mi, gospod grof, da do takrat svoji soprogi ne omenite svojega obiska pri meni, — in da ji tudi ne pokažete, da ste kaj slabega čuli o nji. Toda prisegam Vam, — zastavim Vam svoje življenje, da se boste v treh dneh z zaničevanjem odvrnili od te ženske, ki se danes še poнаša z imenom grofica Višnjegorska.“

Jezno je Mirko segel vedeževalki v besedo.

„Dovolj sem slišal, madama, in obžalujem, da sem sploh prekoračil prag te sobe. Zdaj mi je znano, da imate namen, ponižati soprogo v mojih očeh, — toda vedel jo bom ščititi pred Vami.“

„Nesrečnež, varujte sami sebe, kajti Vi redite kačo na prsih. Toda ta strup Vaš ne sme umoriti, jaz Vas hočem rešiti, če bi morala to tudi zoper Vašo voljo storiti. Da, to delo hočem dovršiti.“

„Gospa, zagotavljam Vam, da mi nobena stvar ne omaja zaupanja v mojo soprogo, kajti jaz sem plemenitaš in nisem dostopen takim nizkotnim obrekovanjem. Zbogom!“

Mirko se je obrnil in kljub temu, da je bila dama, je odločno korakal proti vratom.

„V treh dneh,“ je zaklicala vedeževalka za njim, „ne pozabite tega, gospod grof, v treh dneh ne bo več grofice Višnjegorske, kajti s studom se boste obrnili od te ženske.“

Mirko morda ni več slišal teh besed, ker ga je navdajal gnus in stud. Hitel je v temni hodnik, tu ga je pa zgrabila močna roka in nekdo mu je zašeptal:

„Gospod grof, rotim Vas, ne verujte niti besedice teh obrekovanj zoper Vašo soprogo. Sramotno se je Vas varalo in bili ste le žrtev komedijantke.“

Mirko je kakor omamljen obstal, videl je pred seboj veliko, vitko damo, ki je imela moški glas. Mislil je, da ni nihče slišal njegovega pogovora z vedeževalko, ta oseba je pa izvedela vsako besedo.

Vedno bolj strahotno mu je postajalo v tej hiši pri srcu in naglo se je hotel oprostiti roke, ki ga je držala.

„Ne, ostanite še trenutek, grof,“ mu je šepetal isti glas, „toda ne izdajte svojega presenečenja. — Kajne, videli ste sliko dekleta, pri katere krsti ste stali? — Kajne, Vi ste inteligenten, izobražen mož, — ali res mislite, da Vam je mogla sleparka pokazati živo Rožico Jaklič, katero ste videli mrtvo? Vse je le slepilo, podpirano od Vaše razburjenosti. Ta ženska ima kak vzrok, da sovraži Vašo soprogo, — zdaj sicer ne vem, kakega, toda prišel bom gotovo vsemu na sled ter dal vedeževalko zapreti.“

„Vi, ženska, hočete zapreti vedeževalko?“

„Jaz nisem ženska, — le preoblekel sem se v žensko — ali me ne izpozname, — opazujte moj obraz.“

In preoblečena ženska se je sklonila k Mirkotu.

„Sveti Bog, kaj je to?“ je zaklical Mirko, „ta ostročrtani obraz, te sive oči moram poznati, — Vi ste —“

„Detektiv Edvin Lister,“ je odgovoril ta, „zdaj pa tudi razumete, zakaj sem se preoblečen splazil semkaj. Prišel sem po naročilu policijskega prefekta, ker je Gotiče marsikoga osleparila. Njen namen je, le denar si služiti in prepričan sem, da Vam bo v treh dneh rekla: Ali mi plačaj toliko in toliko tisoč frankov, ali bom pa čast Tvoje soproge uničila.“

„Da, Lister, prav imate! — O ta nesramnica! — Varujte mojo soprogo, ki je v takši nevarnosti, pred to sovražnico!“

„Zanesite se popolnoma name,“ je odgovoril Lister,

„to izsiljivko bom že napravil neškodljivo. Zdaj pa pojrite, gospod grof, — v eni uri bo slavna vedeževalka madama Goti tičala v ječi, kajti povelje za to imam že v žepu.“

Nato je grof odšel in detektiv je naglo smuknil v sobo številka 7.

Slišal je Mirkotove korake po mehkih preprogah, nato se je zadovoljno smehtjal ter šepetal zase:

„Strašna nevihta visi nad Lolino glavo, toda upam, da jo bom odvrnil. Madama Goti je pa nevarna oseba in treba mi bo vse moči napeti, da ščitim Lolo pred njo.“

Da, varovati hočem lepo žensko, k kateri me vleče neko neznano čuvstvo. Sam ne vem, kaj me je v njeni bližini prijelo. — Mislil sem, da je le čutno poželjenje, da bi lepa grofica postala moja ljubica, — a vendar neki drug občutek me napolnjuje in tega si ne vem pojasniti.“

Edvin Lister je sedel na zófo, a takoj nato je zaslišal šumenje poleg sebe, — pogledal je, — rdečelasta vedeževalka je stala pred njim.

87. poglavje.

Rdeča lasulja.

Ko je Lister zagledal vedeževalko v polni svetlobi, mu je bilo jasno, da je ta obraz prav gotovo nekje videl, toda premišljevati ni mogel, kje je to bilo, kajti lepa, rdečelasta ženska ga je merila s sumljivim pogledom ter rekla:

„Gospa, poprej sem Vam sicer dovolila tukaj počakati ter Vam obljudila, da bom še govorila z Vami, toda vzrok imam, da te obljube ne izpolnem.“

„Oh, škoda!“ je zaklical detektiv z izpremenjenim tonom, „toda prosim, da mi poveste ta vzrok.“

„Obžalujem, — nočem!“

„To je razžalitev, madama!“ je zaklical Edvin Lister, „vendar razumem, — Vaše usluge Vam še nisem plačal in mi morda v tem oziru ne zaupate, takoj bom zamudeno popravil.“

Segel je v žep ter izvlekel polno denarnico, toda preden jo je odpril, je hlastno zaklicala vedeževalka:

„Ne trudite se, od Vas ne vzamem prav ničesar! Prosim, pojrite!“

„In ako Vas ne ubogam?“

„Vas bom že odstranila iz svoje hiše!“

Lepa rdečelaska se je odločno zravnala pri teh besedah in Lister je izprevidel, da bo rabila silo.

Toda sklenil je ostati do konca, ker je imel namen, da spravi madamo Goti v ječo.

„Torej se branite, še z menoj govoriti?“ je vprašal in se tako postavil, da mu vedeževalka ne bi mogla uiti skozi tapetna vrata.

„Rekla sem Vam že to in zahtevam zadnjikrat, da odidete iz moje hiše.“

„Dobro, in jaz Vam odgovorim: Jaz ostanem tu in takoj mi morate dovoliti pogovor, pri katerem ne boste Vi mene izpraševali, ampak — jaz!“

„Kaj pomeni to!“ je zakričala gospa Goti ter stopila korak nazaj, „gospa, Vi niste to, za kar ste se izdali!“

„V tem oziru imate prav,“ je odgovoril detektiv, „in jaz se le čudim, da Vaša bistroumnost to šele zdaj čuti. Kje pa je ostala Vaša prorokovalna umetnost, — Vaš dar, — Vaša zveza s skrivnostnimi močmi, ki Vam vse povedo, vse razkrijejo? — Zakaj niste takoj izpoznavali,

„Oh, skoda!“ je zaklical detektiv z izpremenjenim
lajm, „toda prosim, da mi poveste ta vzrok.“

„to izstljivko bom že napravil neškodljivo. Zdaj pa
potidite sposod groj, — v eni urti bo slavna vedževalka

da nisem ženska, ampak moški? Jaz sem detektiv Edvin Lister in areturam Vas v imenu postave!“

V istem hipu si je Lister potegnil lasuljo raz obraz si odpel trak in vsa ženska obleka je padla od njega in detektiv je stal v moški obleki pred njo ter jo zmanovalno gledal s svojimi sivimi očmi.

Ta je nečloveško zakričala, se opotekla nazaj ter iztegnila roke, — toda ime, katero je zaklicala, se ni izglasilo Edvin Lister, ampak bilo je drugo ime, ki je detektiva z grozo napolnilo, kajti zdaj je hipoma vedel, kdo je ta ženska in kje jo je že videl.

„Edvard Satanelo!“ je z groznim glasom zakričala madama Goti, — nato se je opotekla ter nezavestna zgrudila na tla.

Z zadnjo močjo je še zagrebla roke v rdeče lase ter si jih iztrgla raz glavo — in blestečečni lasje so se poskazali pod rdečo lasuljo.

Tudi Lister se je opotekel k nji, — se zgrudil poleg nje na kolena ter se sklonil, da ji zre v obraz z dolgim pogledom, v katerem se je zrcalil cel svet bolesti in groze.

„Arabela!“ je šepnil z nežnim glasom, „Arabela, — moja ljubljanka, — moja ženka, — moja lepa, nezvesta ženka, — mati mojega otroka!“

Sicer zapovedujoč in strog glas detektivov se skoro ni več izpoznał, tako milo se je glasil. Tudi obraz se je grozno izpremenil. Bil je hipoma pokrit z gubami, nič več odločnosti in poguma ni bilo na njem, — trpka žalost, mešana z bolestjo in mučnimi spomini se je čitala na njem. Lister se je v tem hipu postaral za dvajset let.

„Ona je!“ je šepetal, „da, — Arabela je! Sveti Bog, kje sem imel oči, da je nisem takoj izpoznał in njen glas se mi je zdel tako znan. Mnogo let je preteklo, odkar sem

poslednjič gledal to obličeje, gotovo je že sedemnajst let.

— In jaz sem jo iskal kakor išče zavženec paradiž, — kakor se išče ženska, brez katere se ne more živeti. In vendar je nisem mogel najti. In ko sem dolgo vrsto let prebrodil širno zemljo, ne da bi mogel najti žene in otroka, sem postal to, ker sem zdaj, tedaj sem planil v vrtinec življenja in postal sem detektiv Edvin Lister, — signor Satanelo, zločinec! — K enemu in drugemu me je napravila ona. In zdaj jo najdem tukaj kot sleparko, glumačico, katero sem hotel zapreti!

Ha, kaj je storila iz mojega otroka, — vedeti moram, — vse mi mora priznati! — Da, zdaj, Arabela, bova obračunala za leta bede in za veliko prevaro, s katero si me odpodila od sebe. Zbudi se, žena, zbudi se, — ura obračuna je prišla!

In pri tem je zagrebel svoje nohtove v njeno meso, toda ležala je še vedno bleda in nepremična kakor mrlič.

Tedaj jo je vzdignil in nesel na zofo. Položil jo je na njo ter potprežljivo čakal, da se zbudi.

Skoro nato se je vedeževalka zravnala ter z grozo in plašno zrla Listra, ki je bled s prekrižanimi rokami na prsih stal pred njo.

„Torej si res Ti!“ je vskliknila črnolasta ženska, „toda ne, — Ti ne moreš biti. Mrvi ne morejo priti iz grobov. In vendar so to Tvoje poteze, — zdaj stojiš zopet pred menoj kakor ono noč, — ne, ne, ne morem misliti na to, sicer zblaznim, — saj je vse le sen, kar me obdaja!“

„Ne, Arabela,“ je reknel Edvin Lister ali s pravim imenom Edvard Satanelo, „ne obdaja Te sen, ampak osorni slučaj je naju zopet speljal skupaj. Ti si moja

žena in jaz sem Tvoj mož! Zdaj se gre samo za vprašanje:

Arabela, kaj se je zgodilo z najinim otrokom?"

„Z najinim otrokom?“ je zastokala Arabela ter prisnila roke na valujoče grudi. „Mrtev je!“

„Lažeš, — to vidim iz Tvojega obraza! Ne, — najin otrok živi!“ je zaklical bledi mož ter trdno prijel Arabelo za roke. „ženska, ali še vedno lažeš, — ali še vedno živiš od laži? — O, ženska, — vsaj 17 let je preteklo, odkar se nisva videla, — 17 let, ki lahko izpremene človeka. Ti si pa še vedno ista ostala!“

Arabela mu ni mogla odgovoriti, — bolj mrtva nego živa je visela na njegovih rokah.

„Da, vedno si še ista,“ je nadaljeval Satanelo, „toda jaz sem postal drug. Kajne, tak bi Ti ugajal kakor sem bil pred 17 leti, — zaupljiv, udan, — otrok, ki ni znal varati, — srce, ki ni bilo nikoli nezaupno, — človek, ki je le ljubil in v oni, katero je ljubil, videl najsvetuješo stvar na zemlji. — Ti pa si mi odprla oči, Arabela, — Ti si me vzbudila iz čutapolnega spanja, — in zdaj sem drugačen! Ženska, Ti ne slutis, kdo sem postal — in kdo stoji pred Teboj!“

„Vem,“ je šepnila Arabela, „Ti si slavní detektív Edvin Lister.“

„Haha, ko bi le to bilo! Toda če veš, da sem to, Ti mora biti tudi znano, da Te imam v rokah in da Te lahko takoj dam zapreti. Prišel sem v Twojo hišo, da Te kot jetnico izpeljem. Pariški policijski prefekt mi je dal nalog in če hočeš, Ti pokažem pismeno povelje, ki mi daje pravico, da Te takoj zaprem.“

Arabela je omahnila nazaj ter padla na zofo.

„In veš, kaj se bo zgodilo,“ je nadaljeval Satanelo ter se s plamtečimi očmi sklonil čez teško dihajočo Ara-

belo, „vlekli Te bodo v ječo, prišla boš pred sodišče in obsojena v dosmrtno prisilno delo. Povej mi, Arabela, ali te veseli tako življenje?“

Arabela si je v grozi z rokami zakrila oči ter sklonila glavo na prsi.

„Zdi se mi, da ne čutiš mnogo veselja do tega,“ je nadaljeval Satanelo ter se malo pomiril, „kajti navajena si na bogatstvo, udobnost in komoditeto. Toda v prisilni delavnici ne bo nič tega! Vse to te čaka, ako mi ne odgovoriš po pravici na moja vprašanja. — Ah, Ti se že trešeš in v Tvojih očeh je zopet zmagonosno zasvetilo. — Misliš si v tem hipu, naj me le vpraša, — mu bom že odgovorila kakor bom jaz hotela. Toda ne misli, da boš Listra prevarala. — Preden Te pa začnem izpraševati, hočem slišati, kaj se je zgodilo iz najinega otroka, iz najine Beate. Ali naj Ti to malo povest še enkrat poklicem v spomin?

„Morda gaće Tvoje srce, — morda se zgane v Tvoj duši občutek — materina ljubezen?!”

Lister je sedel poleg vedeževalke na divan, toda dotaknil se je ni. Obraz se mu je za hip zamislil, nato je tih pričel:

88. poglavje.

Pred dvaisetimi leti.

„V Veroni je nekdaj živel star goðbenik,“ — je za-
čel Lister pripovedovati, — „ki je imel le dva základa,
namreč svojega mladega sina Edvarda in preperele roko-
pis, katere je starec Ijubosumno skrival svetu. Pravza-
prav jé oboje skrival, da ne bi jih uzrli zavistni ljudje.

Rokopise je shranjeval v skrinji, do katere je ključ vedno s seboj nosil. In sina Edvarda je strogo čuval, — ni hotel, da bi Edvard prezgodaj spoznal sladki strup, ki kvari človeško dušo. Zato je pazil na vsak njegov korak.

Nikoli ni bilo čistejšega razmerja med očetom in sinom kakor med starim godbenikom Satanelom in mla- dim Edvardom. Oče in sin sta se nežno ljubila in bila sta si takorekoč zvesta prijatelja, ki nista imela nobene skrivnosti med seboj. In kar je bilo še več, — imela sta isto strast, isto ljubezen, isto češčenje, — ne za žensko bitje — ampak za godbo, kateri sta se za celo življenje zaobljubila.

Stari Satanelo pa ni bil le velik godbenik, ampak tudi znamenit komponist, skladatelj, ki je zložil čudovitolepe melodije. — Tega ni hotel, da bi njegova dela izšla še pri njegovem življenju, zato jih je shranil kot dedščino za svojega sina in je tudi želel, da bi potem pod sinovim imenom izšla.

,Sin moj,' je navadno rekel stari, sivolasi mož, ,star mož sem že, zato ne hrepenim več po slavi, ki jo more množica človeku podeliti. Tudi po denarju ne hrepenim, ker sem vse svoje življenje preživel v revščini in bedi. Čemu bi torej zdaj postal trgovec ter to, kar sem občutil v globočini duše, prinesel na trg ter prodajal za denar?

Ne, moje note, moje skladbe ostanejo zaklenjene v tej skrinji, dokler mi smrt ne zatisne oči. Potem boš na mojih prsih našel ključ do skrinje — in potem moraš ti objaviti moje skladbe in žel boš slavo, čast in denar. To vem gotovo, kajti čutim, da sem nekaj velikega stavil in napisal. Vsako noto Ti bodo z zlatom poplačali in ime Satanelo se bo slavilo od enega konca Italije do drugega!'

Tako je govoril starček in Edvard je v spoštovanju sklonil glavo ter mu poljubil velo roko.

Starec je pa tudi resnico govoril, ko je dejal, da je bedno preživel svoje življenje. Mala hišica na južnem koncu Verone je bila edina lastnina, a tudi hišica je razpadala, zidovi so pokali in veter je pihal skozi streho.

Oče in sin bi pa prav lahko živila udobno življenje tudi ko bi ne prodala skladb, ko bi hotel starec poučevati na goslih, kajti bil je veščak na tem instrumentu in ko bi hotel dati kak koncert, bi dobil v izobilju denarja.

Tega pa niti oče niti sin nista storila.

,Ti, moj sin,' je rekel stari Satanelo, ,si moj edini učenec in boš tudi edini ostal!'

Tako sta živila kakor samotarja v mali hišici in mlađi Edvard je dopolnil že enoindvajseto leto, ne da bi poznal sveta. — Življenje je ležalo pred njim kakor knjiga s sedmimi pečati. Pa ga tudi ni mikalo, da bi življenje izpoznał.

Nič ni vedel, da je zunaj v svetu pomlad in ljubezen, smeh lepih žensk, veseli prijatelji, vesel smeh, vino in petje, o vsem tem ni ničesar slutil, pa tudi hrepnel ni po njem.

In pri tem so vendar vsa dekleta zrla za njim, ko je korakal po ulicah. Dolgi, črni, umetniški kodri so mu padali na ramena in oči so bile modre in v njih se je zrcalila dobrota.

Nekega dne so se pa tudi Edvardu odprla oči, da je v življenju mladeniča tudi nekaj bolj prijetnega nego igranje na goslih in pisanje not.

Hišica je ležala na reki Adiži in čeprav je voda ob povodnjì silila v klet, vendar jima je pripravljala tudi dosti razvedrila.

Ob lepih poletnih večerih so se mestni mladeniči prepeljavali s svojimi dekleti na lepih čolnih po reki ter prepevali vešele pesmi.

Nekega dne je pa nastopil izvanreden dogodek. Stari Satanelo se je izprehajal ob bregu reke.

Nenadoma je stari godbenik obstal, — obraz se mu je razjasnil, — oči so mu bliščale, — poslušal je čez reko, koder se je slišal dekliški glas, tako čisto in jasno kakor zvon, da je starec kakor začaran obstal.

In ko je ribiška deklica končala svojo pesem, je Satanelo pomignil lepemu bitju, naj se pelje na to stran. Ta je veslala na breg, začudena, kaj želi stari siyolasi gospod od nje.

Stari umetnik je prisrčno objel pevko ter rotil lepo deklico, naj gre z njim in pusti ribarenje, kajti postala bo z njegovo pomočjo velika umetnica v gledališču ali v koncertni dvorani.

Deklica se ni ustavljal zapeljivim obljudbam sivo-lasega umetnika ter je šla z njim v samotno hišo, kjer sta doslej stanovala samo starec in njegov sin.

Edvard je debelo gledal, ko je pripeljal oče lepo deklico v hišo. Mladenič, ki doslej še nikoli ni prišel v bližnjo dotiko s kako deklico, je občutil pri pogledu na čudovitolepo, komaj šestnajstletno deklico, ki mu je nala roko v pozdrav, blaženo čuvstvo. Motril je vitkoraščeno ribiško deklico od glave do nog kot svetovni čudež. Ni se mogel nagledati ljubkega obrazčka, iz katerega je sijalo dvoje milih očij.

In v tihu hišici, katere praga že dolgo let ni prestopila ženska noga, je gospodarila in opravljala gospodinjstvo poprejšnja ribiška deklica, ki se je imenovala Arabela. Prišel je zopet red v staro poslopje in oče

ter sin sta bila srečna, ko Arabela ni samo dobro gospodnjila, ampak se tudi z vnemo učila petja.

Starec je sklenil, da izobrazi Arabelo v veliko umetnico, ki bo s svojim petjem začarala ves svet.

Cudno, ako je Edvard z goslimi spremil srebrnočisto Arabelino petje, se je glasil njen glas še lepše, še čudovitejše, nego če je stari Satanelo vodil petje.

Tudi Edvard je to občutil in v njegovem srcu je donel dekličin glas ter mu vzbudil občutke, ki so doslej docela spali v njegovem srcu.

Ljubezen, strastni ogenj prve ljubezni je počasi vsplamtel v srcu mladeniča, katerega je oče dozdaj varoval vsake ženske družbe.

Skoro je čutila Arabela strastne poljube na svojih ustnicah, katere je Edvardu prav tako strastno vračala.

Stari Satanelo je skoro opazil to izprenembo ter sklenil, da ne sme njegov sin več videti Arabele.

Zaljubljenca sta izvedela za očetov načrt ter sklenila, da ga onemogočita. Že pretesno ju je ljubezen objela, — že davno je ležal strastni mladenič v Arabelinem objemu in Arabela je s skrbjo gledala v bodočnost.

Deklica je imela silen upliv na neizkušenega mladeniča, zato je rotila Edvarda, naj ubeži z njo iz hiše ter pusti starca samega.

„S čim pa bova živila?“ je Edvard odgovoril.

Arabela je pokazala s prstom skrinjo, kjer je imel stari Satanelo spravljene dragocene skladbe, ki bi se smelesle po njegovi smrti objaviti.

„Tu počivajo veliki zakladi,“ je takrat šepetala Arabela neizkušenemu mladeniču, „ti nas bodo nele obvarovali bede, ampak živila bova lahko sijajno življenje.“

Ogorčeno je Edvard zavrnil Arabelin predlog, da bi

Množica se je pri tem strašnem prizoru razšla.

Edvard se je hotel vreči na mrtvo očetovo truplo ter prositi odpuščanja, — toda prijela ga je ženska roka, ga potisnila na voz in — ta je oddrdral v največjem diru —

Begunca sta dospela v Rim ter se tukaj ustavila. Toda Edvard ni imel več mirne ure, odkar je očeta poslednjič videl. Zamišljen in potrt se je plazil okoli, dokim se je Arabela udajala razkošjem in zabavam večnega mesta kljub temu, da se je čutila mater.

Del skladb je Arabela prodala za drag denar ter pričela živeti razkošno življenje.

Sicer ju je duhovnik poročil v Rimu, toda temu zakonu je manjkal božji blagoslov, ker ga ni blagoslovil stari Satanelo.

Arabeli je bilo življenje na strani od nje zapeljnega mladeniča predolgočasno, — dala si je dvoriti in ljubiti od drugih, ki niso vedeli, da je postala že mati!

Nekega dne je Arabela izginila in z njo najdragocenejše note, katere je zložil stari Satanelo.

Tedaj je Edvarda zgrabila obupnost, — sežgal je še vse skladbe, ki so mu ostale, ter se udal postopanju, da si prežene mučne misli. Pridružil se je roparski družbi in ropsal z njo.

Slučajno je izvedel, da je Arabela ubežala na Avstrijsko ter tam rodila deklico, z imenom Beata. Natančnejjega ni mogel poizvedeti in tudi za bivališče ne.

Nekega dne so žandarmi razgnali roparsko družbo in Edvardu se je s težavo posrečilo, da je ubežal iz Italije. Nekaj mescev pozneje se je pojavit na Angleškem ter postal tu eden najnevarnejših tatov pod imenom Edvin Lister.

Pozneje je zamenjal Edvard roparski obrt s poli-

okradel lastnega očeta. Toda zapeljiva ženska je znala vse mladeničeve pomiskeke ovreči.

Splazila se je v sobo, kjer je spal starec, ter mu vzela s prsij ključ, ki ga je starec kakor sveto stvar shranjeval.

Potem je odprla staro skrinjo ter jo docela izpraznila. Nato sta se oba naložila z dragocenimi notami ter zbežala iz hiše.

V neki beznici sta prenočevala. Za Edvarda je bila ta noč strašna, ker ga je mučila vest, da je lastnega očeta okradel za najdragocenejšo stvar, ki jo je imel.

,Revež ne bo prebolel izgube, — to bo njegova smrt! je takrat Edvard zastokal.

In tako je tudi prišlo.

Drugo jutro so mimoidoči ljudje videli starega Satanelja obešenega baš nad izpraznjeno skrinjo.

Iz obupnosti vsled strahovitega prestopka svojega sina in nehvaležnosti ribiške deklice, katero je hotel osrečiti, si je starec vzel življenje. —

Dva dni kasneje, ko sta se Edvard in Arabela peljala iz mesta, sta srečala pogrebce z mrličem.

,Obesil se je! so si klicali ljudje.

Edvard je mislil, da zblazni pri teh besedah. Mrlič je bil njegov oče. Ker ni hotel videti krste, je ukazal končjažu, naj obrne voz, toda pri veliki gnječi sta se konja izplašila ter planila naravnost na nosače, ki so krsto izpustili, da je padla na tla, se razbila in — mrlič je padel ven.

Edvard je hotel bežati toda osteklele očetovi oči so ga prikovale na mesto. Na skremženih bledih ustnicah je trepetala še kletev, ki je veljala njemu. Mrtevceve vele roke so bile krčevito stisnjene iz besnosti vsled grdega zločina nepoštenega sina.

cijskim in ker so mu bile znane vse skrivnosti tatov in roparjev je skoro postal slaven detektiv.

Naposled je šel Edvard v Pariz in tu so se njego-vega imena bali tatovi, policija ga je pa rada imela.

Ali veš zdaj, Arabela, kaj je postaloz Tvojega Edvarda?" je zaklical Lister kakor bi se zbudil iz sanj ženski ki je molče sedela pri njem. „Iz zelo nadarjenega umetnika je postal zločinec! Že davno bi uničil svoje zgrešeno življenje, toda edina misel me je vzdržala, namreč misel, kaj je postaloz mojega otroka. Ali še živi in kje je? Priznaj, Arabela, kaj je z najnim otrokom, — odgovori mi!"

Arabela je vzdihnila ter vstala, toda še vedno je molčala.

„No, čemu se še obotavljaš!“ je vskliknil Satanelo ter stisnil Arabeli roke, „Tebe, ničvrednica, najdem zopet kot glumačico, ki živi od lahkovernosti ljudij. Toda tega Ti ne očitam, ker sam nisem bolji. A če sva prav najzanikarnejša in propalejša človeka, vendar bi imela dolžnost, vzgojevati najino dete v čisto, nedolžno dekllico. Toda meni ni bilo mogoče, zato mi odgovori, kje najdem svojo hčer?“

„Našel jo boš tam,“ je Arabela zmagonsko zaklicala, „tam, kamor bi je Ti nikoli ne spravil. Da, jaz sem jo vzdignila, — pripravila sem ji srečo, o kateri Ti še sanjaš ne. Najina hčerka stoluje na višini družbe, — postala je grofica, — bogatstvo in sijaj jo obdajata, — ljubljena je in spoštovana!“

„Dokaži mi te besede! Povej mi njeno ime, potem se bom sam prepričal, če govorиш resnico.“

Arabela je premisljevala.

Ali naj izda Satanelu svojo skrivnost, — naj mu li

1059-1080

Strah na Sokolskem

Slučajno se je Mirko oz. na napis na listu, in čital je svoje ime. Na zavitku je bilo napisano: "Na grofu Mirkota Viničegorskega." Ni bilo dvoma, pisno je bilo njenim.

15

13

0-801 - 6501

pove, na kak način je spravila svojo hčer v grofovski grad?

In ako to stori, ali naj mu ne pove obenem, s kako nehvaležnostjo ji je Lola, — to ime je imela Beata, — poplačala to dobroto. Potem mu mora tudi povedati, da je šklenila nesramnico strmoglavit iz višine?

Prvo vprašanje mu pove, drugega ne. Satanelo naj izve, da je njegova hči grofica Višnjegórska, toda ne, da v treh dneh nebo več grofica Višnjegorska.

„Ti premišljuješ,“ ji je zaklical Satanelo. „Tu ni treba nobenega pomisleka. Ali mi poveš ime moje hčere, ali boš pa okusila moje maščevanje, kakor sem Ti zagrozil.“

„Maščevanje? Kaj mi pa moreš storiti?“ je kljubovalno vskliknila Arabela. „Prevara, ki sem jo izvršila v Italiji na Tebi, je že davno zastarela, ne glede na to, da si se tudi Ti udeležil tatvine. Ali morda misliš, da me boš kot vedeževalko dal zapreti? — Haha, le poskušaj! Toda v ječi bom povedala o nekem Edvinu Listru, ki se pravzaprav imenuje Edvard Satanelo. Sodnik bo še bolj zanimalo izvedeti življenje Tvoje nego moje.“

Satanelo je vzdignil pest kakor bi hotel potolči svojo ženo. V naslednjem hipu se je pa premislil in odgovoril:

„Saj sem rekel, da ne poznaš svojega položaja! Vprašaš me, kakšno bi bilo moje maščevanje? No, prav nič se ne bom obotavljal izvršiti to, kar sem Ti zagrozil že sedemnajst let. Kdo mi bo pa branil, da Te umorim v tej sobi ali da Te obesim, da končaš življenje kakor moj nesrečni oče? Ako Te danes ali jutri najdejo mrtvo, kdo bi pa sumil detektiva Edvina Listra? Ničesar bi se mi ne bilo treba batiti a Ti bi prejela svojo kazeno.“

Arabela se je stresla v grozi. Ta človek je bil vstanu, izvršiti svojo grožnjo.

Zato se je morala odločiti, da mu pove svojo skrivnost in izda ime otrokovo.

„Vidim,“ je tiho odgovorila, „da sem v Tvojih rokah, ako hočeš rabiti silo. Toda obljudil si mi, da se odrečeš maščevanju. Poslušaj torej: ona, katere nisi nikoli poznal, Tvoja Beata, o kateri praviš, da jo ljubiš –“

„Katero v resnici ljubim!“ je zaklical Satanelo in obraz mu je postal mehek in mil, „in katero bom vedno ljubil. Žena, o svoji hčeri sem sanjal speč in bdeč in večkrat, ko sem skušal vreči nevredno življenje od sebe, sem se spomnil nje in misel da jo bom morda le še kedaj videl, me je vzdržala od samomora.“

„Najina Beata,“ je tiho nadaljevala Arabela, „se je razvila v čudovito krasotico, lepa je, morda še lepša kakor sem jaz nekdaj bila.“

„Potem mora biti Venera!“ je vskliknil detektiv tiho, toda ne dovolj tiho, da bi ga Arabela ne slišala. Ponosen smehljaj zadovoljstva se ji je zibal na ustnih.

„Pa je tudi res Venera lepote,“ je nadaljevala Arabela, „toda Ti veš, da se z lepoto ne došeže veliko. Napsotno, lepota je nevarnost za ubogo deklico, ako ni obenem modra in pogumna. Beata je bila lepa, a obenem pogumna in modra. Hotelam sem preskrbeti hčeri nekaj velikega in zato sem jo spravila v neko grofovsko rodbino, v kateri je edina hči že po rojstvu izginila. Potrebne papirje mi je spravil slučaj v roke in s temi papirji je šla Beata k grofu, ki jo je za svojo hčer pripoznaš.“

„Torej je Beata vsled zločina dosegla srečo!“ mrmljal Satanelo. Toda takoj je pristavil:

„Kako se imenuje grof, ki je priznal najino hčer za svojo?“

Trenotek je Arabela omahovala in potem zaklicala: „Najina hčerka, mala Beata, je priznana hči, edini otrok in edina dedinja grofa Radivoja Sokolskega, in je omogožena z grofom Mirkotom Višnjegorskim. Krstno ime njeno je Lola, katero ime ji je dala njena vzgojiteljica.“

Satanelo je zakrčal, — opotekel se je nazaj, — v naslednjem hipu se je zgrudil v stol.

Taka je bila torej rešitev uganke, — zato ga je tako vleklo k Loli Višnjegorski, — zato ga je lepa ženska od prvega hipu, ko jo je videl, tako zanimala, da je postal celo njen varih in zaščitnik. Takega vtisa ni napravila Lola nanj kot ženska, ampak bilo je krvno srodstvo in instinkt očeta.

In vendar se je Satanelo stresel v tem hipu, kajti večkrat si je v žarečem hrepenenju želel lepo žensko za ljubico. Mislil je, da je hotel Lolo zapeljati kakor že marsikatero drugo. Sveti Bog, kakšno grozo bi to povzročilo!

Pa še drugo izpoznanje je Satanelo potrlo.

Ako je bila Lola Višnjegorska njegov otrok, v kar ni niti trenotek dvomil, kajti srce mu je reklo, da je ta vest resnična, potem je grozila njegovi hčeri strašna nevarnost in sicer baš od one, ki bi morala biti njena naravna zaščitница. Ali ni z lastnimi ušesi slišal, da je Arabela grofu Mirkotu Višnjegorskemu obljudila, da mu v treh dneh prinese dokaz o nezvestobi njegove žene?

Le tega si ni mogel pojasniti, kakšen vzrok ima Arabela, da Lolo tako strašno sovraži, in da je sklenila, da jo uniči.

„Zdaj vidiš,“ je zmagonosno zaklicala Arabela.

sem za najinega otroka boljše skrbela, kakor bi mogel Ti kedaj storiti. Ako bi Te spremljala po Tvojih potih, bi postala kakšna roparska nevesta ali kaj drugega. Jaz sem pa najino dečje napravila za grofico Višnjegorsko."

Komaj je Arabela izpregovorila te besede, ko je Satanelo poskočil, jo prikel za obe roki ter jo siloma potisnil na tla.

"Kaj delaš?" je stokala bujno lepa ženska, "čemu me siliš na kolena?"

"Ker Te bom ubil," je zaklical Satanelo z groznim glasom, "slišiš, ubil Te bom, pa ne zarad izvršenega zločina, ampak da zabranim novega, ki je prav tako velik in strašen kakor oni, ki si ga izvršila v svoji mladosti."

Arabela je mislila, da je Satanelo zblaznil.

O kakem zločinu pa govoristi — kaj naj zabrani?

"Pusti me!" je vskliknila Arabela, "ne drži me tako šurovo, — Ti si blazen, — jaz ne razumem, o čem govorиш."

"Tem bolje Te pa jaz razumem!" je zaklical Satanelo. "Ali mi hočeš morda tajiti, prokleta ženska, da si pred eno uro sklenila, da pogubiš svojo hčer! Nesramna mati, Ti hočeš srečo svojega otroka uničiti! Ali se nisi zavezala grofu Višnjegorskemu, da mu v treh dneh doneseš dokaz o Lolini krividi?"

Bujno lepa ženska je hripavo zakričala. Ali vidi ta človek res v njeno dušo? Toda hipomā ji je zasvetilo v glavi in vedela je vse.

Satanelo je bil v kabinetu, ko je sprejela Mirkota Višnjegorskega. Brez dvoma je prisluškoval ter slišal vse, kar je govorila z Mirkotem.

Potem mu pa niso bile znane nele vse njene skrivnosti glede Lole, videl je tudi, ko mu je pokazala Rožino slike.

Torej je ta strašni človek vedel za vse njene skrivnosti. Od strahu in groze ni mogla izpregovoriti nobene besede.

Tedaj jo je Satanelo zgrabil ter jo potegnil tesno k sebi. Čutila je na licih njegov dih in bilo jí je, da jo še zažgo njegove plamteče oči.

"Poslušaj me," ji je šepnil s strahovitom glasom, "poslušaj me žena in utisni si dobro vsako mojo besedo.

— Sicer ne vem, zakaj si Loli prisegla maščevanje, toda mislim si lahko! Najbrž noče, ko je dosegla rešilni breg rednega življenja, ničesar vedeti o materi, katero mora le zaničevati. Morda Ti je odrekla plačilo, katero bi Ti morala plačati, ker si jo povišala. Morda je tu tudi kaka moška oseba poleg. Kajti ako ženska žensko sovraži, je navadno le moški vzrok. Toda naj bo kakršenkoli vzrok Tvojega sovraštva, — jaz, Tvoj mož, jaz, Edvard Satanelo, ki si ga že enkrat napravila za najnesrečnejšega človeka na zemlji, kateremu si očeta umorila, — jaz Ti zapovedujem, ne dotakni se mojega otroka, — ne ostrupi jo s strupom svoje izpridene duše. Gorje Ti, trikrat gorje, ako kaj žalega storiš moji hčeri! Ako ji skališ srečo, ki jo je našla na strani poštenjaka, — ako bo Lola imela le eno nemirno uro vsled Tebe, — potem si izgubljena, — potem bo Edvin Lister, Edvard Satanelo, bandit, ropar, slepar postal Tvoj morilec!"

Tedaj se je Arabela siloma iztrgala od njega, — njena postava je rastla, — kljubovalna odločnost se je pojavila na njenem obrazu. Vse je prenesla mirno, očitanje, obtožbe, strahovite spomine na preteklost, — toda zdaj, ko je hotel stopiti med njo in Lolo, ko ji je branil, da bi se maščevala nad nehvaležnico, — tedaj je zaplamtelo v njenih očeh, tedaj se ji je v prsih vzbudil odpor, ki je bil za vse pripravljen.

Tako sta si stala soproga, ta človeka, ki sta si pred leti šepetala najsladkejše ljubeznejivosti, nasproti ter se merila s pogledi sovraštva in izvivanja.

„No, vedi torej,“ je zaklicala Arabela in glas se ji je strastno tresel, „jaz sem vzdignila najinega otroka, a jaz ga bom tudi ponižala! Izylekla sem jo iz blata ter jo napravila za grofico, skoro pa mora pasti zopet nazaj v močvirje, kajti Lola me je z nesramno nehvaležnostjo poplačala. Hvaležen je mladi volk, ako ga volkulja spravi v varen brlog, — hvaležnejši je krokodil, ako ga mati svari pred bližajočim lovcem ter ga spravi v varno vodo, — hvaležen je tudi levič levinji, toda otrok iz Tvoje krvi nima hvaležnosti, ne ubogljivosti, ne posluha do svoje matere. Lola mi je pokazala vrata iz hiše, kamor sem jo jaz spravila in to mora trpeti! — Da, le glej me, le žugaj mi, — le plasi me! In če mi v tem hipu postaviš bodalo na prsi, ne bom odnehalo pod tega, da bi Lole v treh dneh ne strmoglavila s posne višine. — Zdaj pa ven, ven iz moje hiše, — ne drzni se me dotakniti, sicer bom povedala o Edvardu Satanelu, katerega iščejo v Rimu kot morilca in požigalca. — Ven, pravim še enkrat, sicer pokličem svoje služabnike!“

In pri teh besedah je Arabela prijela za zvonec. Edvard Satanelo je omahnil nazaj ter hitel proti vratom. Obraz mu je ozelenel in oči so mu bulile iz jamic.

„Grem!“ je sopol, „odidem, ker nimam povoda, da bi še tukaj ostal. — Toda smatraj me od tega hipa kot svojega nasprotnika, kot smrtnega sovražnika, kajti boj bo med nama na živjeval se bom s Teboj. Da, boj bo med nama na živjevanje in smrt! Ti se boris proti Loli, — jaz za njo! ljenje in smrt! Ti se boris proti Loli, — jaz za njo! Ti hočeš svojo hčer uničiti, — jaz jo bom pa rešil! In

zdaj, Arabela, lepa ribiška deklica iz Verone, plačana agentinja in ponarejevalka listin, — zdaj bova videla, kdo bo močnejši. Začel se bo boj tigra z levinjo. Jaz bom pa v tem boju imel vsaj zavest, da se borim za srečo svojega otroka, in v tem znamenju bom zmagal!“

Vrata so se zaloputnila, Satanelo je izginil. Arabela je pa stala nekaj hipov bleda, nepremična, toda potem se je vražje zakrohotala ter zaklicala:

„Da, boj na življenje in smrt! Jaz levinja, Ti tiger! Bojam se, da bo v tem boju tekla kri. Toda tudi če samo sebe pogubim, bom obenem potegnila v pogubo ono nehvaležnico, ki se zdaj imenuje grofica Lola Višnjegorska. V treh dneh bo kot sleparka razkrinkana!“

89. poglavje.

Skrivnostna naročnica.

Ko je Mirko Višnjegorski odšel iz vedeževalkine hiše se je v njem še vse treslo od razburjenja, katero je povzročilo bivanje v tej hiši. In ko je korakal po razsvetljenih ulicah, se je opotekal kakor pijanec. Telesni položaj se mu je počasi sicer zbolšal, toda tem bolj razdejana je bila njegova duša. Vse, kar je v zadnjem trenotku doživel, mu je še enkrat prišlo v spomin.

Povsod, kjer je Mirko hodil in stal, je videl le Rožico, kakor jo je gledal v čarobni sliki vedeževalke, — oh, tako lepo, tako ljubko in krasno. Mirko še zdaj ni mogel verjeti, da bi bila to le slika, ko je Rožica vendar stala pred njim tako, kakor jo je videl v življenju. Ile obraz se mu je zdel malo resnejši. Mesto veselega, otroškoradostnega smeha na njenih ustnicah, je našel trpek izraz na njenem obrazu.

„Ali je bila res le slika?“ se je vprašal Mirko. „Če je bila res le senčna podoba, kako se je pa mogla premikati? Ali ni videl, kako je vzdignila glavo, sklepala roke? — Nisem se motil, ustnice so ji gibale in moje ime je drhtelo na njih. — Ali je bilo vse to le srečen slučaj, le umetnost glumačice?“

Cimbolj je Mirko o tem premišljeval, tem manj je mogel odgovoriti na to vprašanje. Počasi so se mu misli obrnile drugam.

Spomnil se je strahovito obdolžbe zoper Lolo. S kakšno gotovostjo je vedeževalka trdila, da je Lola nezvesta in zaničevanja vredna!

Imenovala jo je celo sleparko ter se ponudila, da v treh dneh dokaže vse te trditve.

In potem je Edvin Lister vmes stopil ter trdil, da je madama Goti sleparka in zločinka, kateri ni verjeti. O Mirkota so mučili grozni dvomi. Zdaj je mislil, da mora vedeževalki verjeti, zdaj da detektiv resnico govoriti. Iz vse te mešanice mu je bilo le eno jasno: vroče hrepenenje po Rožici ga je prijelo z neodoljivo močjo.

Med tem premišljevanjem je Mirko dospel na velik trg in nenadoma mu je nekdo zaklical:

„Ali si res Ti, Mirko? Odkod pa prihajaš? Misil sem, da si ob tem času doma, pri svoji soprogi.“

Grof Radivoj Sokolski je zaklical Mirkotu te besede ter ga smehljaje potrepljal po rami.

Ko je Mirko ugledal Lolinega očeta, se je zelo prestrašil, kakor bi se ga dobilo na grešnem potu.

„Odkod prihajam?“ je jecljal, „o, večer je bil tako lep, zato sem šel na izprehod.“

„No, to je srečen slučaj,“ je nadaljeval grof Sokolski, „lahko mi storis neko uslugo. Nameravam namreč Loli kupiti kako darilo.“

„Darilo — za mojo ženo?“

„Tako je, saj vendar nisi pozabil, da bo v osmih dneh obletnica Vajine poroke? Zato hočem Loli napraviti majhno veselje, kar boš gotovo tudi Vi storil.“

„Gotovo, ljubi oče!“ je odgovoril Mirko, toda priznati si je moral, da se ni spomnil te obletnice.

„Dolgo sem premišljeval,“ je nadaljeval grof Sokolski, „s čim bi razveselil Tvojo mlado soprogo. Sicer ima vse, kar si poželi, zato sem se namenil kupiti ji dragoceno zapestnico. Taka stvar je ženskam najbolj všeč.“

„In zdaj si na potu k juvelirju?“

„Da, in Ti pojdeš z menoj in mi pomagaš izbirati.“

Skoro nato sta stopila v veliko zlatarsko prodajalnico. Sivobradi juvelir jima je takoj ponudil stole ter vprašal po želji.

„Rad bi kupil kak dragocen lišp, morda zapestnico, katera nima sicer modernega okvira, toda je velike dragocenosti. Prepričan sem, da je iz rodbinskega zaklada kake grofovskie rodbine.“

Juvelir je pri teh besedah stopil k visoki omari ter odpril teška vrata.

Radivoj in Mirko sta začudeno opazila, da je bilo v omarico zrcalo obešeno.

„Čemu pa to zrcalo?“ je vprašal grof Sokolski.

Juvelir ju je smehljaje pogledal.

„Za take kupce kakor sta Vidva, ne,“ je odgovoril, „toda varovati se moram pred tatovi, ki pridejo elegantno oblečeni v prodajalno. Ako odprom to omaro, moram kupcu obrniti hrbet in ta trenotek porabi lahko ropar, da razbije stekleno omarico poleg vrat ter pograbil dragocenosti. V tem zrcalu pa vidim vsako krenjjo kupca in

imam dovolj časa, da potegnem revolver, ki ga vedno s seboj nosim.“

„Ali je res toliko roparjev in tatov v Parizu?“ je poizvedoval Radivoj.

„O več nego si morete misliti!“ mu je odgovoril juvelir. „Zdaj se moramo batiti tudi kralja tatov Franca Robiča, ki je policiji ušel pri transportu na Avstrijsko.“

Mirko se je nehote zdrznil pri tem imenu. Radivoj mu je stisnil roko ter potem dalje vprašal:

„No, Franc Robič si ne bo upal vrniti se v Pariz, kjer bi ga takoj izpoznali in prijeli.“

„To je res,“ je odgovoril juvelir, „toda slišal sem, da so Franca Robiča v mestu že videli in policija ga je že iskala, a doslej še niso našli sledu o njem.“

Juvelir je medtem vzel iz omare zapestnico, ki je bila še spravljena v usnjeni škatljici.

„To je tista zapestnica, o kateri sem govoril,“ je rekel juvelir. „Upam, da sta gospoda dobra poznavalca dragih kamnov.“

„Moje ime je grof Sokolski in imam sam velik zavet klad rodbinskega lišpa, — ta gospod je moj zet grof Mirko Višnjegorski.“

„Čast mi je, gospoda poznati,“ je zaklical juvelir ter se globoko priklonil.

Nato je odprl škatljico in takoj je zabliščalo celo morje luči iz dvanajst dragih, nenavadno velikih briljantov.

„Oh, to je res očarljivo in dragoceno,“ je zaklical Mirko, „ta zapestnica bi lahko krasila vsako kraljico!“

„To se ume,“ je odgovoril juvelir, „lepše zapestnice še nisem imel v roki.“

Radivoj je medtem nepremično sedel, — obraz se mu je čudno izpremenil, — strmel je v zapestnico kakor

bi kaj takega nikoli še videl ali kakor bi mu ta lišč nekaj neprijetnega vzbudil.

„Ta zapestnica,“ je potem rekel z negotovim glasom, „je v resnici nekaj krasnega. Dovolite, da si jo natančneje ogledam.“

„Prosim, gospod grof!“

Radivoj je prijel zapestnico ter stopil z njo k luči. Mirko je opazil, da je bil prijatelj nenavadno bled in imel nagubano čelo.

Radivoj je motril zapestnico več minut. Vrtel jo je v roki semintja ter si vsak briljant posebej ogledal. Okvir, v katerega so bili briljanti vdelani, je kazal, da je bil že pred sto leti napravljen.

Potem je vzdignil zapestnico in pogledal njeni notranji strani, — tedaj se je hipoma opotekel in padel bi na tla, ko bi ga Mirko in juvelir ne vjela.

„Zaboga, oče, kaj Ti je?“ je vprašal Mirko, „ali Ti ni dobro?“

„Hvala,“ je odgovoril Radivoj, „meni je dobro. Samo malo omamljen sem bil. Mirko, ali mi hočeš napraviti neko uslugo?“

„Iz srca rad, dragi oče!“

„Potem pojdi v lekarno nasproti gledališča in prinesi mi nekaj šumečih praškov, ki so me že parkrat ozdravili.“

Mirko je naglo šel skozi vrata.

„Ali imate pogosto take napade?“ je vprašal juvelir grofa.

„Jaz sem sploh telesno vedno zdrav,“ je odgovoril Radivoj, „toda zeta sem odstranil le raditega, da govorim z Vami nekaj besed med štirimi očmi.“

Juvelir je osuplo odstopil za par korakov, kajti glas,

s katerim je grof govoril te besede, je bil ves drugačen nego poprej.“

„Gospod grof, jaz Vas ne razumem,“ je zaklical zlator, „ali sem kaj zakrivil?“

„To se bo šele izkazalo, gospod,“ je odgovoril Radivoj, „na vsaki način upam, da mi boste pošteno na vse odgovorili, kajti do tega hipa Vas imam še za poštenjaka.“

„Ta sem tudi, gospod grof!“

„Toda Vi prodajate ukradenno blago.“

„Gospod grof, to je razžalitev, katero si kot poštenjak ne dam dopasti. Prosim, dokažite, kar ste pravkar rekli.“

„Dokaz je tu v mojih rokah,“ je vskliknil Radivoj ter pokazal zapestnico, „ta lišp, ki ste mi ga na prodaj ponudili, je — ukraden!“

„Ukraden, gospod grof? To bi bilo strašno! Zato ne morem verjeti!“

„Na kak način ste prišli do te dragocenosti?“ je vprašal grof.

Juvelir je obledel in postal za trenotek tako slab, da je moral sesti na stol.

„Ako je ta zapestnica res ukradena,“ je zastopal, „potem sem izgubljen človek! Kajti od iste osebe, ki mi je prodala to zapestnico, sem kupil še več drugih dragocenosti, torej so tudi te ukradene.“

„Kdo Vam je torej prinesel to zapestnico?“

„Morda je zdaj kake tri tedne preteklo,“ je začel juvelir pripovedovati, „ko je neki večer prišla v mojo prodajalno zelo elegantna dama. Obraz je imela zakrit z gostim pajčolanom, da nisem mogel poznati njenih potez. Vprašal sem jo, kaj želi kupiti, ona je pa odgovorila z boječim glasom: „Ničesar ne želim kupiti,

ampak prodati.“ Nato je pokazala to zapestnico, ki jo držite, gospod grof, v rokah.“

„Dama, — pravite?“ je vskliknil Radivoj, „ali je bila velika?“

„Vitka in precej velika.“

„In kakšne barve so bili njeni lasje?“

„Temni, — krasni, bujni, svilenomehki in kodrasti.“

Radivoj je za hip pokril z rokami oči. Potem je stresel glavo kakor bi ne mogel prenesti misli, ki mu je prišla v glavo.

„In potem ste zapestnico kupili od one dame?“ je hriпavo rekel.

„Da! Po kratkem pomisleku sem jo kupil. Dama mi je povedala, da je iz najboljših krogov, da pa nujno potrebuje denar za pokritje dolga, o katerem ne sme njen soprog ničesar vedeti. Gospod grof, to se v Parizu večkrat zgodi! Celo pri zelo bogatih ljudeh prekorači žena znesek, ki ga ji dovoli soprog za obleke. In potem si ne ve drugače pomagati nego da zastavi ali proda dijamante. Plačal sem ji tritoč frankov, čeprav moram priznati, da je zapestnica veliko več vredna. Toda ravno pri takih kupcijah hočemo nekaj zaslužiti.“

„Razumem,“ je zastopal Radivoj, „in ko je dama dobila denar, je odšla ih ni več prišla, — kajne?“

„Nasprotno, gospod grof, prišla je tri dni pozneje zopet ter mi prinesla tri dragocene prstane, katere je pred menoj potegnila s prstov. Pri tem sem opazil, da je nosila poročni prstan.“

„Ali lahko vidim te tri prstane?“

„Obžalujem, gospod grof, včeraj sem jih prodal nekemu Špancu. Dama je prišla pa še tretjič s vprašanjem, ako bi se dali na nakitu z biseri, pravi biseri s po-

narejenimi nadomestiti tako, da bi tudi izurjeno oko ne izpoznaš ponareje.“

Radivoj Sokolski je tiho zastokal.

„Prave bisere s ponarejenimi nadomestiti,“ je zaklical z negotovim glasom, „to, — to je zahtevala dama od Vas? In kaj ste ji odgovorili?“

„Rekel sem ji,“ je odgovoril zlatar, „da se da vsak pristni briljant nadomestiti z nepristnim in da istovetja tudi za bisere. Povedal sem ji, da so posnetki tako čudovito napravljeni, da se svetijo kot pristni kamni, da jih pa pravi poznavalec vendar izpozna.“

„In kaj je dama odgovorila?“

„Žalostno je zmajala glavo in rekla, če se posnetki res tako posrečijo, da ima ona pristne nakite v vrednosti pol miljona frankov, katere bi dala nadomestiti z nepravimi kamni. Potem je rekla, da si bo premislila in zopet prišla.“

„In odtakrat?“

„Je nisem več videl!“ je odgovoril juvelir, „toda računam, da bo gotovo spet prišla.“

„Iz česa sklepate to?“ je vprašal grof.

„Gospod,“ je odgovoril juvelir, „v tem opravilu sem postal star in siv in tu se nisem naučil samo dragocene kamne poznavati, ampak tudi ljudi. Baš tu, kjer pridejo ljudje z zlatom in z drugimi dragocenostimi v dotiko, se jim najlažje pogleda v dušo. Jaz ne vem, kdo je bila ta dama!“

„Ali res ne?“ ga je hlastno prekinil Radivoj.

„Pri Bogu Vsemogočnem, da ne vem.“

„Ali niste nikoli poskušali poizvedeti, kakšnega stanu in imena je ta dama? Gospod, to se glasi zelo neverjetno in noben juvelir ne bi kupil dragocenosti v yred-

nosti več tisoč frankov, ne da bi vedel, s kom ima opraviti.“

„Vem, da bi' mnogo mojih tovarišev zahtevalo od dame ime. Ali bi jo vsaj zasledovali ter poizvedli, kje stanuje. Zame je bilo pa to nepotrebno. Mislite, da ne vem, kako je s to damo?“

„Ako veste, mi pa povejte,“ je zaklical Radivoj, „mene neizrečeno zanima.“

„Rad Vam vse povem, kar vem,“ je odgovoril juvelir. „Vidite, gospod grof, ako prodaja tako imenitna dama svoj lišč ter hoče nadomestiti prave kamne s ponarejenimi, sledi iz tega dvoje: prvič ima dama ljubčka, ki je najbrž nevreden in izkorišča ubogo žensko, in drugič ima soproga, ki je dovolj brezskrben, da ga žena varata.“

Radivoj Sokolski se je opotekel, — zopet je moral sesti na stol.

„Napad se menda povrača!“ je v skrbeh zaklical juvelir ter pogledal skozi vrata na ulico, „da bi le že prinesel. Vaš zet dobri prašek.“

„Pa sem res slabši, nego sem mislil!“ je zaklical Radivoj. „Tak občutek imam kakor bi stal na robu prepada.“

Juvelir ni vedel, da grof Sokolski ni izgovoril teh besed z ozirom na svojo slabost, ampak da je imel res občutek, da se mu bliža velika, neizmerna nesreča, o kateri pred eno uro še sanjal ni.

„Torej vidite, gospod grof,“ je nadaljeval juvelir, „da sem popolnoma izpregledal ono damo. Ona potrebuje denarja za svojega ljubčka, in ako ji jaz ne odkupim lišpa, bo drugi to storil.“

Grof Radivoj je poskočil ter z velikimi koraki hodil po sobi.

„Vili,“ nositi več tisoč frankov, ne da bi vedel, s kom ima opera-

„To se mi pa vendar ne zdi vse tako, kakor Vi pravite! Ali nima dama morda druge vzroke, da mora predati svoj nakit? Zakaj mislite tako nizkotno o nji?“

„Gospod grof,“ je odgovoril juvelir, „le za veliko strast žrtvuje ženska vse, kar ji je ljubo, celo — svoj najdragocenejši kras.“

Radivoj je osuplo umolknil. Priznati si je moral, da ga je juvelirjevo poznanje ljudij zadelo v srce. Trenutek je premišljeval ter potem rekel:

„Poslušajte me, gospod juvelir. To zapestnico kupim jaz ter Vas prosim, da odkupite ves lišč od dame. Lahko si potem nekaj odstotkov priračunite ter mi prinesete stvari, — jaz kupim vse!“

Juvelir se je čudno nasmehljal ter se priklonil.
„Gotovo je kak bližnji sorodnik te dame,“ si je rekel zlatar.

„Dalje Vas prosim,“ je tiho nadaljeval Radivoj, „da ničesar ne poveste gospodu, ki je šel po praške, kaj sva se pogovarjala. Grof ne sme prav ničesar izvedeti o dami s pajčolanom.“

„Gotovo je njegova hči,“ si je mislil zlatar, „in oni gospod je njegov zet.“

V naslednjem hipu se je pa juvelir zdrznil, ozrl se je namreč skozi šipo na ulico ter opazil na drugi strani žensko, ki je gorindol hodila, obraz zakrit z gostim pajčolanom.

„Ona jel!“ je tiho zaklical juvelir. „Moj Bog, ravno zdaj —“

„Kdo je?“ je zaklical Radivoj, ki je slišal te besede. „Gospod, povejte mi resnico, o kom govorite?“

„Gospod grof,“ je zaklical zlatar, „ona je, — dama, o kateri sva pravkar govorila.“

In sivolasi juvelir je pokazal z roko na ulico.

Tedaj je Radivoj, bled kakor smrt, tresoč se po vsem telesu, planil k steklenim vratom, — pogledal je na ulico in vedel vse.

Ko se je obrnil, se je zlatar bal, da bo grofa kap zadel, kajti ta je lovil sapo, stiskal roko na prsi ter stokal:

„O moje srce, — moje srce!“

„Semkaj gre!“ je zaklical juvelir, „že gre čez cesto!“

„Potem me skrijte!“

„Vas skriti, gospod grof? Čemu pa?“

„Ker moram slišati Vaš pogovor s to damo! Te prošnje mi ne smete odreči!“

Z ukazajočim glasom je rekel grof te besede in juvelir je moral ubogati.

Stopil je k zavesi ter jo odgrnil. Pokazal se je majhen prostor, kjer je zlatar navadno jedel.

„Skrijte se tukaj!“ je rekel, „Toda rotim Vas, gospod grof, ne storite ničesar, kar bi moglo nesrečo prinesi Vam, oni dami ali meni! Vse se lahko popravi, samo mirnost in premišljenost!“

„Da, mirnost in premišljenost!“ je stokal Radivoj ter se opotekel v prostor in zlatar je naglo potegnil zaveso nazaj.

Skoro v istem hipu so se odprla vrata in visoka, čudovitoraščena ženska je počasi in plašno prestopila prag.

„Ah, Vi ste, madama,“ je zaklical juvelir z mirnim glasom, „prosim, stopite bližje.“

„Ali ste sami?“ je vprašala.

„Da, popolnoma sam! Prosim, sedite!“

Ženska je naglo padla na stol, kajti bila je vtrrena do smrti kakor se je videlo.

„Najbrž ste prišli, madama,“ je rekel zlatar, „da se

dogovoriva glede biserov, katere mislite s ponarejenimi nadomestiti.“

„Da, rekli ste mi,“ je tiho odgovorila, „da pravega poznavalca ponarejeni biseri ne morejo varati, toda druge ljudi pa, da ne morejo razločiti pravih biserov od ponarejenih.“

„Da, to je res!“
„Dobro torej,“ je zaklicala dama ter izpod svile-nega plašča vzela elegantno omarico, „zato hočem del svojih briljantov nadomestiti s ponarejenimi. Prosim, prepričajte še, koliko kosov jih je tu in če hočete pre-vzeti to delo. Opozoriti Vas pa moram, da morate cim najboljše izvršiti delo, da vsaj nepoznavalec kamnov ne bo razločil ponareje.“

Pri teh besedah je juvelirju izročila omarico. Zla-tar jo je postavil na mizo ter odprl. Začudeno je vskliknil:

„To so v resnici dragocene stvari, kako se to blišči in sveti! Pred vsem je tu ovratnica iz briljantov, kaferje bi se tudi kraljica ne mogla sramovati. In ta zapestnica, kako ukusno napravljena. Tukaj sedem prstanov ter iz draguljev sestavljen metulj na šivanki za lase. Milost-ljiva, to so briljanti kake kneginje!“

Dama se je zdrznila. V tem hipu se ji je pojavila nova misel:

„Res je, gospod,“ je odgovorila, „ti briljanti so od neke kneginje. Jaz sem komorna dama te kneginje, ki se je le mimogrede ustavila v Parizu. Nepričakovano pa ni dobila iz Petrograda denarja in zato je prisiljena, da proda nekaj svojega nakita.“

To mučno opravilo sem prevzela jaz in gospa kne-ginja mi je izrečno naročila, naj stopim v zvezo le s člo-vekom, ki je zanesljiv in molčeč.“

Juvelir je molčal. Vedel je, da je vse to izmišljeno in zlagano.

„In zdaj, dragi gospod, Vas prosim, da cenite te dragocenosti, kajti kneginja želi izvedeti, koliko bi dali za te briljante. Zraven si morate vračunati trud za na-pravo umetnih kamnov, ki morajo biti prav taki kakor pristni. Kneginja bi do jutri zvečer že rada imela do-tični znesek.“

„To bo velik znesek,“ je zaklical juvelir, „in jaz ne vem, če bom mogel do jutri pripraviti toliko denarja. Sicer ga imam precej na razpolago, a v tem slučaju se gre za najmanj 40.000 frankov.“

„Samo 40.000 frankov?“ je zaklicala zakrita dama, „pričakovala sem veliko več. Toda denar moram jutri na vsak način imeti!“

„Storil bom, kar mi bo mogoče,“ je zagotovil ju-velir ter nemirno pogledal na zaveso, za katero se je nekaj premikalo, „zdaj mi pa dovolite, madama, da na-tanko preiščem Vaše briljante. To moram pa v miru storiti, zato mi dovolite, da grem v svojo privatno pi-sarno za to-le zaveso.“

„Prosim!“ je odgovorila dama.

Zlatar je odšel z omarico za gardino.

Dama je vstala ter nemirno korakala po sobi. Naj-brž je ni več strpelo na stolu, — globoki vdihhi so pri-čali o njeni razburjenosti.

Gotovo je morala biti dama lepa, čeprav se ni videlo njenega obraza. Lepše, bolj kraljevske rasti si ni bilo mogoče misliti od njene krasne postave. Vse na nji je dihalo lepoto in ono sladko strast, ki se razodeva v buj-nih oblikah telesa.

„Pajčolan moram za trenotek vzdigniti,“ je tiho in s tresočim glasom rekla, „lica mi gore in oseni ...“

duše se je naselil v njih. Ha, še zblaznela bom, ako bom še nadalje prenašala to življenje! Kakšne muke trpim! Kakšno ponižanje moram prenašati, le da zadowljim nesramneža, da ne uresniči svojih groženj.

Šele pred osmimi dnevi sem mu dala osem tisoč frankov, — danes pa je zopet prišel in zahteval petdeset tisoč frankov! — Rekla sem mu, da mu ne morem plačati tega zneska, da ne snem vsega lišpa prodati, sicer vzbudim sumnjo svojega soproga in očeta. Tedaj mi je zaničljivo zaklical: „Stori vendar, kar sem Ti že davno svetoval, nadomesti pristne kamne s ponarejenimi, — potem pojde vse dobro!“

R. b. p. l. k.
Ako stoji strašni človek pred menoj, potem je vsa moja moč pri kraju. Strahovit dušni strah in groza me zgrabita, ako se vsako noč prikaže v moji spalnici, do katerih sem mu morala odpreti pot. Gorje mi, ako bi kakšno noč pozabila pritrdiriti lestvico na okno, po kateri se splazi iz vrta, — to bi bila moja smrt! — O ne, — tisočkrat hujše bi me kaznoval, izdal bi me soprogu in potem — — —

Lola je obe roki položila na valujoče grudi, lepi obraz ji je bil skremzen od bolesti in groze.

„O davno, davno bi že napravila konec tej bedi, vrgla bi se soprogu pred noge ter mu vse priznala, toda otrok, — otrok, ki ga nosim pod srcem, ali naj bo ta onečaščen? Ne, ne, — to ne sme biti! Za otroka se moram boriti in bojevati, — za otroka moram trpeti, kajti otrok je njegov, on mi ga je podaril — — ? O Bog, saj sama ne vem, če je tudi ta otrok posledica sramote, katero mi je ta nesramnež, ta lopov, ta zločinec — — —“

V tem hipu je slišala Lola tiho šumenje za seboj. — Zavesa je zašumela in naglo je spustila Lola pajčolan čez obraz, da bi juvelir ne videl njenega obraza.

„No, gospod,“ je vprašala Lola s proč obrnjenim obrazom, „ali ste preiskali briljante? Kajne, da mi lahko plačate več nego štiridesettisoč frankov! Vsaj petdesettisoč frankov potrebujem in sicer najkasneje do jutri zvečer.“

„Dobila boste znesek, Lola!“ je zaslišala zamolkel glas za seboj, „in ako je Tvoji sreči potrebno, — tudi milijone!“

Lola je zakričala in se obrnila, — ta vsklik je bil podoben glasu, ki ga do smrti ranjena srna izusti, ako vidi, da ne more več uiti lovcem. Tako zakriči človek le v smrtnem strahu.

„Tiho, nesrečnica!“ je vskliknil Radivoj Sokolski, ki je mesto zlatarja stopil izza zavese. „Ne tu, pred onim človekom, ampak doma med širimi očmi mi boš odgovorila na moja vprašanja. Naglo, daj mi roko, takoj morava oditi!“ —

Toda groza, ki je zgrabila Lola pri pogledu na očeta, ji je vzela zadnjo moč. Prijela se je stola in čutila, da jo prijemlje omotica.

„Jaz, — jaz ne morem!“ je kriknila s pridušenim glasom, „pusti me! Tu, — tu hočem umreti! — Ne dotakni se me, — pojdi in prepusti me moji osodi!“

„Nesrečna hči,“ je vskliknil Radivoj, „kaj si storila, — kako globoko si nas vse ponižala! Prava uganka mi je vse! Toda Ti mi jo moraš rešiti. Ako pa zdaj takoj ne odideš, pride vsak hip Mirko in Te vidi. — Oh, je že tu, tamle je zavil okrog oglja, — proč, proč, nesrečni otrok, Mirko Te ne sme tukaj videti, — sicer je vse izgubljeno!“

Radivoj je objel Lolo, ki ni imela nikake moči več, ter jo naglo nesel za zaveso, — tedaj so se tudi že odprla vrata in Mirko je vstopil. —

„Radivoj, oče, kje si?“ je zaklical mladi grof, „prinesel sem Ti praške, katere si si želel. O, gospod, kje je grof Radivoj Sokolski, — vendor ni zbolel?“

Izza zavese je stopil zlatar ter mirno odgovoril:

„Gospod grof, Vaš tast je pred petimi minutami odšel iz moje prodajalne, mislim, da se je peljal domov.“

„Hvala, gospod,“ je zaklical Mirko, „takoj pojdem v njegovo palačo. Oprostite, pridem pa drugič, da Vas z nakupom kakšnega lišpa odškodujem za Vaš trud!“

Mirko je tekel iz prodajalne in sočutno je zrl zlatar za njim.

„Ubogi, prevarani človek,“ je mrmral sivobradi juvelir, „kako hitro se Ti bodo oči odprle v grozi!“

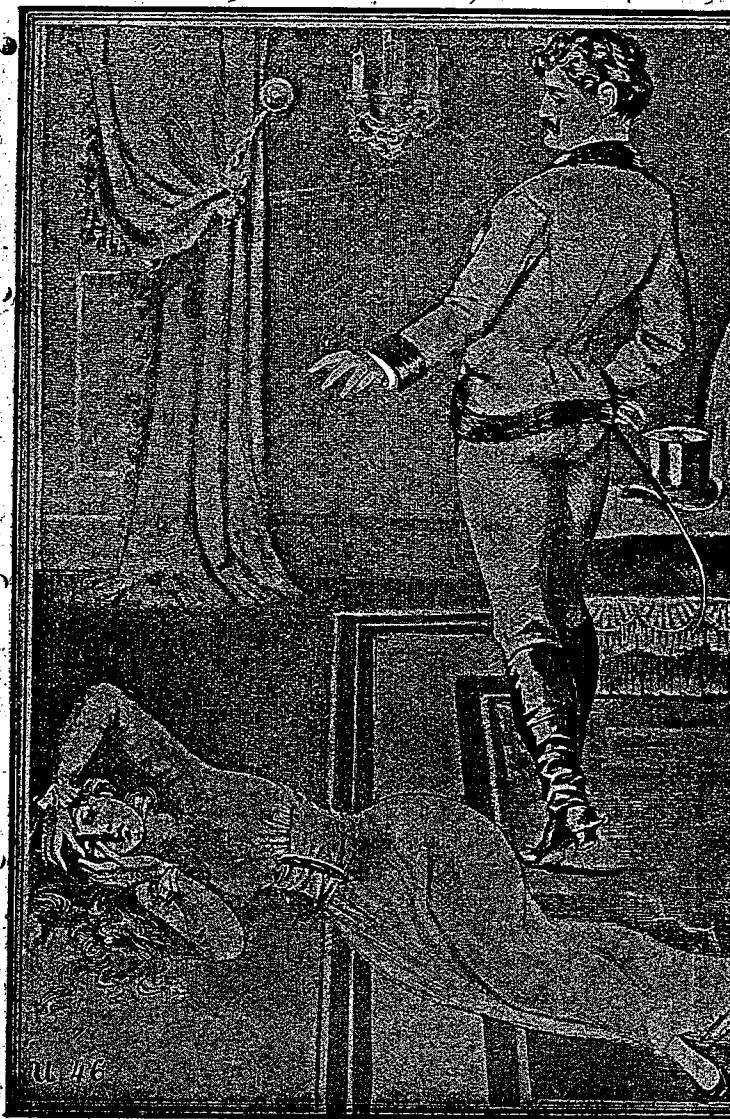
90. poglavje.

Nova laž — nova prevara.

Radivoj je skozi zadnja vrata odpeljal Lolo v stransko ulico ter naglo pomignil izvoščeku, naj ga pelje v njegovo palačo.

Med vožnjo nista oče in hči ničesar izpregovorila. Lola je kakor nezavestna slonela v vozu in grof Radivoj ni zahteval že zdaj pojasnila. Hotel je, da bi se vihar polegel v njeni duši, saj si je lahko mislil, da je bila nesrečnica do smrti prestrašena. Toda tembolj je prevdarjal sam to zadevo, ki mu je tako nepričakovano prišla ter mu odprla prepad. Zanj je veljalo zdaj vprašanje: Ali se je Lola že pogreznila v ta prepad?

Ledenohladno ga je spreletelo, ko je pomisil, kaj mu je juvelir pravil o ženskah. Rekel je, da ženske prodajo svoj nakit, ako potrebujejo denar za svojega ljubčka.

46 „Aha, zgrudila si se!“ je zaklical Mirko, ko je videl, da se je Rožica zgrudila k njegovim nogam ter krčevito jokala, „ha v tem je Twoja krivda dokazana.“

in da žrtvujejo svoje najdražje za nekaj, kar jim je še bolj drag.

„Ne, ne in tisočkrat ne!“ si je Radivoj dejal, „to se pri Loli ni moglo zgoditi! Tako globoko ni mogla pasti njegova hči. Ali ni pred kratkim izvedel iz njenih ust učno skrivnost, da se čuti mater? In ali se niso bleščale njene oči pri teh besedah v svečani navdušenosti? In kako iskreno se je Lola v zadnjem času oklenila Mirka? Sploh pa ni bilo mogoče, da bi se njegova hči, iz rodu Sokolskih, tako globoko poñižala ter za hrbotom svojega soproga začela z drugim ljubavno razmerje.“

Radivoj je še vedno upal, da se bo vsled njenega pojasnila še vse obrnilo na boljše.

In vendar ako je pomislil, s kako trdovratnostjo je Lola prodajala svoj nakit, ako je prevdaril, kako je vedno in vedno hodila k juvelirju po denar. V kak namen je pa potrebovala te velike zneske? Čemu ni prišla k njemu po denar, saj je vedela, da ji ne odreče nobene prošnje, nobene želje?

Kamor se je Radivoj ozrl, povsod je videl same uganke, katerih ni mogel rešiti in ki so se pred njim gromadile kakor zid, katerega ni mogel z očmi prodreti.

Ustrašil se je, ko se je ustavil voz pred Višnje gorsko palačo, kajti v malo minutah bo izvedel, pri čem da je.

„Doma sva, Lola,“ je zamolkl rekel Radivoj ter stopil z voza.

Ne kot ženska iz mesa in kosti, ampak kakor pu nica na žici je tudi Lola izstopila. Oprta na očetovo roko je omahovala po stopnicah in Radivoj jo je takoj peljal v spalnico.

Celestini, ki je prišla pomagat Loli, je Radivoj skoro osorno ukazal, naj odide. Nato je Radivoj sobo od znotraj zaklenil ter vtaknik ključ v žep.

Oče in hči sta bila zdaj sama.
„Prosim,“ je rekel Radivoj, „da se slečeš. Ali naj Ti pomagam?“

Lola je sedela, ne da bi se ganila. Še le po dva kratnem pozivu je odložila klobuk in pajčolan. Radivoj je prestrašen odskočil, ko je videl spačeni obraz, ki je postal smrtnobled.

Ko ji je hotel pomagati plašč odložiti, je zaklicala s tresočim glasom:

„Ne, — pusti me, — pusti me, — ne dotakni me, saj lahko sama storim!“

Svileni plašč je padel na tla, a ni ga pobrala. Sla je čezenj k kaminu ter počepnila tam, kakor bi jo zeblo.

Grof Radivoj je z rokami na hrbtnu korakal po sobi. Pogledi na Lolo niso bili jezni in očitajoči, ampak žalostni in sočutja polni.

„Lola,“ je naposled vskliknil s pridušenim glasom, „ali Ti nisem bil od onega hipa, ko Te je osoda zopet privedla k meni, dober oče? Ali Ti nisem izpolnil vsako željo, katero si imela? Ali sem Ti kedaj zaklenil svoje srce?“

Nic odgovora! — Lepa ženska je temno strmela pred se.

„Bil sem Ti bolj prijatelj nego oče,“ je nadaljeval Radivoj Sokolski, „domišljeval sem si, da sem si pridobil najdragocenejšo stvar, ki jo more oče imeti, — namreč otrokovo zaupanje. — Ne molči zdaj, Lola, — Tvoj molk me še bolj vznemirja nego Tvoje delovanje. Govori, povej, kako se hočeš opraviti? Pa tudi ne

zahtevam tega, povej mi samo, kako si prišla v tak položaj, da si morala svoj nakit prodati?“

Lola je globoko sklonila glavo. Prsi so ji trepetale kakor bi se bojevale solze z bolestjo. A vendar ni jokala.

„Ali veš tudi, kaj si storila?“ je vskliknil Radivoj ter stopil pred Lolo, „ali se zavedaš dalekosežnosti svojega ravnanja? — Tu ne gre za to, da si te dragocenosti prodajala za neznačno ceno, kajti bile so Tvoja last, — toda obenem so bile tudi last rodbinskega zaklada grofov Sokolskih, — in kdor prevzame en del teh rodbinskih dragocenosti, ki so že več stoletij v posesti naše rodbine, ta ima častno dolžnost, da jih zvesto hrani in čuva kakor zenico v očesu. Te dragocenosti se ne smatrajo za tako vredne, ker je v njih zlato in dijamanti, ampak zato ker so že toliko let pri naši rodbini in kdor jih ne ceni, ni vreden, da bi jih nosil.“

Moja mati je nekdaj nosila ta lišp in ga nosila ne zato, da bi se lišpala z njim, ne zato, ker so se dijamanti bliščali in svetili ter je zlato bliščalo, ampak moja mati je častila tradicijo naše rodbine. Bila je ponosna in srečna v posesti teh zapestnic, ovratnic in prstanov, ker jih je že prababica nosila, ker je rodbina čuvala ta zaklad v slabih in dobrih časih, ker je z vsako dragocenostjo zvezan svet spomin.

Tebe, Lola, pa ne razumem! Nesrečni otrok, kako si mogla rodbinske spomine našega grofovskega rodu nesti k človeku, ki trguje s takimi stvarmi?

Da, še bolj si se hotela zgrešiti na našem rodbinskem zakladu. Nameravala si pristne kamne zamenjati s ponarejenimi, prave bisere iz dna morja nadomestiti z bliščečo igračo, ki je kvečjemu dobra za kravjo deklo, da jo nosi ob nedeljah krog vratu. — Ali veš,

kaj pomeni Tvoje ravnanje? To se pravi, laž postaviti na mesto resnice, — sleparijo namesto poštenosti, — vlačugo na mesto poštene, brezmadežne, krepostne žene.“

„Oče, oče,“ je vskliknila s tresočim glasom, „o, kaj si rekel! Vlačuga' si zaklical! Oče, komu velja ta strašna beseda?“

„Ne Tebi,“ je viknil Radivoj Sokolski hripavò, „Tebi ne, vsaj zdaj še ne! Morda si pa šla tako daleč, morda je res, kar mi je oni juvelir šepetal v uho, — morda si pošteno ime prodala ter je oblatila, da, — da bi — ne, ne, teh besed ne izpregovore moje ustnice! Sramujem se, izreči tako sumnjo. Oh, Lola moja, ali maš res ljubčka, za katerega moraš preskrbeti denar?“

Grof je čimdalje bolj tiho govoril, toda besede so tem hujše zadele lepo sleparko.

Bleda kakor mrlič je stala pred njim. Bilo ji je kakor bi se ji telo izpremenilo v marmor. Strmela je v grofa kakor bi hotela uganiti njegove najskrivnejše misli. Morda ve že vse? Ali ve, da je Franc Robič — —

Toda naslednje grofove besede so jo pomirile ter jo zopet ojačile.

„Prisegam Ti,“ je zaklical grof Sokolski, „da nisem izgovoril te besede z ozirom na Tebe. Kako naj bi? Saj vem, da si moj otrok, moja hči! Ni mogoče, da bi Ti šla s poti kreposti in poštenja. Ko bi pa to bilo, bi Te moral jaz sam zapustiti ter Te izročiti sodniku — Tvojemu možu! Pa ne samo on, vsak poštenjak je opravičen soditi ono, ki se uda drugemu, da zadosti svoji pohotnosti. Toda, Lola, da izginejo te temne misli, mi povej, kaj Te je napotilo do te grde kupčije, da si za nizkoten denar prodala te dragocenosti? — Ako si potrebovala denar in naj bi bilo tudi več nego Ti je juvelir dal, potem bi morala priti k meni, ako bi bila potreba denarja

opravičena. Ti veš, da sem bogat! Za koga pa imam denar? Vendar le zate in za Tvojega soprogá! Zahtevaj od mene cel miljon in dal Ti ga bom, — toda resnico, Lola, resnico in odkritosrčnost! To so vendar temeljni pogoji občevanja med očetom in hčerjo, — to so stebri ponosnega poslopja, katero zida ljubezen.“

Med tem govórom grofa Radivoja je Lola sklonila glavo na prsi. Pa ne več kakor obtoženka je stala tu, ampak kakor ženska, katero se po krivem šumniči, — premišljevala je in prevdarjala.

Lepa sleparka je videla suho zemljo — rešitev, — zdaj je že vedela, kakšen konec bo imel ta pogovor in sklenila je, da igra svojo ulogo dalje.

Hipoma je začela ihteti. Jokala je tako britko, da se grof Radivoj ni mogel vzdržati globokega sočutja do lepe hčere. — Stopil je k nji, jo objel in lepa glavica je trudno padla na njegove prsi.

„Ne jokaj, ljuba Lola,“ je rekel, „kajti jokajoče Te ne morem videti. Govori rajše, povej mi vse in priznaj skesano, kaj si zagrešila.“

„Da, to hočem storiti, ljubi oče!“ je zopet zaihtela Lola ter objela z mehkima rokama Radivoja, „vse, vse Ti hočem povedati! O Bog, saj ni samo moja ta skrivnost, toda Bog mi pomagaj, ne morem si drugače.“

„Ni samo Tvoja skrivnost, nesrečni otrok?“ je osupal vskliknil Radivoj, „torej gre v tej stvari še za tretjo osebo?“

„Da!“ je šepnila Lola, „za nekoga drugega!“
„Ki ga ljubiš?“

„Da, ki ga ljubim!“
Radivoj je izpustil Lolo, — omahnil je nazaj ter pritisnil roki na sence.

„Torej vendar,“ je mrmral s pridušenim glasom,

„torej vendar! O saj sem si mislil! Torej zavoljo nekega moškega, ki ga ljubiš, si zabarantala nakit, — zavoljo moškega, kateremu si podarila srce, si oblatila ime Višnjegorsko in Šokolsko! Ha, kdo je nesramnež, za katega si to storila?“

„Ne, ni nesramnež!“ je hlastno zaklicala Lola, „prisegam Ti, to pa ni! — Grešil je, to priznam, toda prisegel mi je, da se ne bo nikoli več zgodilo. In to mu verjamem.“

„Ti mu verjameš?“ je grenko odgovoril Radivoj, „haha, kaj vsega ne verjame zaljubljena ženska! Sploh če stvar tako stoji, nimam nicesar več opraviti s Teboj, kajti jaz se pečam le s tem, kar je čisto in brez madeža. Sicer Te ne bom izdal, ker sem Tvoj oče, toda če imas le iskrico časti v sebi, se skesanovrzi k nogam svojega soproga in mu priznaj vse.“

„Komu, — oče, — komu naj priznam vse?“ je Lola začudeno vprašala.

„No, Mirkotu, svojemu soprogu.“

„Saj on vendar vse ve, dragi oče!“

Grof Radivoj je v tem hipu mislil, da mu je krioledenela v žilah. Pogledal je Lolo, kakor bi se hotel prepričati, ako ni nenadoma zblaznel.

„Tvoj soprog ve vse?“ je hripavo vskliknil, „saj to ni mogoče! Mirko je vendar poštenjak, — in ko bi to vedel, kar si meni zdaj priznala, bi se že davno obrnil od Tebe ter Te prepustil Tvoji osodi.“

„Oče, oče, kaj praviš? Ali ne veš, da govorim zdaj o Mirkotu?“

Radivoj je še bolj obledel. Kakor okammen je stal tu in se ni mogel ganiti, — le grgral je, ko je hotel govoriti.

Lola je pa ihtec padla k njegovim nogam ter rekla:

„Da, ljubi oče, vse Ti hočem priznati, — vse moraš vedeti, — toda obljubi, prisezi mi, da ne boš nikoli zinil nobene besede o tem, kar Ti bom zdaj povedala.“

Zlasti Mirkotu ne smeš povedati nobene besede. Ako tega ne storиш, Ti prisežem, da bi si nesrečnež življenje vzel in potem bi bila jaz njegova morilka.“

„Prisegam Ti, molčal bom,“ je šepnil Radivoj.

„Izvedi torej,“ je zaklicala Lola, „svoje dijamante sem prodala, da rešim svojega soproga.“

„Za Tvojega soproga, za Mirkota Višnjegorskega, se gre torej, — in ne za koga drugega, kakor sem mislil.“

„Saj sem Ti rekla, oče,“ je jokajoč zaklicala Lola, „da se gre za moža moje ljubezni! In kedaj sem sploh drugega ljubila nego Mirkota? Za koga bi se tako skrivala? — Le zanj sem storila! Da, zanj bi še veliko več storila!“

Tedaj je grof Radivoj planil k svoji hčeri, jo potegnil s tal ter jo objel.

„O ubogo moje dete!“ je zaklicala ter pritisnil njen glavo na svoje prsi, „torej nisi zločinka kakor sem mislil, ampak mučenica! — Zarad svojega moža si se torej izpostavila nevarnosti? Oh, to predragači vse, vsled tega si mi še mnogo ljubša! Toda povej mi vse ne jokaj več! Vse se lahko popravi in obljudim Ti, da bom Tebi in Mirkotu pomagal kakor se skrbečemu očetu spodobi. O zakaj mi nista poprej zaupala! To edino Vama lahko očitam.“

„Ali ne razumeš, dragi oče,“ je zaklicala Lola ter vzdignila čudovitolepe oči, ki so znale takoj nedolžno gledati, k njemu, — „ali sem Ti smela povedati? Ali bi potem ne postala obtožiteljica svojega Mirkota?“

„Kaj je torej Mirko storil, da si hotela popraviti?“

„Oh, oče, sramujem se povedati, toda ker mora biti, izvedi: Mirko je igral!“

„Igral — in pri tem izgubil znatne zneske?“

„Vse je izgubil, oče! Saj veš, da mu njegov oče ni zapustil zakladov. Umrl je, ko so bile premoženske razmere grofa Višnjegorskega v najslabšem položaju. Ti si dal Mirkotu tri miljone na moj poročni dan.“

„Res je! Upal sem, da ne bomo nikoli govorili o tej malenkosti. Saj je naravno, da bom dal svoji hčeri pošteno dotó.“

„S tem denarjem sva uredila svoje stvari,“ je nadaljevala Lola, „toda Mirko je pričel polagoma igrati. Sreča mu ni bila ugodna. Ni samo vse izgubil, kar je imel, ampak delal je tudi še dolgove. Ti častni dolgovci so se morali poplačati. Ker pa Mirko tega ni mogel, je postajal od dne do dne bolj zamišljen in malobeseden. Vrgla sem se mu k nogam ter ga prosila, naj deli svojo skrb z menoj in naposled mi je priznal. — O oče, moj sklep je bil hiter. Kaj mi je do teh zlatih in dijamantnih dragocenosti, ako lahko z njimi Mirkota rešim? Proč z njimi! In s prodajo svojega lišpa sem Mirkota rešila. On mi je pa prisegel, da se bo isti dan usmrtil, ko boš Ti izvedel o njegovi lahkomislenosti. — Ljubi, ljubi oče, ne tiraj mojega Mirkota v obupnost, ne v smrt! Molči, ne izdaj niti z besedo, niti z očmi, da Ti je znan njegov pregrešek.“

Lepa sleparka je zlagane besede govorila s pravo zgovornostjo.

Kako izvrstno je znala izraziti zdaj globoko žalost, zdaj plemenito ljubezen, — zdaj tiho ogorčenje, — zdaj ponižnost, — vse to je napravilo globok vtis na Radivoja Sokolskega.

„Obljubil sem Ti, drago dete, da bom molčal,“ je

zaklical grof Radivoj, „in držal bom besedo! Toda zamolčati Ti ne morem, da je od tega dne moje zaupanje v Mirkota omajano. Igalec — kdo bi si to mislil o njem?! Hiše bi zidal nanj. Ljubil sem ga kot priatelj, kot brat, kot oče in zdaj — kvartopirec! Ali veš, draga Lola, da jé moški, ki igra veliko slabši nego oni, ki se poteguje za ljubezen drugih žensk? Kvartopirec je slabši od pijanca! Kvartopirec lahko v eni noči uniči srečo svoje rodbine! Toda zgodilo se je in upam, da se bo Mirko poboljšal.“

„O ne sodi ga tako strogo,“ je nežno prosila Lola, „jaz sem mu odpustila, — odpusti mu tudi Ti!“

„Ne morem še, ljubo dete!“ je vskliknil Radivoj, „ta udarec me je preveč zadel!“

„Oče, Ti ga ne smeš soyražiti, ker bo oče mojega otroka.“

„Naravno je,“ je nadaljeval Radivoj, ki ni slišal zadnjih besed lepe sleparke, „da Ti bom dal vsa sredstva na razpolago, ki jih potrebuješ, da zópet uredis Vajino premoženje. Koliko pa potrebujes, da boš lahko brez skrbi živel?“

Grof ni videl, kako je pri tem vprašanju zmagonosno zahlikšlo v Lolinih očeh.

„Skoro se Ti ne upam povedati,“ je tiho in tožno zaklicala Lola, „treba mi je skoro pol miljona!“

„Kaj, tako veliki so Mirkotovi dolgovci?“

„Nekako tako, da! Potem je pa tudi dobro, da razpolagava z malim zneskom, ker se ne ve, kaj pride.“

„Dobro, poslušaj mě torej,“ je rekel grof Sokolski, „jutri opoludne boš lahko vzdignila v nacionalni banki 500.000 frankov. Razpolagala boš edinole Ti, — za Tvojega soproga ne storim ničesar več! In zdaj, ljubo dete,

Te prosim, da mi oprostiš moje sumničenje, poljubi me v spravo."

Poljubila sta se iskreno in Radivoj je odšel.

Komaj je bila Lola sama, je naglo sedla k pisalni mizi ter napisala naslednje besede:

„Pridi jutri ob šestih zvečer na dogovorjeno mesto. Zahtevanih 40.000 francov Ti bom prinesla. Toda prisegam Ti, — to je zadnje, kar sem mogla še dobiti. Lišp je prodan, torej nimam ničesar več. Ali me hočeš gnati v obupnost? Usmili se me vendar!

Lola.“

Cetrt ure pozneje je Lola sama nesla to pismo v poštni nabiralnik. Naslovlen je bil:

Gospod Mojzes Fajgelbaum, starinar v Parizu, Rue Mirabo 47. *Franz Robic storino v Parizo*

Lola je vedela, da bo to pismo zjutraj prišlo v roke Franca Robiča, ki je postal zli duh njenega življenja.

91. poglavje.

Galanten hotel.

Rožica ni ničesar vedela o Mirkotovem obisku pri vedeževalki. Niti slutila ni, da jo je ljubljenc videl, da je bil blizu nje Mirko, po katerem je hlepelo njen ubogo srce kakor žejen človek po vodi.

Sramotna igra, katero je Arabela igrala z Mirkom, ko mu je pokazala Rožico, se je vršila prav enostavno in se da naravno razložiti.

Rožica je bila takrat v sobi, ki je ležala za ono

skrivnostno sobo, kjer je vedeževalka sprejemala svoje obiske, bila je le po malem prostoru ločena od nje.

Arabela je potem odprla vrata obeh sob in vsled zrcal, ki so visela na stenah se je zdela Mirkotu Rožicina podoba tako blizu, da bi jo lahko z roko prijet. Megle, ki so vstajale iz kotla so potem naredile, da je videl slike še bolj mistično. Pri tem je lahko videl vsako kretnjo Rožice ter tudi, kako so se ji ustnice gibale in izgovorile njegovo ime.

Rožica ni bila prav nič v zvezi s tem slepilom, zato tudi ni vedela, da je Arabela njen slike globoko v dušo mladega grofa zopet vcepila. Sploh se pa ni prav nič udeleževala življenja madame Goti in se ni imela prav nič pritoževati čez življenje v njeni hiši. Kajti gospa Goti je ravnala z njo ljubezljivo in prijazno kakor s prijateljico.

Zato je počasi odprla Rožica svoje srce rdečelasi ženski ter ji polagoma vse povedala, česar Arabela še ni vedela.

A vendar je bila Rožici ta misel vedno mučna, da je njena gospodinja vedeževalka. Rožica ni mogla verjeti, da bi Arabela res imela dar prorokovanja, ampak je vse vedeževanje smatrala za prevaro in sleparijo.

Tudi denar, ki ga je madama Goti dobivala za prorokovanje, se ji ni zdel pošteno zaslужen.

„Rajši siromašna, pa poštena!“ si je Rožica večkrat skrivaj rekla, ako je madama Goti zvečer polno pest zlatnikov položila v blagajnico. „Ne, rajši služim kot dekla, potem vsaj lahko vsakemu pošteno v oči pogledam.“

Tem veseljejsa je bila pa Rožica oni večer, ko je bil Mirko v vedeževalkini hiši. Gospa jo je presenetila z veselo vestjo.

Komaj se je namreč končal oni pogovor med Arabelo in Edvardom Satauelom, — ali kakor se je zdaj imenoval Edvinom Listrom, — ko je vedeževalka bleda in prepadena prihrumela v sobo, kjer je Rožica pravkar pogrinjala mizo za večerjo.

„Danes ne bom večerjala, Rožica, zato pogrni le zase!“ je rekla.

Rožica je takoj videla, da se je morallo nekaj izvrednega pripetiti.

Se nikoli ni videla rdečelase ženske tako blede in propadle, čeprav je bila Arabela zvečer navadno utrujena. Danes pa je bil njen obraz ves razoran, rdeči kodri so ji viseli v obraz, grudi so ji divje valovale in nemirno je korakala gorindol po sobi.

„Ne, jaz ne prenašam več tega,“ je zaklicala vedeževalka, „tako ne more dalje iti.“

„Kajne,“ je odgovorila Rožica ter stopila k svoji gospodinji, „jaz Vas še nikoli nisem radovedno vpraševala ter tudi ne govorila z Vami o Vašem opravilu. Danes pa moram to storiti, kajti vidim, da potrebujete moje pomoči in tolažbe. Kaj se je govorilo, gospa, kaj Vas je tako vznemirilo?“

„O nič, — nič! Le pusti me! A vendor mora biti, zato Ti moram vse povedati.“

„O moj Bog, kaj bom slišala?“ je preplašeno zaklicala ljubka deklica.

„Nevarnost nama grozi!“ je zamolklo vskliknila vedeževalka, „že davno sem to opazila, danes sem pa izvedela, da me policija zasleduje.“

„Policija?“ je Rožica prestrašno vskliknila, „o moj Bog, saj vendor niste ničesar storili, kar bi bilo pred postavo kaznivo?“

„Kajpada nisem nič kaznivega storila! Saj me tudi

nočeo zapreti, ampak samo ustaviti hočejo moje opravilo.“

„Saj s tem vendor nikomur nič žalega ne storite,“ je vprašala Rožica.

Arabela se je nasmehljala in rekla:

„Zasledujejo me, ker se vsi ugledni ljudje, ki prihajajo k meni, da jim vedežujem, pozneje kesajo, da so bili pri meni. Sram jih je, da so verjeli v mójо umetnost. Večkrat se tudi ne morem izogniti, da se rodbinske skrivnosti odkrijejo. Ljudem odprom oči, rečem na primer ženi, da jo mož varja, — ali možu, da ga žena varja. To kajpada niso prijetne stvari. — Med možem in ženo nastanejo potem neljubi prizori, ki se navadno končajo s spravo in vedeževalka se začne hipoma sovražiti. — Toda Ti si še premlada, Rožica, da bi vse to razumela, — toda dovolj, policija bi rada nekaj imela, da bi me uničila. In ako to kak ugleden gospod želi, gotovo tudi doseže. Zato nočem čakati, da bi me nekega lepega dne zaprli in sklenila sem, da še to noč zapustiva to hišo.“

„Se to noč?“ je osuplo izpregovorila Rožica, „pa saj mi mogoče. Kam pa bo s hišno opravo?“

„To bom jutri pri starinarju prodala. Potem posljam gospodarju hišne ključe in vedeževalka Goti izgine iz Pariza.“

„In kam se hočete obrniti, madama? Ali boste v kakem drugem mestu nadaljevali svoje opravilo ali nameravate odpotovati iz Francoskega?“

„Predvsem ostanem v Parizu. Danes prenočiva v kakem hotelu in jutri bom poiskala kako malo stanovanje. Ker imam veliko denarja, bom nekaj časa lahko brez skrbi živila. In ako hočeš, Rožica, ostaneš lahko pri meni. Doslej si mi bila prijateljica, kakor mislim,

zdaj se pa lahko izkažeš, da si res. In da ne boš več služila vedeževalki, Te tudi veseli, kajne?"

"O madama," je vskliknila Rožica, "ko bi vedeli, kako srečna sem, da lahko z Vami odidem iz te hiše in da ste se odločili, opustiti to opravilo, ki Vas je nevredno. Oprostite, da odkrito govorim, pa drugače ne morem! — Da, pri Vas ostanem, dokler hočete."

"No dobro, spraviva svoje stvari skupaj in potem naju voz odpelje."

V naslednjih dveh urah sta ženski pospravljali po hiši in zlasti Rožica je imela opravila, da je najpotrebejše stvari uredila.

Arabela je medtem pregledovala svoj zasluzek, ki ji ga je doneslo vedeževanje. Imela je dobre kupčije, kajti bogata gospoda jo je obiskovala ter ji dobro plačevala umetnost prorokovanja.

Imela je kakih 20.000 frankov v tem hipu na razpolago.

"Da, Pariz bom zapustila," je mrmrala vedeževalka, "poprej se hočem pa maščevati nad nesramnežem. — On jo hoče varovati, boriti se zanjo! Haha, — Edvin Lister, videla bova, kdo bo zmagal v tem boju. Nevarno je, bojevati se z žensko, toda Ti si me pozval na ta dvobojo."

Gospa Goti je premisljevala, na kak način bi najlažje Mirkotu odprla oči glede njegove soproge, kajti brez prizanašanja je hotela nastopiti zoper Lolo. Toda vsled nastopa z Listrom je bila preveč vznemirjena, da bi mogla zbrati svoje misli.

"Pripravljen je, madama!" je zaklicala Rožica sem od vrat, "ali naj grem po voz?"

"Se trenotek!" je odgovorila Arabela, "da se poprej preoblečem."

Nekaj minut pozneje je Arabela odšla, zavita v črn plašč, iz sobe ter rekla Rožici, naj gre po voz.

Skoro nato je kočijaž naložil dva kovčka ter vprašal, kam naj dami zapelje.

Zdaj šele se je Arabela domislila, da si še ni na jasnom, v katerem hotelu hoče prenočiti. Paziti je morala, da ne pride v hotel, kjer bi preveč natanko spraševali po imenu in stanu ter morda celo dokumente zahtevali. Zato je rekla kočijažu:

"Midve morava takoj zapustiti stanovanje, ker se je nama nenadoma odpovedalo. Peljite nazu v kak hotel, kjer ni preveč imenitno in ki ne leži v tem mestnem delu."

"Dobro, peljal bom Vaju v hotel 'Samorog'."

Med vožnjo je Arabela rekla Rožici:

"Poslušaj me, Rožica, v zadregi bi bila, ko bi Te hotela naznaniti v hotelu kot svojo služkinjo, kajti gospa, ki potuje s služkinjo, vzame navadno več sob. Jaz bom pa vzela samo dve sobi, zato bi bilo umestno, da se izdavi za mater in hčer, saj si lahko moja hči, ako se oziramo na starost."

Rožica ni nič slabega videla v tem predlogu. — Zakaj bi pa ne veljala za eno noč za hčer madame Goti, saj se bo ta itak pod drugim imenom vpisala v hotel.

"Gospa," je odgovorilá Rožica, "ako Vas ne motim, lahko stanujevi skupaj v sobi? Čemu denar za dve proč metati?"

O tem predlogu pa Arabela iz umevnih vzrokov ni hotela ničesar vedeti in nehote je trdnješe pritisnila rdečo lasuljo na glavo.

Voz se je naposled ustavil pred dvenadstropno hišo. Vratar je pristopil in vprašal po želji.

"Ali lahko dobim dve sobi?" je vprašala Arabela.
Strah na Sokolskem.

„Gotovo, madama, — prosim, pojrite za menoj.“
„Kovčka naj se prineseta v sobo, — s hčerkom odi-
dem takoj spat.“

Arabela in Rožica sta šli za vratarjem v prvo nad-
stropje in tu jima je odprl večjo sobo, odkoder so držala
vrata v manjšo.

Arabela je vzela večjo zase in Rožici odkazala
manjšo.

„Prosim za Vaše ime, gospa?“ je vprašal vratar.

„Jaz sem baronica Verden,“ je odgovorila Arabela.
„in to je moja hči. Jaz mislim, da to zadostuje?“

„Popolnoma, gospa.“

„Ljubo dete, zdaj pa lahko noč!“ je zaklicala Ara-
bela ter dala Rožici roko, „vloga matere mi ugaja in
skoro si želim, da bi bila moja hči! Potem ne bi po-
prej mirovala, dokler Ti ne zagotovim velike sreče.
Imela bi grofica postati! — Povej, ali bi Te to osre-
čilo?“

„Oh ne,“ je odgovorila mlada deklica ter žalostno
pogledala Arabelo; „res sem sanjala o grofovski kroni
toda le, ker sem jo videla na ljubljeni glavi! — Nikoli
bi sc ne poročila s človekom, ki bi ga ne ljubila. — In
ker sem že ljubila in nikoli več ne bom ljubila, torej
tudi ne bom več postala grofica.“

„Čemu ne? Saj je lahko baš grof, ki je izvoljenec
Tvojega srca.“

„O gospa, kaj govorite?“ je vskliknila Rožica, „ali
ne veste, kako me to боли? — Zakaj se tako šalite? —
O nikdar, nikoli ne more več biti med nama tako. Vrzel
je prevelika, ki zija med nama! Nobene brvi ni čez!
Na veke mi je paradiž zaprt! O gospa, saj je oženjen!“

„Oženjen?“ je smehljaje zaklicala bujnolepa žen-
ska, „ljubo dete, vsak zakon, ki se sklene, ni trajen!“

Vzemi slučaj, da bi imel grof vzrok, da zavrže svojo-
zeno.“

„Zavrže?“ je v grozi zaklicala Rožica, „o gospa,
tega bi on nikoli ne storil. Tudi bi Boga prosila, da bi
Mirko nikoli ne imel vzroka, zavreči svojo sopogo, kajti
potem bi se moral nesrečnega čutiti — in tega pa
nočem!“

„Kaj pa, ko bi človek, ki ga ljubiš, postal zopet
prost? Ali bi ne bila srečna, ako bi se potem z njim
zdržala?“

Brezupno je Rožica zmajala z glavo.

„Ne, gospa, kajti zdaj vem, da njegova ljubezen ni
bila prava in zvesta. Mož, ki dekle, kateri je prisegel lju-
bezen in zvestobo, pozabi, ki se z drugo poroči, — ne,
ne, s tem se pozabljenka ne more združiti.“

„Morda mu delaš krivico, ljubo dete,“ je zaklicala
Arabela, „saj ne moreš vedeti, kaj je mladega grofa pri-
pravilo, da je ono deklico poročil. Morda je še tisočkrat
nesrečnejši od Tebe.“

Rožica ni mogla odgovoriti, — solze so se ji vlike
iz očij.

„O prosim Vas, madama,“ je zdihnila Rožica, „ne
govoriva nikoli o teh stvareh. S tem le podžigate mojo
bolest. O nikoli več se ne zdržim z ljubljencem! Zame
je na veke izgubljen!“

„Neumen otrok!“ je zaklicala Arabela, „nikar se me
ne izogibaj, ako hočem govoriti. Tvoji sreči. Poslušaj
me mirno, zaupati Ti hočem novico, ki Te bo zelo raz-
veselila. Povedala si mi ime, ki Te je nekoč ljubil ter
se potem z drugo poročil. To je grof Mirko Višnjegorski.
Zato sem poizvedovala o Mirkotovem zakonu in izvedela
nekaj, kar bo veselo zate.“

„O Bog, kaj bom morala slišati?“ je šepetala devojka.

Arabela je sedla v stol. Počasi je tudi Rožica počepnila na podnožnico pri Arabelinih nogah.

„Rožica,“ ji je šepetala Arabela, „Mirko ni srečen, njegovega zakona ni Bog blagoslovil.“

„Ni srečen?“ je vskliknila Rožica, „o moj Bog, revček, kako se mi smili! Zdi se mi, da je najhujše na svetu nesrečen zakon.“

„V tem imaš prav, ljubá Rožica! Nesrečen zakon je prokletstvo, ki je zadelo kakega človeka. In ako je nesreča povzročena celo vsled nezvestobe žene, potem je sreča takega zakona za vedno izgubljena.“

„Sveti Bog, kaj govorite?“ je vskliknila Rožica s tresočim glasom, „kako strahovito obtožujete grofico Lolo Višnjegorsko? Nezvesta, pravite, je grofica svojemu soprogu? — O to ni mogoče, ne more biti! Kako se mu more biti nezvest, — njemu, ki se ga mora spoštovati in oboževati kakor vzvišeno bitje.“

„Da, če se ga pogleda s Tvojimi očmi,“ jo je prekinila Arabela, „Ti bi bila kajpada na Mirkotovi strani neizmerno srečna, — in zate bi ne bilo drugega moškega na svetu: — Meni so pa pravili, da hodi Lola Višnjegorska po svojih potih, da dela skrivne sestanke. Kratkomalo, — Tvoje nedolžne duše nočem nadlegovati s takimi nizkotnimi stvarmi, — toda izvedeti moraš, ker je velike važnosti zate. Lola je pustolovka, sleparka in nezvestnica!“

Temna rdečica je zalila lica mladega dekleta, — glava ji je klonila na prsi, — z napol zaprtimi očmi je sedela na stolčku.

O kako se je sramovala za ono, ki je bila Mirkotova žena, da ga je varala in živila grešno življenje.

„In Mirko,“ je potem trepetajoč zaklicala, „ali veš o tem? Ali sluti, da je njegova žena tako zlobna in nesramna?“

„Ne, ničesar ne ve!“ je odgovorila Arabela, „ničesar ne sluti, da sramoti žena njegovo ime in da ga izpostavlja zasmehu družbe. Vedeti moraš, da ni nič bolj smešnega nego mož, ki je varan od lastne žene. Vsak ve to, — vsakdo kaže s prstom nanj, — kjer hodi in gre, si ljudje šepetajo v ušesa, le on sam ne ve ničesar, ne vidi nič, ne sliši nič kakor bi bil s slepoto udarjen. Nihče nima poguma, da bi mu odprl oči! O kakšna sreča bi bila za Mirkota, ko bi mu kdo povedal, tak človek bi bil njegov rešitelj!“

„O to bi bila žalostna usluga!“ je zaklicala Rožica s solzami v očeh, „srečen je varani, dokler še ne ve, da je varan. Sele potem, ko izve, se zaveda velikosti svoje nesreče. Kdo bi mu hotel povedati ter izdati žensko, čeprav je zlobna? Ne, med zakonske ljudi se ni vmešavati, vsaj jaz bi ne mogla tega storiti, najsiti s tem tudi nebo zaslužim!“

Te besede pa Arabeli niso bile po volji, kajti zanimaljivo se je nasmehljala ter rekla:

„Ako tako govorиш, potem nisi Mirkota nikoli ljubila!“

„O saj ga še zdaj ljubim! Da, ljubim ga tako, da bi šla v smrt zanj, ako bi mu s tem utrdila njegovo srečo. Toda postati izdajalka, — ne, tega nočem!“

„In veš tudi, kaj se bo zgodilo,“ ji je šepnila Arabela, „ako Mirko nekoga dne slučajno izve, da je varan? Z grozo bo prišel do izpoznanja, da je izgubil svojo čast. In kaj stori pravi plemenitaš, ko vidi, da je njegova čast omadeževana? To Ti hočem povedati, Rožica. Zgrabil bo samokres, počilo bo in potem —“

„Usmiljeni Bog, imejte usmiljenje z menoj,“ je zaklicala Rožica in vila roke, „kakšno strahovito sliko mi slike pred očmi! Da, prav imate, tako in nič drugače bi Mirko ravnal, ako bi mu nesrečni slučaj odkril strašno skrivnost. — Svoje sramot, bi ne mogel preživeti! Nesramnica bi povzročila njegovo smrt.“

„Kaj pomaga,“ je vskliknila rdečelaska, „ako se Lolo Višnjegorsko nazivlje morilko! Takih morilk hodit na tisoče okoli! Zanjo je ječa odprta, nje ne čaka sramota! Ne, v svili in baržunu hodijo okrog in smatrajo jih za interesantne ženske. Dobi se še dovolj bedakov, ki se zopet poročijo z njimi. Ubogega mrtveca se pa pozabi!“

„O Vi me mučite,“ je zaihtela Rožica, „strašno misel ste mi vsadili v dušo. Odzdaš naprej bom Mirkota vedno gledala s krvavim čelom in s kažečim samokresom v roki. O čemu ste mi to povedali!“

„Da ga rešiš, ljubo dete!“ je zaklicala Arabela, „da Mirko ne umre! Zdaj moraš sama vedeti, kaj Ti je storiti! Ako ga res tako iskreno in vroče ljubiš, kakor praviš, boš že našla pot k njemu, da ga svariš. Stopila boš pred njega ter mu rekla: ,Varuj se, varan si!“

„Kako morem to!“ je zastokala Rožica. „Kako naj ga svarim, ko nimam dokazov. Kako naj Lolo razkrinkam, ko nimam nobenih dokazov zoper njo!“

„Da, dokaze moraš imeti, ker brez njih bi Ti ne verjeli! Sicer ne ljubi Mirko Lole, toda preponosen je na čast in ime svoje žene, da bi brez dokazov verjel. Toda ne žaluj, Rožica, dokaze Ti bom prinesla! Morda že jutri ali v naslednjih dneh!. Delala bom zate, zato lahko vidis v meni svojo najboljšo prijateljico!“

Tega pa Rožica ni mogla verjeti. In ko je skoro

nato legla v mali sobici na postelj, je britko jokala ter si že lela, da bi ji nihče ne odkril Loline nezvestobe.

Ah, zdaj se je tresla za ljubljenca! In ko je naposled zaspala, se ji je v sanjah zdelo, da sliši strel, — in jokala je silno v svojih sanjah.

92 poglavje.

Glasovi iz preteklosti.

Drugi dan okrog poledne je odšla madama Goti iz hotela, da poišče kako stanovanje, kakor je Rožici rekla.

Rožico je pustila v hotelu ter jo nujno svarila, da ja ne odide nikamor.

Rožica je že opazila, da v hotelu sicer ni sumljivih ljudij, toda vendar občujejo tu ljudje, ki nekaj drugega tu iščejo nego stanovanje.

Na stopnicah je srečala nekaj dam, oblečenih v svilo, ki so se plašno plazile po stopnicah v sobe. Tudi je videla nekaj bogatih gospodov, ki gotovo niso tu stanovali.

Rožica je bila že preveč izkušena ter takoj videla, v kakšen hotel je prišla. Tudi madama Goti je to opazila, ker pa ni nameravala dolgo ostati tukaj, je sklenila, da se šele potem izseli, ako najde primerno stanovanje.

Rožica je sedela pri oknu ter pletla. Gledala je pri tem delu na ulico, ki je bila precej živahnna.

V sobi poleg njenega kabineta je slišala človeka, ki je nemirno hodil gorindol. Zdelo se je, da ga nekaj vzne-mirja, da pričakuje nekoga, ki pa ne pride.

Cloveka Rožica seveda ni videla skozi steno, čeprav je bila stena tako tenka, da se je lahko razumela vsaka beseda, ki se je notri izpregovorila.

Zdaj je bil mož sam. Toda Rožico je vendar vzne-mirjala ta neprestana hoja po sobi in nehote je šla pogledat, če so njena vrata dobro zaklenjena.

Nato je zopet šla k oknu ter gledala na ulico.

Skoro je videla, da se je na oglu ulice ustavil voz, iz katerega je stopila vitka, elegantna, leporaščena ženska, ki je imela gost črn pajčolan na obrazu.

Rožica se niti mogla nagledati lepe ženske. Ko je ta izstopila iz voza, je nekaj časa hodila gorindol na nasprotni strani ulice, kjer je ležal ‚Samorog‘. Parkrat se je tudi ozrla na gotovo okno hotela.

Ali je koga pričakovala iz hotela? Ne! Najbrž je nekdo dal znamenje dami, kajti prekoračila je ulico in prišla na to stran, da je Rožica niti mogla več videti.

„Bogve, pojde li v hotel ali kam drugam?“ se je vprašala Rožica.

Tedaj je opazila, da je nemirno korakanje v sosednji sobi ponehalo. Vstala je in stopila k steni, hoteč poslušati, ako je človek odšel iz sobe. To bi jo pomirilo.

Toda slišala je, da so vrata sosednje sobe zaškrivala. Najbrž jih je nekdo odprl in zopet zaprl. Nato je slišala Rožico, da se je ključ dvakrat obrnil v ključavnici.

„Vendar si prišla!“ je slišala moški glas, „dolgo si me pustila čakati!“

„Ali si dobil moje pismo?“ je vprašal ženski glas.

„Da, žid mi je je prinesel! Toda bal sem se že, da nisi mogla od doma. Ali si prinesla denar?“

„Da, prinesla sem ga!“

„Tvoj mož vendar ničesar ne sluti? Gotovo ne ve da si prodala briljante?“

„Ne! Toda le z veliko težavo sem ušla strašni nevarnosti! Pomisli, moj oče me je našel pri juvelirju, ka-

47 „To je gospod poročnik Marcel Remec, — in tu gospica Rožica Jaklič,“ je predstavljal krmar Krajč.

„Gospico sem že opazil med drugimi potniki,“ je rekel poročnik, „srečno se moramo voziti, ker bo toliko lepote in mla-

teremu sem prodajala svojo zlatnino, — ter je vse izvedel!"

„Hudiča! Kajne, viharen prizor je nastal!"

„Še več! Povedala sem mu, da sem zarad svojega moža morala prodati dijamante. Obdolžila sem soproga, da je kvartopirec in da je napravil toliko dolgov, da sem morala prodati svoj nakit, da ga rešim."

„Haha, izvrstno si se potegnila iz zanke! Saj sem vedno rekel, da si vražja ženska!"

Rožica je v grozi odskočila od stene.

V kakšen prepad grdobije je tukaj zrla! Kako grde lesede je slišala! Ženska, ki proda svoj lišp, da izkupilo prinese drugemu! Ženska, ki nalaže svojega očeta ter obdolžuje moža, da jo je s svojo lahkomisljenostjo pribil, da je prodala dragulje!

O to je bilo strašno! Ne, ne, nič več ni hotela slišati, — zrla je v strahovito tajnost in ni je več mikalo, da bi še več o tem slišala.

In vendar jo je takoj nato z neodoljivo silo gnašo nazaj k steni, kajti zadel jo je zvok glasu bolj nego vsebina.

Ta ženski glas je že nekdaj slišala, a zaman si je v tem hipu mučila svoje možgane. Vedela je le, da je bil ta glas zanjo strašnega pomena in da ga je slišala v strahoviti, usodepolni uri svojega življenja.

Rožica je bila mnjenja, da je prisluškovanje nepošteno in zaničevanja vredno in vendar jo je vleklo nazaj k steni, da je morala uho nasloniti nanjo ter poslušati.

„Dá, 40.000 frankov je!" je slišala moškega v sednji sobi, „hvala, storila si svojo dolžnost!"

„Svojo dolžnost?" je rekla ženska s tresočim glasom. „Ne, ampak prelomila sem svojo dolžnost! Moja dolžnost je pri mojem soprogu, pa ne pri Tebi, ki me vedno

prisiliš, da ga varam in goljufam. — Ha, ko bi Ti vedel, skako nevoljo sem prišla sem! Ko bi slutil, kako se od včeraj borim! Nič več Ti nočem biti podložna, — nič več Tvoja dekla, Tvoja sužna! — Ali slišiš, človek, danes sem prišla zadnjikrat, — in zdaj stori, kar hočeš! — Poskusi vse, kar se Ti zdi, lahko me izdaš, toda kljub temu Te ne ubogam več!“

„Kako hitra si, ptičica, kako žvrgoliš!“ se je vražje zakrohotal mož, „toda ugajaš mi v svoji jezi, moja mala! Spominjaš me na neverico, ki sem jo imel kot otrok. Privězal sem jo na verižico in živalca je skočila na drevo ter se hotela oprostiti. Meni jo je pa bilo le treba za verižico potegniti, da sem jo zopet imel, kajti verižico je imela neverica prvezano na zadnji nogi. Poglejva no, morda je na Tvoji krasni nožici tudi kaka verižica!“

V tem hipu jo je najbrž moral objeti in nase potegniti, morda tudi kaj drugega storiti, kar je bilo ženski nevredno, kajti Rožica je slišala, ko je nesrečnica stokajoč zaklicala:

„Pusti me! Ne dotakni se me! Ti me onečaščas s svojim dotikom! Ha, nesramni zločinec, moja nesreča se Ti ne smili!“

„Golobček, razcvetela si se res v razkošno lepotico! Tako krasna, tako zapeljiva se mi še nikoli nisi zdela.“

„Nehaj, potem je čas, da ubežim! Zbogom in vedi, da me nikoli več ne vidiš!“

Hotela je bežati, a Rožica je slišala, ko je mož naglo skočil k vratom ter se pred nje postavil.

„Ti mi ne uideš!“ je zaklical, — „pa tudi če bi bila že spodaj, — samo enkrat zažvižgam in takoj se obrneš, kajti plesati moraš kakor jaž žvižgam! To si zapomni!“

„Ako mi braniš odiš iz te sobe, tedaj pokličem na pomoč!“

„Kliči vendar! Potem bodo pa prišli in jaz porečem vratarju: Prosim, preskrbite vendar voz za grofico Lolo Višnjegorsko! Spremite gospo k grofu in mu recite, da je njegovi soprogji slabu postal, ko je imela sestanek v hotelu ‚Samorog‘ s Francem Robičem!“

Pridušeno je Rožica vskliknila ter odskočila od stene. Strahovito razkritje jo je podrlo v stol. — Zdaj je vedela vse! Zdaj je poznala obe osebi, ki sta bili ločeni od nje po tenki steni v sosednji sobi.

Ko bi se Rožica udala prvemu nagibu, bi letela iz sobe, da ne bi ničesar več slišala o strahovitem pogovoru. — Toda kakor od kapa zadeta je sedela v stolu. Mraz ji je stresal lepo telo, hotela je klicati na pomoč, a ni mogla. Misli so se ji mešale v glavi, da ni vedela pri čem da je.

Ena misel ji je pa bila jasna kakor uničujoč blisk, namreč spoznanje, da je vse res, kar ji je madama Goti pravila o Mirkotovi soprogji.

Mirko je bil varan, kakor le malokateri.

Poročil se je z vlačugo, ki mu je bila nezvesta. Skrivač je odhajala od njega, da uživa v objemu drugega zločinsko ljubezen, katere se je pa že nasilita kakor se je videlo. Saj je Rožica slišala, da si je Lola hotela odkupiti molk onega moža, s katerim so jo vezale grešne in tajne vezi.

In ta človek! — Saj ni bil niti iz krogov družbe, v kateri je Lola živila. Ta človek niti ne bi mogel zadoščenja dati Mirkotu, kajti bil je ožigosan zločinec, — človek, pri česar imenu je Rožica strepetala. Franc Robič, — sveti Bog, ta nesramnež, ki ga policija povsod išče, ta morilec, ropar in tat, — temu se je torej Lola udala v grešni ljubezni! Fej, trikrat fej!

Rožico je zgrabil gnus! Niena xieta

pojmiti, da se je mogla hči grofa Sokolskega tako globoko ponižati. Njeno deviško srce je trepetalo pri misli, da se tako mladi, lepi, plemeniti in skrbno vzgojeni ženski dopade tako propala oseba! — Nikakor se niso mogle njene misli povspeti tako daleč, da bi razumela, koliko strasti in grešne poželjivosti je treba, da se postane ljubica Franca Robiča. —

In Mirkotova soproga je bila! Od njega proč iz cvetličnega vrta je prihajala ta ženska v blato greha! — Ta srečna ženska, katero je zaposčena Rožica, ki je bila tako uboga na ljubezni, tolikrat zavidala za ljubljenega moža, se ni brigala za sveto čisto ljubezen, katero je Mirko gotovo imel do nje. Varala je svojega ljubezni vrednega moža in osrečevala Franca Robiča s svojo ljubeznijo! —

Več minut je trajalo, da je Rožica zopet lahko vstala iz stola.

V sosednji sobi so postajali medtem glasovi še bolj strastni. Bojeval se je silen boj.

„Torej me hočeš prisiliti, da se Ti udam?“ je hrivavo klicala Lola, „no dobro, ubij me, končaj moje življenje! Kajti prisegam Ti, da se ne bom več pokorila Tvoji volji! Ne in ne, nikoli več ne ležim v Tvojem objemu! Studiš se mi! Jaz ljubim svojega soproga, ljubim Mirkota, in samo njegova hočem biti.“

„Mirkotova? — Haha, Tvoj kes prihaja prepozno, draga moja,“ se je surovo zakrohotal zločinec, „prevečkrat si ga že varala, da bi se ga zopet resno oprijela! Sploh pa, kaj pa hočeš? — Tvoj dobri bacek Mirko ne sluti nikoli, da Ti moji poljubi žare na ustnicah, kadar se vrneš s svojih samotnih izprehodov. Saj je zadovoljen s tem, kar mu Robič milostno prepusti! Daj mi svoj

ogenj, svoj plamen, — on naj se pa greje na mrtvi žrjavici, ako se hoče!“

„O ta lopov!“ je trepetajoč šepetala Rožica, „propali bandit, — Ti se upaš primerjati z Mirkotom Višnjegorskim!“

V sosednji sobi se je moral Franc Robič najbrž s silo vreči na svojo žrtev, kajti Rožica je slišala, ko je Lola zaklicala s pridušenim glasom:

„Izpusti me, — prinesla sem Ti denar, ki si ga zahetal! — Še več Ti hočem prinsti, ako ukažeš, — samo ljubezni ne zahtevaj od mene! Vsemogočni Bog, ne stiskaj me tako surovo nase! Ako nočeš meni prizanašati, misli vendor na otroka, ki počiva pod mojim srcem!“

„Moj otrok je!“ se je zakrohotal zločinec, „haha, ako bo deček, boš mladega grofa imenovala Franc. To je vendor najmanj, kar pravi oče lahko zahteva od Tebe!“

„Z lastnimi rokami zadavim otroka,“ je zakričala Lola, „ako bo le količaj podoben Tebi. To bo pa že Bog zabranil! Kajti ni res, povem Ti, — Ti se lažeš, — Ti me hočeš le nesrečno storiti! — Ni Tvoj otrok, ki ga nosim pod srcem! Čeprav sem ležala v Tvojem objemu, čeprav me je obdajal pekel Tvoje ljubezni, nikoli Ti pa ni sem odprla srca. Sladko dete, božje bitje, pa nastane le, ako da ženska dušo, ne le telo!“

V grozi je Rožica odskočila od stene, — plamteča rdečica ji je zalila obraz, — deviške grudi so ji valovale v silnih dihih, — bila je ogorčena od tega kar je slišala in vendor, — zdaj ni mogla Lole več tako svaražiti kakor pred nekaj minutami. Kajti zdaj ni videla v nji več nezveste ženske, ampak tudi mater, ki brani svoje najsvetjejše, — svoje dete!

Nedolžna deklica je tavala po sobi, — stisnila se je v nasprotni kot, da ne bi slišala strašnih glasov v so-

sednji sobi. Teh strašnih, grdih stvari, ki so se govorile, ni hotela slišati. Toda izvedla je že preveč, — in v duši ji je hrumealo morje študa in zaničevanja.

Kaj, ko bi imel ta propašči človek prav. Ako je otrok pod Lolinem srcem res njegov? Ali se sme potem zgoditi, da bi Mirko Višnjegorski dal temu otroku svoje ime, — da bi ga imenoval svojega; da bi ga poljuboval ter pritisnil na srce, ker bi mislil, da je njegovo meso in kri, — življenje njegova življenja?

Ne, in tisočkrat ne! Plemeniti rod Višnjegorskih se ni smel na tako nesramen način pokvariti, zato je imel vsak poštenjak pravico Mirkota svariti.

Ha, poleg nje so se vrata odprla! Potem je Rožica slišala, kako je Lola planila iz sobe. Nesrečnica je hotela najbrž uiti po stopnicah. Zločinec je pa gotovo tekel za njo, in potem — —

„Odprite za božjo voljo,“ je klical proseč glas zunaj, „rešili boste človeško življenje!“

„Pomoč in resitev išče pri meni!“ je spreletelo Rožico, „dobro, — v meni se ni zmotila!“

Naglo je Rožica skočila k durim ter jih odprla. Temna postava se je opotekala čez prag. V istem hipu je Rožica zopet zaprla ter zaklenila duri od znotraj.

Zunaj na koridoru je opazila Franca Robiča. Bled in prepaden je izgledal ter sovražno pogledal Lolino rešiteljico, katere pa v nagliči in slab razsvetljavi ni mogel izpozнатi. — V istem hipu pa, ko je Lola napol nezavestna padla na stol ter pričela krčevito ihteti in ko jo je hotela Rožica tolažiti ter ji zagotoviti, da se nima ničesar batiti, — v istem hipu se je Franc Robič kakor besen vrgel na vrata ter hripavo kričal:

„Odprite, — Vi nimate pravice jo skriti, — ta žen-

ska je moja ljubica! Vrata bom vломil, ako se le še minuto obotavlje! Odprite, pravim!“ —

„Usmilite se!“ je vskliknila Lola z rokami na obrazu, ne da bi Rožico pogledala, „nikar ne odprite! — Ubil bi me, pa ne samo mene, ampak tudi Vas! O Vi ne veste, česa je ta človek zmožen!“

„Umirite se,“ je rekla Rožica, „vrat ne bom odprla. Toda služabnike hotela bom poklicala na pomoč, ti naj ga —“

„Ne, ne!“ je kriknila Lola, „nikar ne pozvonite, — nikar ne pokličite, — izgubljena sem, ako me tukaj vidijo! — O moj Bog, — moči me zapaščajo, — kazenske prehude — in vendar zaslužila sem jo!“

Z zamolklim padcem se je Lola zgrudila ob Rožici na tla. — Zopet je pest zagrmela na vrata in zopet je klical Robič:

„Zadnjikrat Vas pozivljem, odprite, sicer se nekaj strašnega zgodi! Ha, Vi me še ne poznate, — Vi še ne veste, česa sem zmožen, ako se me draži! Jaz imam nož pri sebi! Odprite torej vrata ali jih pa siloma vломim.“

„Obe bo ubil!“ je stokala Rožica, „o Bog, kaj naj storim, ali ni nobene rešitve?“

Robič je z vso močjo z nogo sunil v vrata, da se je res majhen košček vломil in je nastala odprtina v vratih.

Skoro v istem hipu se je pokazala znotraj roka; utaknila se je skozi odprtino v vratih ter iskala ključavnico.

Rožica je zakričala ter stekla k Loli.

„Nesrečnica,“ ji je zašepetala, „zdaj se bo treba boriti! Kajti ako nočeš svoje časti žrtvovati, se morava nesramnežu v bran postaviti. — Oh, zapah je že odrinil, zdaj —“

„Tukaj je!“ se je hipoma nekdo oglasil na stop. Strah na Sokolskem.

nicah, „tukaj je nesramnež, ki mi je čast ukradel. Narej, naglo, zdaj ne sme več uiti zaporu!“

Franc Robič je besno zakričal in odskočil od vrat, — roka je izginila, — v naslednjem hipu je Rožica slišala, ko je nesramnež hitel v svojo sobo ter zaklenil za seboj vrata.

Ali je sploh še mogla kaj slišati?

Sveti Bog, kaj se je z Rožico zgodilo, — kaj jo je tako hipoma zgrabilo? Stala je kakor okamnela, — oči so ji bile široko odprte ter strmelle v vrata.

Ta glas namreč, ki ga je slišala na stopnicah, ji je zabranil vsako gibanje, da ni mogla govoriti. Kajti ta glas je poznala —

Počasi je Rožica vzdignila ruke ter jih pritisnila na senci. Še sekundo je stala nepremično, potem pa je divje zakričala, se obrnila ter planila k mlini ženski.

„Rešite se,“ je zaklicala ter jo sočutno in v grozi zrla, „rešite se, ako morete in bodisi da skočite skozi okno! Ali ste izpoznali ta glas?“

„Kakšen glas?“ je vprašala Lola ter se zdrznila, kajti zdaj je videla, kdo je ljubka deklica, ki ji je pomagala ter jo obvarovala Robičeve besnosti.

„O kakšnem glasu govorite?“ je trepetajoč ponovila Lola, „morda o banditovem?“

„Oh, kaj naju še ta briga!“ je vskliknila Rožica, „ta je ječi zapadel! O ne, druga nevarnost Vam grozi, gospa! Ali res niste slišali glas na stopnicah?“

„Glas na stopnicah?“ je zaklicala Lola, ki je zdaj slišala divje korake, ki so se bližali vratom, „čegav je ta glas?“

„Vašega moža,“ je zakričala Rožica, „grofa Mirkota Višnjegorskega! On je tukaj, — že prihaja, — pred našimi vrti stoji!“

92. poglavje.

Arabelino maščevanje.

V svoji povesti moramo iti za nekaj ur nazaj, da bo častitim bralcem jasno, kaj se je pravkar doigralo v hotelu ‚Samorog‘.

Arabela, ali kakor se je še vedno sama imenovala, madam Goti, je odšla z namenom iz hotela, da si poišče primerno stanovanje.

Mirno je stopala dolj in dospela je skoro že do zadnjih stopnic, ko je hipoma opazila elegantno oblegenega gospoda, ki se je s ceste naglo zmuznil v hotel.

Z vratarjem je izpregovoril nekaj besed in ta mu je izročil ključ.

Arabela si je bila že od včeraj na jasnem, v kakšen hotel je prišla.

Vedela je, da jo je fijakar včeraj peljal v enega onih brezstevilnih hotelov, ki pravzaprav niso tujcem namenjeni, ampak Parižanom.

Hotel ‚Samorog‘ je bilo zavetišče zaljubljenih parov. Majhne, intimno urejene sobice so slišale že marsikak zaljubljen vzdih. S svilenimi tapetami prevlečene stene so videle že veliko žarečih poljubov in strastnih objemov.

Ko je Arabela videla mladega gospoda, si je takoj mislila, da je prišel v hotel na zaljubljen sestanek.

Ker ni hotela, da bi jo videl, se je stisnila k steni in gospod je počasi stopal po stopnicah.

Kakor se je video, je bil zelo znán v hotelu, kajti koncu stopnic, kjer sta šla koridora na levo in desno, se je takoi obrnil na desno in prišel na ta način mimo Arabele.

Klobuk je imel potisnjen na čelo in ovratnik priyhan.

Pod pazduho je držal palico s srebrnim ročajem in z rokami si je pravkar odpenjal rokavice.

V istem hipu pa, ko je le za dve stopnici še stal pred Arabelo, se je ozrl k nji.

Bujnolepa rdečelasa ženska je kakor okamnela obstala, — telo ji je lahno strepetalo. V naslednjem hipu se je pa Arabela naglo tesnejše zavila v svilen plašč ter stopila mimo gospoda.

Temu je pa zdrsnila palica izpod pazduhe ter se valila po stopnicah baš med Arabeline noge.

„Oprostite, madama,“ je zaklical elegantni gospod, „moja palica je zelo elegantna. Kakor vidite je takoj padla pred noge lepe dame.“

Pri teh besedah se je tujec sklonil in pobral palico. Tretjič se mu je Arabela ozrla v obraz kakor bi si hotela njegove poteze dobro utisniti v spomin.

Takoj nato je gospod izginil v koridoru prvega nadstropja.

Arabela je pa prav počasi nadaljevala svojo pot, kajti hotela je zbrati svoje misli.

„On je bil!“ je tiho mrmrala, „gotovo se ne morem, — ta človek je bil Franc Robič in nihče drug! Kako bi mogla pozabiti ta lepi, a vendar strastni obraz, — te rdeče lase, ki so podobni plamenom pekla!“

In potem ta nesramni, izzivajoči pogled iz zelenosivih očij! Če mi bi že to ne bilo zadosten dokaz, bi me pa zvok njegovega glasu ne mogel motiti. — Jaz imam dober posluh za glasove. Ako le enkrat slišim človeka govoriti, izpoznam njegov glas tudi po dolgem času. In tega človeka sem pri dr. Moraču izpoznala kot Franca Robiča, ki pa ima danes že najbrž drugo ime, saj sem

čitala v časopisih, da ga išče francoska in avstrijska policija.“

Arabela je sklenila, da se takoj prepriča o resničnosti svojega mnenja. Zato je stopila k vratarju, ki jo je z globokim poklonom pozdravil, ter mu rekla:

„Nekaj bi Vas rada vprašala, gospod, ako se lahko zanesem na Vašo molčljivost.“

„Gospa,“ je odgovoril vratar, „jaz sem hotelski vratar! To je že zadosten porok za mojo molčljivost.“

„Res? To me veseli! Predvsem pa vzemite teh pet frankov in mi odgovorite: Kdo je bil ta gospod, ki je šel pravkar po stopnicah v prvo nadstropje?“

„Saperlot,“ si je mislil vratar, „ena kakor druga! Mislil sem si vendar včeraj zvečer, ko je dospela ta dama z lepim mladim dekletom v hotel, da sta vendar enkrat prišli dve dostojni osebi k nam, — no in zdaj se ta lepa, rdečelasa ženska že zanima za prvega, ki ga sreča v hotelu.“

Kajpada ni vratar povedal svojih mislij, temveč po kratkem prevdarku je odgovoril:

„Gospa, ta gospod mi ni neznan, kajti redno prihaja v ta hotel.“

„Prihaja samo, toda ne stanuje tukaj?“

„Odkrito povedano, ostane samo za en dan ali pa za eno noč, pride pa le vsak teden enkrat.“

„S prtljago?“

„O ne, vedno brez-prtljage!“

„Ali ostane takrat sam? Ali ga morda obiskujejo kupčijski prijatelji?“

„Kupčijski prijatelji?“ — vratar je zakašljal v roko, — „no, kakor se vzame! Mogoče ima lepa, mlada dama, ki redno takrat pride k njemu, kakor on v hotel, kaj

važnega opraviti z njim. V tem oziru pa ne smem imeti svojega mnenja.“

„Ah, torej neka dama obiskuje tega gospoda?“

„Da, madama, — in sicer zelo lepa, elegantna in mlada!“

„Ostane-li dolgo pri omenjenem gospodu?“

„O nikakor, nikoli ne ostane dlje nego eno uro, — navadno pa še manj časa!“

„In kaj sklepate iz tega?“

„Da je dama omožena!“ je tiho rekel vratar, „kajti le dama, katera se boji soproga, je tako nagla pri takih sestankih.“

„Imena tega gospoda mi pa niste imenovali!“ je rekla Arabela.

„Madama, tega ne smem,“ je rekel vratar, „to bi bilo indiskretno! Pri nas se prihaja in odhaja, ne da bi kdo špijoniral! Sploh pa, kaj pa! Vam je na tem, ako izveste njegovo ime, saj pravega itak ni nam povedal.“

Arabela je izprevidela, da ima vratar prav, kajti vsi ti, ki so prihajali v hotel ‚Samorog‘, so se vpisali pod nepravim imenom.

„Upam, da boste tudi nain pogovor zamolčali,“ je zaklicala Arabela in odhitela na ulico.

Nasproti hotela je stala kavarna z razgledom na cesto. Arabela je stopila noter, si naročila čaj ter sedla tako, da je lahko opazovala prednjo stran hotela.

Natakar je komaj prinesel čaj, ko se je v prvem nadstropju odprlo okno.

Nekdo je stopil k oknu ter previdno gledal na ulico.

Pokazal se je sicer le za eno minuto, toda ta je zadostovala, da je Arabela izpoznala v njem Franca Robiča. Zdaj je tudi vedela, katero sobo v hotelu je imel.

Njeni sobi, ki jo je to noč imela, je bila zaznamovana s številko 5, Rožicina sobica s številko 6 in ker je ležala Robičeva soba poleg Rožicine, je morala imeti številko 7.

„Zdaj imam izvrstno priliko,“ si je rekla Arabela, „da storim pariški policiji važno uslugo. Policija išče tega Robiča kakor šivanko ter hoče s tem popraviti blažajo, ker ji je na potu ušel.

Toda Franc Robič bo najbrž zame večje vrednosti, ako mu pustim prostost? On je pripraven človek in mi lahko koristi, ko bom Lolo uničila.

In to se bo že jutri zgodilo!“ je nadaljevala svoj samogovor. „Čim najdem primerno stanovanje, hočem sleparki potegniti krinko raz obraz. In ko bi bil Edvard Satanelo ali Edvin Lister hudič v lastni osebi, mi ne bo branil, da ne bi izvršila tega, kar sem sklenila. — Lola, ta nehvaležnica, mora pasti. Saj imam dokumente v rokah in grof Radivoj Sokolski se niti trenotek ne bo pomisljal, ako mu pravo hčer pripeljem mesto neprave. Ali ne bo z veseljem objel Rožico, ako mu dokažem, da Lola ni njegov pravi otrok?“

„In Mirko? O pri njem je treba drugega dokaza! Prepričati se ga mora o nezvestobi in hudobnosti njegove žene. — To je največji dokaz, ki ga iščem, kajti doslej sem v tem oziru le domnevala. Toda gorje Ti, Lola, ko bom imela dokaz v rokah, potem Te bom zadeala v sredo srca ter Ti ugrabila Mirkotovo ljubezen.“

Arabela je umolnila, kajti misliti je morala na nekaj drugega.

Franc Robič se je namreč zopet pokazal za nekaj sekund na nasprotnem oknu.

Stisnjeno pěst je stegnil skozi okno ter izpustil nekaj papirnatih koščkov na ulico.

Arabela je takoj vedela, kaj to pomeni. Vedela je, da je Franc Robič uničil neko listino in zdaj drobne koščke vrgel z okna, da so se razpršili na vse vetrove.

Komaj je Franc Robič zopet izginil od okna, ko je Arabela poklicala natakarja, plačala čaj ter odšla iz kavarne.

Nato je hitela na nasprotno stran, kjer je videla, da so padli papirčki.

Ker ni bilo vetra, so ležali še vedno na onem mestu, zato se je naglo sklonila ter pobrala toliko koščkov, kolikor jih je mogla prijeti.

Nato je zopet odšla ter stopila v drugi ulici v kavarno, kjer je na marmornati mizici razgrnila papirnate koščke.

Dolgo se je mučila, da bi spravila kak pomen sku-paj. Končno je vendor našla na nekem koščku besedo, pri kateri je lahno zakričala.

Ta beseda se je glasila: „Lola.“

94. poglavje.

Urijevo pismo.

„Lola!“ je vskliknila Arabela in roke, ki so držale papirček so se ji tresle. „To ni samo slučaj in neverjetno se mi zdi, da bi še kaka druga imela to ime razen moje nehvaležne hčere, katero sem tako visoko vzdignila in ona me je potem pa z nogami teptala.

To pismo je najbrž od nje! — In zdaj je skoro dokazano, da je v zvezi s Francem Robičem. In bi-li to ne bilo mogoče? — Haha, mogoče! Kje pa imam svojo pamet, da nisem takoj vsega razumela! Saj je bila nje-

gova ljubica, ko je bila še kraljica valčka pri ‚Zeleni papigi‘.

Da, ona je ta dama, s katero se Robič vsak teden enkrat shaja v hotelu ‚Samorog‘!

Zmaga je moja! Zdaj imam, kar sem že dolgo iskala. Zdaj imam dokaz za njeno nezvestobo, dokaz, da vara svojega soproga! Tresi se, trepetaj, Lola, zdaj si izgubljena!“

Žalostno je to dejstvo, da so na svetu matere, ki zataje svojo naravo ter hočejo škodovati lastnemu otroku.

Arabela ni nikoli ljubila Lole. Tega otroka, katemu je bil oče Edvard Satanelo, je smatrala bolj za breme nego za dar božji, kakor ima vsaka mati svoje dete.

Zato ni Arabela spolnovala onih sladkih dolžnostij, ki privežejo mater še bolj na otroka. Komaj je takrat odšla na Avstrijsko, se je slučajno seznanila z dr. Moračem, v česar zavodu je tudi rodila otroka. Tukaj v blaznici se je čutila najbolj varno pred Satanelom, zato je bivala tudi več mescev pri Moraču.

Pozneje je oddala nekaj mescev staro dete Galjevki v rejo. Izbrala si je nalašč to ničvrednicó, ker jo je takoj izpoznala, da je pijanka, in upala je, da Lola ne bo dolgo živela pri taki osebi.

Galjevki je izročila denar za celo leto naprej in od tega hipa se sploh ni več brigala za Lolo, le od časa do časa je Galjevki pošljala denar.

Vsak dan je Arabela pričakovala, da se ji sporoči vest o smrti otrokovi, končno ji je postalo vseeno, ali otrok živi ali ne.

No, si je mislila, ako bo ostal otrok pri Galjevki
Strah na Sokolskem.

pri življenju, naj pa živi! Toda matere ne bo več videl, zato je Arabela že hotela skrbeti.

Galjevka je včasih pisala in ko je Lola dopolnila trinajsto leto, je Gáljevka sporočila, da postaja deklica od dne do dne lepša in krasnejša.

Poslala ji je tudi Lolino sliko, ki je kazala, da se je Lola razvila v cvetočo krasotico.

Arabela, ki je medtem postala soproga grofa Radivoja Sokolskega, je izvrstno znala svojemu soprogu prikriti ta pregrešek. In ko jo je grof Radivoj sramotno zapodil z gradu, je Arabela zopet začela misliti na Lolo. In ko se je šlo pozneje za to, da se maščuje nad Radivojem in mu mesto prave hčere podtakne nepravo, se je takoj odločila, da postane Lola grofica.

Takrat je prvič zopet videla Lolo in mi že veimo, v kakšnem blatu je našla svojo hčer. Šla je po njo v „Zeleno papigo“ ter jo iztrgala Francu Robiču iz rok.

Ali se je moglo potem govoriti o materni ljubezni pri Arabeli? Gotovo ne!

Morda bi pa bilo Loli le mogoče v materinem srcu vzbuditi to ljubezen, ako bi postala voljno orodje, kakor je Arabela od nje pričakovala.

Lolo je pa bila to le do onega hipa, ko je med njo in Arabelo nastopil moški, namreč grof Mirko Višnjegorski. Ta pa ni ljubil celo lepoto, ampak razsvitajoči popek. Vemo že, kako je Arabela hrepenela po njem in kako ni hotela Lola pustiti od njega.

Kakor hitro pa pride med dve ženski moška oseba in ko si hoče vsaka pridobiti ljubljenega moža, — potem je razprtlu, potem zazija med njima prepad, ki se ne da premostiti, bodisi da se gre za najboljši priateljici, ali celo za sestri, ali pa za mater in hčer.

Moški je vedno razdirajoči element v duševni harmoniji žensk. —

Arabela se je v kavarni zelo trudila, da sestavi posamezne papirnate koščke. Toda vendar so se najvažnejši izgubili. Le tri besede so bile, katere je vendar spravila skupaj, ko je dlje nego eno uro delala. Te besede so se glasile:

„Ob dogovorenem času!“

„Prišla bo,“ je vskliknila ženska z rdečo lasuljo in grd smeh, ki je igral na ustnih. „Še danes bo Lola poiskala Franca Robiča v ‚Samorogu‘ in to bo baš tako kakor bi šla miš v past. — Da, jaz že slišim, kako se zaklepa past. Ven bo hotela iti, pa ne bo mogla! Ej, miška, si že vjetala! — — Hej, natakar, črnilo, papir in pero!“

Natakar je takoj prinesel zahtevano in Arabela je naglo napisala nekaj vrstic. Te vrstice so bile zavratna izdaja, izdaja ‚matere!‘

Arabelina roka se ni tresla, ko je napisala na ovitek naslov grofa Mirkota Višnjegorskega. Ta roka bi se ji tudi ne tresla, ko bi bodalo zabodla v srce lastne hčere.

„Zgodilo se je!“ je zamolklo vskliknila Arabela, „ta list bo napravil učinek! Če je Mirko še tako zaupljiv in nič ljubosumen, temu pismu se ne bo mogel ustavljati! Raynati se mora po njem, ako noče izgubiti svoje časti! — Zdaj moram pa predvsem to pismo poslati v palačo grofa Višnjegorskega.“

Arabela je pomicala. Ali naj to takoj storí? Morda je Lolo zdaj še doma! Ugledna gospa odide z doma šele po kosilu. Arabela je plačala ter odšla na ulico. Na prsih je nosila pismo ter se sprehajala gorin dol. Tako hodi morilec, ki si je že izbral svojo žrtev,

ter čaka na trenotek, ko bo mogel porabiti svoje orožje! — —

Bilo je okrog štirih popoludne. Po Arabelinem mnenju so morali v Višnjegorski palači že obedovati. Zato je stopila k dečku, ki je prodajal po ulici pomaranče.

„Ali hočeš zaslužiti dva franka, dečko?“ je Arabela nagovorila dečka.

„Dva franka? O gospa, za toliko denarja nimam več blaga.“

„Blago lahko obdržiš, toda denar dobiš, ako mi neseš to pismo v Višnjegorsko palačo.“

„To lahko storim, saj mi je znana palača, toda me bodo pa pustili noter?“

„O saj Ti ni treba drugega storiti nego da oddaš vratarju to pismo s pristavkom, da ga nato takoj odda svojemu gospodu.“

„Dobro! To naročilo bom takoj izvršil!“
Dečko je vzel pismo ter odšel. Arabela je šla toliko casa za njim, da ga je videla stojecata za drevesom, ko je potegnil pri Višnjegorskem palaču. Nato je stopil vratar iz hiše ter sprejel pismo ter zaprlizginil za vratimi. Dečko je potem nazaj tekel k Arabeli.

„Zdaj šele je bilo dovršeno!“

Arabela je globoko dihalna, — beli zobje so se ji bliščali izza bledih ustnic — strahotno so ji plameli oči.

„Zdaj, Lola, svet bot!“ je mrmlala bujnolepa ženska. „Ti si mojemu življenju natočila strup, a zdaj sem Ti to poplačala!“

V tem hipu, ko se je pismo oddalo pri vratarju, je

stala Lola pred visokim ogledalom, oblečena le v spodnje krilo in stezalnik. Pravkar je končavala svojo toaletto.

Lola je hotela oditi od doma z namenom, da prinese Francu Robiču onih 40.000 frankov, katere mu je v pismu obljudila.

Toda ni se krasila in lišpala z onim veseljem, katero kaže ženska, ki hiti v naročje svojega ljubimca. V njenih očeh ni bilo brati koprneče pričakovanje paradiža, ampak videlo se je v njih kakor bi se Lola pripravljala v ječo.

Temno in nagubano ji je bilo čelo. Oči so ji mračno zrle in od časa do časa je v njih zaplamtel blisk, ki je kazal kako je bila mlada ženska razburjena.

Z grozo v srcu je mislila na to, da se bo sešla s Francem Robičem, ker je — on tako hotel. Mraz jo je pretresel, ko se je spomnila, da je zadnjikrat, ko sta bila skupaj v hotelu „Samorog“, ni poprej pustil od sebe, dokler se mu ni udala.

Ne, ne, to se nikoli več ne sme zgoditi. Njegovi poljubi so se ji studili in gnus je občutila v njegovem objemu in njeni ni imela nič časti, ki je zrasla med vlačugami in včelinjapigji, se je zdelo, da onečaščuje otroka pod svojim srcem, ako trpi, da se je Robič dotika.

Kljubovalno je vrgla glavo nazaj.

Danes mu hoče denar vreči pred noge ter mu izjaviti, da je zadnjikrat prišla. Ha, ustavljalna se mu bo, naj tudi poskuša vso svojo moč.

Tedaj je zadonel zvonec po hiši.

Kakor se človek, ki ima slabost vest, neprestano trese pred odkritjem, tako se je tudi Lola vselej zdrznila, ako je zazvenel hišni zvonec.

Sicer si ni mogla misliti, od katere strani bi ji gro-

zila nevarnost, ker je svoje razmerje z Robičem zakrivala z globoko tajnostjo. In vendar se je vedno stresla, kadar je zazvonilo, boječ se strahotne pošasti — odkritja.

Lola si je naglo ognila robec, hitla k oknu ter pogledala pred hišo.

Toda takoj je pomirjena zopet stopila nazaj. Bil je le mal dečko, ki je prodajal pomaranče in tega se ji ni bilo treba batiti, čeprav ji je srce nemirno bilo.

Vratar je medtem vzpel dečku pismo ter mu objubil, ker grofa v tem hipu ni bilo doma, da mu ga takoj izroči, ko se vrne.

Skoro nato je pa prišla mimo njegove sobe rdečelaška Celestina, lepa grofična hišna.

„Gospica Celestina,“ ji je zaklical vratar, „prosim na besedo!“

„Kaj želite? Naglo, jaz ne utegnem veliko!“

„Prosim, bodite tako dobri in izročite to pismo gospodu grofu, kadar se vrne s svojega izprehoda. Jaz bi namreč lahko pozabil.“

„Dajte sem!“ je zaklical Celestina. „Gospod grof bo gotovo dobil pismo od mene, ko se vrne.“

Celestina je vzela pismo ter začudeno zrla pisavo, katero je takoj za žensko izpoznala. Potem ga je skrila na prsi ter naglo hitela v svojo sobo. Tu je pismo zopet vzela ter ga ogledovala od vseh strani.

„Stavim, da je tu škrita kakšna tajnost,“ si je rekla. „Grofu bi nikoli ne pripisovala, da je tudi tak kakor drugi moški! — Toda to je pribito, da je to pismo pisala ženska! No, kaj me pa to briga! Storila bom takoj kakor mi je Satanelo ukazal, namreč, da moram vsako pismo na grofa, ki mi pride v roko, najprej njemu izročiti!“

Torej bom danes ponoči dala Satanelu to pismo!“ Pri teh besedah je Celestina spravila pismo zopet nazaj na prsi ter naglo odhitela k svoji gospodinji, ki ji je nepotrpežljivo zvonila.

95. poglavje.

Ljubezen hišne.

Dočim je Celestina pomagala Loli, ko se je oblekla, ji zapenjala gumbe ter opravila sto in sto drugih stvari, ki so potrebne pri toaleti ugledne dame, je Lolo vedno in vedno od strani motrila. Kdo bi mogel uganiti, kakšni občutki so navdajali rdečelaso deklico! Gledala jo je zavistno, pa ne z ono sovražno zavistjo, ki navadno napoljuje človeška srca, ampak ta zavist je bila bolj vezana z žalostjo in bolestjo ter lahno trpkostjo.

Kakor že vemo, je Celestina vsled upliva detektiva Edvina Listra prišla v Lolino službo. Ta je lepo rdečelaško, katero je zapeljal in prevaral, spravil v hišo Mirkota Višnjegorskega, da bi v nji imel zanesljivo ogleduhinjo.

Celestina se je udala njegovi volji, kajti vesela je bila, da ji ni bilo treba več plesati v „Rdečem mačku“. In Lola jo je na Listrovo priporočilo tudi takoj sprejela.

Od tedaj je Celestina živila v Višnjegorski palači in Lola ni imela vzroka, da bi ne bila zadovoljna z njo. V Celestini je imela v resnici udano hišno, ki je imela mnogo dobrih lastnosti.

Celestina je bila izurjena in pripravna. Vse ji je šlo gladko od rok. Znala je svoji gospodinji vsako željo brati iz očij, — na migljaj je pritekla k Loli, — bila

je skromna in zadovoljna. Loli ni nikoli vsiljevala svoje zaupanje, radovedna ni bila nikoli in ljubimcev ni imela. Kratkomalo, bila bi najboljša hišna, ko bi ne kazala gotove trpkosti v obrazu, ko bi solzne oči vedno ne klicale Loli: Jaz sem le na videz zadovoljna, v resnici pa nisem!

In zakaj ni bila ta krasna, lepa deklica zadovoljna, — tudi zdaj ne, ko je imela dom in zavetišče pri Višnjegorskih? Ravnali so z njo ljubeznjivo in vsakdo v hiši jo je imel rad.

Tudi Lola je bila skrajno ljubeznjiva z njo. V tem času, ko je bila pri nji, ji je podarila že mnogotero dragocenost in svilenih oblek ter denarja.

Ko bi Lola slutila, kako je Celestina zaničevala vse te darove, — kako je v svoji bolesti vse te darove zaničljivo vrgla v svoji sobi po tleh, kako se je ih teč večkrat vrgla na posteljo, kakor bi hotela blazinam, katere je sklepala s svojimi mehkimi rokami, zaupati svojo bol ter jim zašepetati, da si želi vse kaj drugega, — nekaj, kar je Lola tudi imela in česar bi ji nikoli ne podarila.

Tudi pri teh dveh ženskah je bil zopet moški, katerega je ena imela in druga si ga poželela. Bralcu hočemo z eno besedo razkriti skrivnost: Celestina je ljubila — ljubila Mirkota Višnjegorskega!

Da, ta bujolepa, rdečelasa mladenka je ljubila mladega grofa, odkar ga je prvič videla. Ljubila ga je z ono tajnostipolno ljubeznijo, ki je tem bolj vroča, ognjena in strastna, ker mora globoko skrita počivati v prsih. Ljubila je Mirkota z ono ponižno ljubeznijo, ki je pa vedno pripravljena, da si osvoji ljubljeno srce. Ljubila ga je z ljubeznijo, ki se hoče odreči, a se ne more. Ljubila ga je z vso močjo svoje ognjene narave, s svojim srcem, s svojim duhom in s svojimi čuti.

1131-1152

Strah na Sokolskem.

48 „Vi pa lahko zbranite to pomoč,“ je odgovoril doktor Morač, ter lokavo pogledal kapitan, „kajti ta lady Elizabeth Flover je na Vaši ladiji.“

Kako je to pravzaprav prišlo, — o tem si Celestina sama ni bila na jasnom.

Prišla je smrtnožalostna v grofovovo hišo, tako portra, kakor bi nikoli več ne bilo življenskega veselja za njo. — Takrat si tudi ni mogla misliti, da bi njeno srce kedaj močneje utripalo za kakega moškega, ko je bila tako sramotno varana od Sataneła. — Saj ni nikoli ljubila tega nesramneža, udala se je le surovi moči!

Toda že pri prvem pogledu na Mirkota so se ji v duši pojavile grešne želje. —

Da, bilo je grešno poželjenje, to si je Celestina sama priznala! Človek, ki je zbudil v njenem srcu te želje, je bil od druge, — saj je bil soprog one, kateri je obljudila zvestobo in udanost.

Toda vpraša-li ženska, čegav je moški, ki ga sama resnično ljubi?

Na to vprašanje moramo žalibog odgovoriti: ne, — na svetu ni svetišča, odkoder bi ljubeča ženska ne mogla ukrasti ljubljenega moža!

Toda Celestina ga ni ukradla, — ne glede na to, da Mirko Višnjegorski niti vedel ni, kako vroče hrepeni po njem lepa, rdečelasta deklica in da bi tudi, ko bi vedel, ne hotel ničesar opraviti imeti z njo.

Celestina se je bala zločina, da bi odvzela gospodinji soproga, kajti nesrečna deklica je imela tisočkrat več vesti od svoje gospodinje. A trpela je hude bolesti in hude muke, da je ostala krepostna in da ni izdala svoje ljubezni.

Toda od tedna do tedna, od mesca do mesca, je rasla in se večala njena ljubezen. Čim dlje je bivala z Mirkotom pod eno streho, tembolj vroče, ognjeno si ga je poželela.

In res ni na zemlji bolj obžalovanja vrednega nego

deklica, ki je prisiljena, da je neprestano skupaj z moškim, ki ga ljubi in kateremu ne sme niti z besedo niti s pogledom priznati svoje nežne naklonjenosti. Tudi niti roke ljubljenega moža se dotakniti, ampak hladno in tuje govoriti z njim, oh, kako je to strašno!

Celestina je videla Mirkota vsak dan ter občutila v njegovi bližini slast tajne ljubezni. Njegov glas ji je segal v dušo ter ji napolnil vse ude z razkošnim ognjem. Ako se je njegova roka slučajno dotaknila njene, ji je bilo, kakor bi ji električna iskra spreletela telo. — V takem hipu so ji skoro čuti odrekli, le s težavo se je splazila v svojo sobo in tu je večkrat stala dolgo časa ter sanjala uprši svoje širokoodprte oči v práznoto.

Pa to še ni bila največja muka za Celestino.

Mirko je imel soprogo, — in čeprav je začetkom bil hladen in vzdržljiv napram nji, je vendar postal v poslednjem času bolj zaupen do Lole in Celestina ju je večkrat presenetila, ko sta se držala v objemu.

Oh, kakor stupene pšice se ji je zabodlo v srce, ko je vgledal Lolo v mehkem dotiku z njegovim telesom. Kako se je morala brzdati, da ni zakričala ali planila na tekmovalko ter jo potegnila od njega. Vrsta muk je bilo celo njene življenje! In vendar se je bala trenotka, ko bi se ta muka končala, da bi mogla oditi iz Višnjegorske palače ter nič več videti Mirkota.

Zato je Celestina z zavistjo gledala svojo lepo gospodinjo, kajti rekla si je, da je mož, ki ga sama ljubi, od nje, da lahko leži v njegovem objemu, da srka njegove poljube in da nosi Mirkotovega otroka pod srcem, kar je že tudi Celestina vedela.

Celestina ni vedela o propalosti svoje gospodinje, o njenih tajnih izhodih, — videla jo je odhajati in prihajati, ne da bi slutila, kje je bila Lola med tem časom.

Pa tudi ko bi vedela, bi Celestina ne mogla izdati svoje gospodinje.

Le z nevoljo je služila Satanelu, ko mu je vse pravila, kar se je v Višnjegorski palači vršilo. In ko je Satanelo celo od nje zahteval, da mu mora prinesti vsa pisma, ki so bila naslovljena na Mirkota, so jo te suženske verige še bolj težile. — —

Lola je končala svojo toaletu ter se še enkrat ozrla v zrcalo.

Čeprav je še malo časa manjkalo do poroda, bi vendar le najizurnejše oko moglo opaziti izpремembo na njenem telesu. Lola je porabila vsa sredstva, ki so bogatim damam na razpolago, da je tujim ljudem zakrila svoj stan.

Se vedno je bila vitka in elegantna in le obilne grudi so kazale, da nosi bitje pod srcem.

„Celestina,“ je zaklicala Lola, „najbrž se ne vrnem pred pretekom treh ur. Ako gospod grof, moj soprog, po meni vpraša, mu recite, da sem šla važne stvari nakupovat.“

„Dobro, gospa grofica! Ali hočem naročiti ekipažo?“

„Ne, pojdem peš, ker mi je zdravnik naročil, da se moram veliko gibati.“

„Toda stemnilo se bo kmalu in vendar ne morete sami na ulici —“

„Kaj je na tem?“ jo je prekinila Lola, „jaz se ne bojim.“

Nato je prikimala Celestini ter odšla iz hiše.

Celestina je ostala še v sobi svoje gospodinje, da napravi red. Lola je bila namreč zelo površna. Ako se je oblekla, je izgledala njeni sobi kakor starinarska pro-dajalna.

Tu je ležal stezalnik, tam čipkasta srajca, tam zopet krasen čeveljček; v drugem zopet pahljača.

Celestina je skoro pospravila ter potem šepetala:

„Srečna ženska, vse ima, kar poželi človeško srce. Toda Bog mi je priča, da je ne zavidam za njeno bo gastvo, pa tudi ne za njeno lepoto, — le enega ji ne privoščim —“

Celestini je zastala beseda na jeziku, kajti vrata so se odprla in na pragu je stal Mirko.

Najbrž je moral takoj po Lolinem odhodu priti domov.

Celestina se je prestrašila ter se zasmejala kakor otrok, ki se ga zasači pri pregrešku. Najrajši bi takoj ubežala. — A to ni šlo, kajti Mirko se ji je približal ter se ji nasmehljal.

Celestina je strepetala. Kajti prvikrat, odkar je slušila v Višnjegorski palači, je bila sama z Mirkotom. Doslej je le vpričo drugih govorila z njim.

In zdaj sta bila gotovo z Mirkotom v celiem prvem nadstropju edina človeka.

In kako lep in krasen je Mirko danes izgledal. Ježa po obedu mu je zardečila lica, — temni kodri so pri naglem diru prišli v nered ter mu viseli na čelo.

S kožuhovino obšiti jezdni jopič se ga je tesno oprijemal, — ozke hlače so oklepale polne noge, obute v lakaste čevlje z ostrogami. V levi roki je imel Mirko rokavice, v desni bič z zlatim gumbom na koncu.

„Kje je moja soproga?“ je vprašal Mirko ter se ozrl po sobi.

Celestina se je morala vzbuditi iz sanj, ki so jo v tem hipu objemale, da je lahko odgovorila.

„Gospa grofica se priporoča gospodu grofu,“ je rekla z negotovim glasom, „toda zdaj je šla nakupovat.“

„Odšla je?“ se je začudil Mirko. „Saj bo skoro večer!“

„Jaz sem gospo grofico opozorila na to, toda madama je rekla, da ji je zdravnik priporočil gibanje, zato se tudi ni hotela peljati.“

„Rēs je,“ je zaklical Mirko, „zdravnik ji je res nekaj takega predpisal. Upam, da ne bō dolgo izostala. Je že dobro, Celestina, hvala!“

Mirko se je obrnil, da odide. Toda takoj se je zopet vrnil ter stopil k Celestini.

„Celestina, rad bi z Vami govoril zaupno besedo,“ je rekel ter odložil rokavice in bič, „že davno sem iskal prilike, da bi z Vami govoril med štirimi očmi.“

Celestini je skoro srce nehalo biti. O Bog, kaj ji bo povedal?

„In med štirimi očmi! — Iskrica sladke nade se ji je pojavila v duši. — Ali se je morda njeni krasoti, postrežljivost posrečilo, da ga je pridobila zase.

Saj je bila lepa, to je sama čutila. Morda se v tem oziru lahko z Lolo meri! Njena krasna postava bujnih čarovitih oblik je lahko moškega mikala. Za njene čudovite, rdečesvilene lase, v katere se je lahko zavila kakor v ognjen plič, so jo celo ženske zavidale.

Vendar se Mirko, to si je Celestina sama priznala, doslej ni brigal zanjo. Gledal je ni nikoli preveč. Prijazno in dobrotno kakor z vsakim je tudi z njo občeval. A nikoli ji ni rekel kake besede naklonjenosti. In zdaj je hotel med štirimi očmi govoriti z njo! To je moralo nekaj važnega pomeniti. — Toda že prve Mirkoteve besede so Celestino posadile iz nebes zopet na zemljo.

„Prepričan sem o tem, draga moja,“ je pričel Mirko, „da ste moji soprogi zvesti in udani in zato Vas je moja

soproga tudi vedno ljubila. Tembolj me je pa dirnila yest, ki mi je došla od zanesljive strani. Sicer sovražim vsako klepetanje in si ne dam rad kaj neugodnega o svojih služabnikih poročati, toda temu sporočilu moram prisojati nekoliko verjetnosti.“

Kaj je grof nameraval? O čem je govoril? Ali so morda Lolo pri njem obrekovali?

„Celestina, nekdo Vas je par večerov opazoval,“ je nadaljeval Mirko, „in sicer na Elizejskem polju med deveto in enajsto uro. Ob istem času namreč se Vas je videlo hoditi z neko moško osebo.“

Celestina se je tako silno tresla, da se je komaj vzdržala na nogah. Ta moški je bil Satanelo, kateremu je morala vsak večer poročati.

„To dejstvo bi samo na sebi ne vzbudilo moje sumnje,“ je nadaljeval Mirko, „kajti ta oseba je lahko Vaš ženin in jaz nikomur ne branim imeti svojih srčnih skrivnostij. Toda opazili so, da ste temu možu vsak večer prinesli zavoj pisem.“

Celestina je omahovala. Torej tudi to je grof vedel? Da, Listru je nosila pisma in podatke iz Višnjegorske pačače.

„Jaz ne vem,“ je nadaljeval Mirko, „ako so te trditve resnične, kajti proti ogleduhom sem zelo nezaupen in ne verujem kar tako. V takih slučajih se mi zdi najbolje, da stopim pred obdolženega ter mu brezobzirno povem, kaj se mi je o njem sporočilo. Torej vprašam tudi Vas, Celestina: ali je to res, kar se trdi o Vas?“

Celestina bi ne mogla nalagati svojega gospoda, tudi ko bi šlo za njeno življenje. Toda v tem hipu ni mislila nase.

Mirko ji je pogledal v obraz in njeni pogledi so se srečali. — Čudno, dočim jo je strahovito obdolžil, si je

ona z vso svojo domišljijo predstavlja, kako sladko bi moral biti, ako bi se njegove ustnice pritisnile na njene in ko bi ga mogla objeti.

„Odgovorite mi vendar!“ je skoro nepotrpežljivo zaklical Mirko, „ako še vedno molčite, Vam hočem pomagati. Kajne, moški, s katerim se vsak večer shajate, je Vaš ljubimec?“

Tedaj je Celestina poskočila kakor bi jo kdo z bitem udaril. Kakor bi se branila, je iztegnila roke ter zaklicala:

„Ne, pri Bogu, to pa ni! On — moj ljubimec? Kako bi moglo biti mogoče? Ne, ne, — jaz ljubim samo enega, — edinega moškega na zemlji.“

„Torej drugega?“ je poizvedoval Mirko.

„Da, drugega,“ je vskliknila bleda deklica in grudi so ji valovale kakor razburkano morje, „jaz ljubim drugega! Nikoli bi mu niti v mislih ne mogla biti nezvesta!“

„In ta gotovo ni v Parizu?“

„O da, gospod grof, v Parizu je!“

„Saj vendar ne pridete nikoli z njim skupaj? Ali ni v tem delu mesta?“

Tedaj je Celestina odločno stresla glavo ter dejala:

„Da, gospod grof, „ta, ki ga ljubim, je v moji najposredni bližini. Celo v tej hiši stanuje.“

„Kaj v tej hiši?“

Mirko se je ugriznil v ustnice.

„Poslušajte, Celestina, pravkar ste mi nekaj priznali, kar mi je neljubo. Kajti jaz nimam rad, akop imajo služabniki kako razmerje med seboj, ako bi hišna moje soproge imela razmerje s kakim mojim služabnikom.“

„To tudi res ni, gospod grof, kajti to bi bilo lopovsko!“ je žaklicala Celestina.

Kakor omamljenost je hipoma prevzelo bujno lepo žensko. Bilo ji je, da se mora zdaj zjasniti med njo in Mirkotom. Enkrat, samo enkrat mu hoče povedati, da ga ljubi. Že to mu priznati, bo največje razkošje zanjo. — Kaj se potem zgodi, to je ni brigalo. Naj jo zapodi potem, naj postane potem tudi beračica! Vsaj sladek spomin na to uro, ko mu je priznala, da ga ljubi, bo vzela s seboj.

„Ako pa ni noben služabnik,“ je skoro jezno vskliknil Mirko, „kdo pa je potem v tej hiši?“

Tedaj je hipoma čutil, da so se žareči prsti oklenili njegovih. Zapeljiva, lepa deklica se ga je hipoma strastno pritisnila in tih, mladosten glas mu je zaklical:

„Vi sami ste, gospod grof! — Da, — Vi, — Vi ste izvoljenec mojega srca, — jaz Vas ljubim!“

96. poglavje.

Strahovita obtožba.

Mirko se je naglo iztrgal iz tresoče, vroče roke lepe deklice.

„Ali ste zbesneli?“ je vskliknil mladi grof ter v brezmejni začudenosti gledal Celestino, „jaz nočem, da bi to slišal, kar ste pravkar povedali, sicer ne smete niti trenotka več ostati v hiši.“

„Vem to,“ je brezglasno rekla Celestina, „vem, da zdaj ne morem dlje ostati v hiši. Toda enkrat, — enkrat sem morala to izgovoriti, — enkrat sem morala odvaliti to breme s srca! — Mirko, — Mirko, — jaz Te ljubim! O, ne glej me tako jezno, — ne daj mi občutiti svojega zaničevanja! — Ali je to zločin; ako uboga deklica, ki je v Tvoji hiši le služabnica, vzdigne oči k Tebi?

Saj so le pogledi in ne divje želje! Tudi siromak sme enkrat v svojem življenju biti srečen! Ta ura, Mirko, v kateri sem Ti razkrila svojo tajnost, v kateri sem držala Tvojo roko v svoji, — ta ura, Mirko, mi ostane nepozabna! In naj bo poslej še tako temno okrog mene, svetel žarek bo padal v temo moje prihodnosti, — in ta trenotek mi ga bo dal, Mirko!“

Mladi grof je hotel, ko je Celestina v nenadni strasti priznala svojo ljubezen, jezno nastopiti. Da, skoro je hotel prijeti jezdni bič, v naslednjem hipu mu je pa jeza minila.

Ne, njegovo plemenito srce ni moglo sovražiti bitja, ki ga je tako ljubil. Saj ni mogel smatrati za zločin, da ga ta deklica ljubi in da mu izreče svojo ljubezen. Mesto nevolje, je gledalo zdaj le sočutje in žalost iz njegovih očij.

„Ubogo, nesrečno dete,“ je tiho rekel Mirko, „jaz nisem huđ na Vas, Celestina, odpuščam Vam iz celega srca, da ste mi kaj takega priznali. Toda boljše bi bilo, da bi tega ne izgovorili, ampak tajno ohranili na dnu svoje duše.“

„Potem bi morala na tem umreti,“ je zaihtela Celestina, „o Vi ne morete razumeti, gospod grof, kaj sem trpela, — kaj še trpim, — kakšne muke prenašam. Vi ne morete razumeti, ker ste mož!“

„In če bi razumel?“ je zamolklo rekel Mirko, „da, dekle, jaz vem, kako boli ljubezen, ki ne sme ljubit. — Da, jaz vem to in prav raditega. Ti odpustim, Celestina. Pa le pod enim pogojem,“ je hlastno pristavil ter ji položil roko na ramo, — Celestino je pri tem dotiku razkošnosladko spreletelo po vseh udih, „slišiš-li, dete moje, ta pogoj moraš izpolniti: nikoli ne smeš tako go-

voriti kakor si v tej uri govorila. Tudi Tvoje oči ne smejo govoriti. — Premagati se moraš, Celestina! Le tedaj, ako bova hladno in brezbrižno občevala kakor doblej, le tedaj ne bom svoji soprogi ničesar o tem povедal! — Ali mi obljudiš to, Celestina?“

Dobrohotno in sočutno so donele te besede na njeno uho in nikoli še se Mirko ni zdel lepi, rdečelasi ženski tako ljubezni vreden kakor v tem hipu. Toda naglo je Celestina stopila nazaj.

„Ne, gospod grof,“ je mučno rekla, „tega, — tega Vam ne obljudim! Ne morem, ker bi obljudbe ne mogla držati. Vem, da bom umrla na tej ljubezni. — A kaj stori? — Na meni ni nič ležeče, na Vam pa, gospod grof, — vse! Zarad mene ne smete imeti niti ene slabe ure! Zato moram proč, proč iz Vaše bližine, ker sama sebe nisem gotova. Oh, zrla sem sreči v obraz, in ta edini pogled mi mora zadostovati, — ta hip blaženosti me mora odškodovati za celo izgubljeno življenje! — Jaz zapuščam Vašo hišo, gospod grof, danes, — takoj! Zbogom, — in Bog naj Vas obvari, — naj siplje na Vašo glavo vso srečo, ki jo more zemljani dati. — Zbogom, Mirko, — Bog s Teboj, zbogom, zbogom!“

Ko pa je zadnjikrat rekla ‚zbogom‘, se je zdrznila kakor iz sanj. Planila je k Mirkotu, ga za roke pritegnila nase, ovila svoje roke krog njega, prižela njegovo telo na svoje in na ustnice mu pritisnila poljub poln strasti, poln ognja in vendar — bil je poljub slovesa!

„Zdaj grem!“ je potem zaklicala in glas ji je dolzel v divjem veselju, „zdaj, — s poljubom na ustnicah Te hočem zapustiti! — Haha, zdaj naj se zgodi vse, kakor je ta gori nad nami določil! Prenašati hočem, — bodisi najtežje, kajti jaz sem Te poljubila, moje ustnice so počivale na Tvojih, — Tvoje prsi sem čutila na svo-

jih. — Trenotek živeti v nebesih ni predrago plačano s smrtoj!“

Mirko je stal kakor okammel. Do blaznosti razburjene ženske ni mogel otresti raz sebe, hote ali nehote je moral trpeti njen poljub. Toda bil je osupel, prepadan skoro v grozi pred takim demoničnim poželjenjem.

Lepa rdečelaška se je z opotekajočimi koraki privlekla do vrat in ko je dospela do njih, je še enkrat zaklicala njegovo ime in potem —

Mirko jo je videl pasti, planil je k nji, da jo podpre, — a prepozno, — Celestina je zdrsnila na preprog, — z zaprtimi očmi, nepremična kakor mrtva je ležala na tleh, — masa svilenordečih las, ki so se razvezali, so obdajali njen krasno telo.

„Sveti Bog, nezavestna je postala,“ je zaklical Mirko ter se sklonil k nesrečnici, „komaj še diha! Kaj naj storim? Nemogoče mi je poklicati kakega služabnika, kajti kaj naj si misli, ako najde Celestino in mene samo v takem čudnem položaju? — Celestina, zbudite se, poslušajte vendar!“

Prijel ji je roke, ki so bile ledeno-hladne. Tresel je lepo nezavestno deklico, pa je ni mogel oživiti. Bal se je že, da jo je zadela srčna kap. Neizmerna skoro blazna razburjenost Celestine bi lahko opravičila takšno srečo.

Mirko je sklenil, da ji odpne moder, — vedel je, da je pri ženskah to edino sredstvo, spraviti kri, ki je najbrž zdaj pri Celestini zastala, zopet v tek.

Odpel ji je bluzo ter naglo razvezal moder, — cvetoče bele grudi so se pokazale in Mirko je lahno zaklical. Ta klic ni veljal odkriti ženski lepoti, ki bi vsako

moško oko očarala in oslepila, — temveč nekaj drugemu.

Med lilijskimi grički je našel pismo.

Mehanično je vzel list ter ga hotel vreči na stran, kajti to se mu ni nič čudnega zdelo, da bi Celestina nosila pismo na srcu, saj to je dekliška navada. Slučajno je pa pogledal ovitek in tu bral svoje ime.

Razločno se je čitalo na ovitku:

„Grofu Mirkotu Višnjegorsku.“

Zdaj ni bilo dvoma, pismo je bilo namenjeno njemu in hišna njegove soproge ga je — poneverila.

V tem hipu se je Mirkotu ohladilo zanimanje do Celestine. Oseba, ki prikriva pisma, ni bila vredna njegovega sočutja in sočustvovanja.

Toda odkod je bilo pismo? Mirko je kratkomalo raztrgal ovitek ter stopil k oknu. Pri zadnjih žarkih zahajočega solnca je začel pismo čitati.

A komaj je prečital teh par vrstic, ko je smrtno prebledel. Groza se mu je čitala na obrazu in poželjivo je večkrat prebral celo pismo kakor bi hotel vsebino neizbrisljivo si vtisniti v spomin.

Pismo se je glasilo:

„Blagorodni gospod grof!

Obljubila sem Vam, da Vas v treh dneh prepričam o nevrednosti one osebe, ki nosi zdaj še Vaše ime. To besedo izpolnjujem danes. Pojdite takoj posprejemu tega pisma v hotel „Samorog“. Tam boste v sobi številka 7 našli svojo soprogov v objemu roparja in morilca Franca Robiča, ki ga iščejo vse francoske ob-

lasti. Kaj Vam je storiti, boste sami vedeli.

Pariska vedeževalka.“

Mirko je zmečkal papir v roki. Besno ga je hotel proč vreči kot nekaj nečistega, grdega, toda premisil se je.

Ne, tega ni verjel, kar mu je vedeževalka pisala. Gotovo je ta ženska obrekovalka, ki skuša na vsak način Lolo odtrgati od njega. In vendar ta določna oblika, v kateri mu je sporočila grozno vest, je frapirala mladega grofa.

Morda je pa kaj resnice na tej vesti? Kako bi mu mogla sicer označiti govor kraj, kjer bo našel Lolo z ljubincem? In celo njenega ljubimca je imenovala!

Franc Robič se imenuje? Ali ni bil to oni nesramnež, ki je služil nekaj časa v gradu grofa Radivoja Sokolskega? Morda sta se pa z Lolo takrat seznanila in morda je Robič le vsled tega tam služil, da je bil lahko v Lolini bližini?

Mirko je mislil, da mora zblazneti pri tej misli. Samega sebe je zaničeval, ker je le trenotek dvomil v čistost svoje soproge.

Saj je bila Lola hči grofa Radivoja in Radivoj je bil poštenjak v pravem pomenu besede — in jabolko kakor pravijo ne pade daleč od drevesa.

Nasprotno se je pa tudi že prigodilo, da je imel častit in pošten oče že večkrat nevredno hčer.

Zato ni hotel Mirko verjeti to sumničenje. V spomin si je poklical njeno pokolenje, njeno vročo ljubezen do njega in pa — okolnost, da je nosila otroka pod srcem.

In vendar, — pisma gospe Goti ni raztrgal, še po-

gladil ga je ter ga zopet čital in čital. Nato je uničen padel na stol.

In če bi bilo vendarle res, — ako bi vedeževalka sporočila resnico?

Ne, ta ženska ni bila sleparka, ne glumačica. Moral je verjeti v njo, če je hotel ali ne. In celo svarilo detektiva Listra ga ni omajalo v tem.

Edvin Lister! Hm, tega človeka je v tem hipu rabil, ta mu mora svetovati in pomagati. Kajti ako res najde Lolo v hotelu z ljubimcem, je potreboval pričo in pomočnika! Ako pa je vedeževalka lagala, ji je pri tej priči hotel ustaviti njeno ničyredno opravilo.

„Tako moram k Edvinu Listru!“ je tiho vskliknil Mirko, „on mora vse vedeti! Pokažem mu to pismo in spremiti me mora v hotel ‚Samorog‘. Poprej moram pa se ono nevrednico obuditi v življenje.“

Mirko se je ozrl na Celestino, ki se je medtem zbudila ter od sramu zardela vstala in si s tresočimi rokami zapela gumbe pri bluzi.

„Hej, dekle, pojdi sem!“ je zaklical zardeli deklici. Celestina je ubogala, toda ko je pogledala Mirkota, je v grozi odskočila. Kako strašno se je izpremenil njegov obraz! Ali so bile res to milo zroče oči, ki so jo pred nekaj minutami še sočutno zrle? Ali je bil res to še Mirko Višnjegorski, ki je poln sočutja pred kratkim še z njo govoril?

Mirko je pokazal pismo ter zaklical Celestini:

„Ali poznaš to pismo?“

Celestina je takoj izpoznała ono pismo, katero ji je vratar izročil in ki ga je z namenom, da ga izroči Edvinu Listru, skrila na prsih.

„Povejte mi resnico,“ je jezno nadaljeval Mirko, „kako ste prišli do tega pisma, ki je naslovljeno name?“

„Do tega pišma?“ je odgovorila Celestina, ki si ni več upala pogledati Mirkotu v oči, odkar ga je poljubila. „Vratar mi ga je dal.“

„Kedaj, — kako dolgo je že od tega?“

„Ne dlje nego pol ure, gospod grof!“ je zagotovila Celestina.

Ta odgovor je Mirkota nekoliko pomiril. Ako je Celestina res imela to pismo šele pol ure, ni bilo dokazano, da bi ga nameravala prikriti.

„In zakaj mi niste pisma takoj izročili?“

„Gospod grof, Vi ste me presenetili v tej sobi in potem — potem nisem več mislila na pismo, saj veste, da so poprej popolnoma druge misli napolnjevale mojo dušo.“

„Hm, to je morda res,“ je zaklical Mirko z milejšim glasom, „povejte mi pa, je li bila moja soproga še doma, ko je dospelo to pismo?“

„Da, gospod grof, — gospa grofica se je oblačila, ko se je prineslo to pismo.“

„In zakaj ga nisi dala moji soprogi?“

„Ker mi je vratar zabičil, da moram list le gospodu grofu dati. Tako je želel deček, ki je prinesel pismo.“

„Kakšen deček?“

„Ne vem, vratar bo pa lahko povedal.“

„Dobro! In to lahko z gotovostjo trdiš, da moja soproga ni videla tega pisma?“ je poizvedoval mladi grof.

„Gospod grof,“ je zaklicala Celestina, „to pismo sem od takrat, ko mi je je vratar izročil, ves čas nosila na prsih in z nikomur nisem govorila, da imam pismo za gospoda grofa.“

Mirko je vedel dovolj. Naglo je šel v svojo sobo in vzel iz pisalne mize majhen revolver.

vih kremljev takrat, ko sem ju odpeljal iz ‚Rdečega mačka‘. — Proklet! Zakaj se je moralo temu lopovu posrečiti, da je ušel!“

„No, kaj pravite na to,“ je rekel Mirko, „ali ste še vedno mnenja, da se ni treba ozirati na vedeževalkine podatke?“

Ker ni hotel Lister zbuditi v Mirkotu sumnje, da drži z Lolo, je rekel, da mora pismo še enkrat prebrati. S tem je hotel pridobiti čas, da prevdari, kako bi Mirkota odvrnil od tega, da bi šel v hotel.

„No, odgovorite mi vendar!“ je zaklical Mirko. „Kajne, moja dolžnost je, da takoj odidem v hotel ‚Samorog‘, da do dna preiščem to stvar. Sicer se mi zdi blazno, da bi moja soproga občevala z roparjem in morilcem. — Haha, to je najbrž izrodek razburjene domišljije!“

„Morda pa ne,“ je odgovoril Lister, ki je že sklenil, kaj mu je storiti, „moje mnenje je, da je to velikansko lopovstvo v igri. Sedite, gospod grof, in poslušajte me par minut.“

„Poprej ste sami rekli, da ne smemo izgubiti časa. Dočim kujeva tukaj načrte in se pomenkujeva, — leži morda nezvesta žena v objemu svojega ljubimca! — In ako potem odideva, da jo razkrinkava, — haha, — potem bosta golobčka že izletela iz gnezda in jaz bom smešen, osleparjen človek.“

„Ako je to pismo res resnično,“ je mirno odgovoril Lister, „potem prideva še o pravem času. Poslušajte me pa, gospod grof, jaz sem mnenja, da je Vaša soproga res v hotelu ‚Samorog‘!“

„Torej priznate njeno nezvestobo?“

„O tem nisem nič rekel! Rekel sem le: gospa grofica Višnjegorska je v tem hipu res v hotelu ‚Samorog‘.“

„Kakšne vrste hotel pa je to?“ je vprašal Mirko.

„Hm, takih hotelov je v Parizu veliko, v njih se zbirajo zaljubljeni parčki!“

Mirko si je z rokami zakril obraz, zardel je pri sami misli, da je njegova soproga, ki se imenuje grofica Višnjegorska, v tem trenotku morda v zloglasnem hotelu ‚Samorog‘.

„Ako pravim, da je grofica v onem hotelu, mi še na misel ne pride,“ je nadaljeval Lister, „da bi jo obdolžil nezvestobe. Nasprotno, prepričan sem, da so jo tja le z zvijačo izvabili in da ni šla tja z namenom, da bi Vam zvestobo prelomila, ampak da so jo zvabili pod kakšno pretvezo.“

„S kakšno pretvezo pa mislite?“ je neverjetno vprašal Mirko.

„Kaj je pa Vas napotilo, gospod grof, da greste v hotel? Ali ni mogoče, da je gospa grofica dobila prav tako pismo? Ali ni mogoče, da se je Vas prav tako obdolžilo, da ste se s kako lepo damo zmenili za sestanek v hotelu ‚Samorog‘? Ali ni bila tudi ona upravičena, iti tja ter Vas zasačiti?“

„To bi bilo lopovstvo brez primere!“ je zarohnel Mirko.

„Na katero pa morava biti pripravljena!“ je naglo odgovoril Lister, „kajti opraviti je nama z zelo zvito osebo. Ta vedeževalka računa morda takole: Grof Višnjegorski pride in najde svojo soprogo v hotelu prav v trenotku, ko se nedolžno pogovarja s kakim moškim, ki morda ni Franc Robič. Grof plane k svoji soprogi, — v istem hipu pa nastopi madama Goti, — prime grofa ter mu reče: gospod grof, Vašo soprogo so videli ljudje v tem zloglasnem hotelu. Plačajte trideset tisoč frankov, ali bo pa jutri ves Pariz vedel, kje je gospa grofica Viš-

njegorska preživela današnje popoldne. — Ali hočete z menoj staviti, gospod grof, da bi od 20 gospodov, katerim bi se to prigodilo, 19 seglo v žep ter plačalo? Kajti največja neumnost ljudij obstoji v tem, da se dajo prehitro oplašiti, da so preveč v skrbeh za svojo čast in da se boje škandala. To vedo dobro pustolovci take vrste kakor je madama Goti in zato se jim take stvari skoro vedno posrečijo.“

„Lister,“ je vskliknil Mirko ter kakor z železom stisnil njegovo ramo, „srečen bi bil, ko bi bilo tako kakor pravite. Rajši sem varan od madame Goti nego od lastne soproge. Vendar pa nisem Vašega mnenja. Priznati Vam moram, da ste zelo bistroumno sklepali, toda nekaj Vam ni znano, namreč, da sta moja soproga in ta Franc Robič —“

„Gospod grof, med Francom Robičem in Vašo soprogo ni nikake zveze.“

„Bila pa je, gospod Lister, kajti Robič je več tednov živel v hiši mojega tasta, preoblečen kot kočijaž. Ali se ne more misliti, da je Lolo zapeljal in zase pridobil že kot deklico? — Ne, ne obotavljava se več, muke negotovosti ne morem več prenašati. Z lastnimi očmi se hočem prepričati, ali sem varan ali ne. Pojdite, gospod Lister, v hotel ‚Samorog‘!“

„Svarim Vas, gospod grof, ne pojrite!“

„Vi me nočete spremiti? Dobro, pojdem pa sam!“

„Stojte, saj grem z Vami!“

Detektiv ni mogel Mirkota zadřevati, zato se mu je ždelo boljše, da ga spreminja. Morda še v zadnjem hipu lahko Loli pomaga.

Zaupal je svoji pripravnosti in izurjenosti, in vedel je le predobro, da igra v taki zadevi sreča veliko vlogo in da navadno oni zmaga, ki zna porabiti zase trenotek.

Ker je Mirkota pred hišo čakal voz, sta ga moža takoj zasedla. Mirko je obljudil kočijažu dobro napojnino, ako ju čimprej pripelje v hotel.

Nikoli še ni nikdo tako ževel, da bi se vozu pripetila kaka nesreča, kakor detektiv Lister. Ako bi mogel povzročiti, da bi vsa štiri kolesa odpadla od voza, bi gotovo to storil, kajti bil je trdno prepričan, da bo Mirko v hotelu nekaj strašnega odkril. Prepričan je skoro bil, da sta Lola in Robič imeła v hotelu sestanek.

In čeprav je detektiv pred četrt ure ževel, da bi Franca Robiča zopet spravil v luknjo, zdaj si ga je ževel daleč proč od Pariza in rad bi mu obljudil prostost za celo življenje, ako bi bil Robič v tem hipu morda v Ameriki.

Lister se je tresel, da bi njegovo hčer, edino bitje, katero ljubi, zadela strašna nesreča. Osoda je bila Loli naklonjena, napravila jo je za grofico Sokolsko, zato je moral padec z višine biti tem strašnejši, ako jo Mirko zasači v hotelu z Robičem.

Med vožnjo se moža nista pogovarjala. Le ko sta se že bližala hotelu je rekel Lister:

„Gospod grof, obljudibite mi nekaj.“

„Kaj?“ je vskliknil Mirko, ki se je zdrznil kakor bi se zbudil iz sanj.

„Ako Vas Goti ni nalagala, ne boste nepremišljeni in ne storite kaj takega, da bi se kasneje kesali. Imate kako orožje pri sebi?“

„Ne, — da, revolver imam!“

„Dajte ga meni, prosim Vas!“

„Ne bojte se,“ je grenko odgovoril Mirko, „jaz ne bom umoril svoje žene, kajti ako me je res varala, je škoda krogle, ki bi jo zapravil na nji. Toda ne pozabite, Lister, da imate opraviti z drznim roparjem, ki je že

veliko krvi prelil in kateremu je človeško življenje toliko vredno kakor življenje muhe. Ta revolver je dolčen za Robiča, ne za Lolo.“

„Potem ga obdržite,“ je odgovoril detektiv.

Voz se je ustavil na oglu ulice.

Mirko je naglo planil iz voza, da mu je detektiv komaj mogel slediti.

Krčevito je Mirko stiskal bič, s katerim je hotel svojo soprogo ožigosati, ako mu je bila res nezvesta.

Pri hotelskih vratih mu je stopil vratar nasproti, toda Mirko ga je vrgel na stran. Ko se je hotel vratar vreči nanj, ga je prijel Lister za roko ter mu šepnil v uho:

„Svetujem Vam, da ste mirni! V hiši imate zločinca; — jaz sem detektiv!“

Vratar je obledel in odstopil.

Mirko je planil po stopnicah in Lister mu je ostal na strani, da prepreči najskrajnejše, ako bi bilo treba.

Hipoma sta pa moža obstala ter se vprašajoče spogledala.

V prvem nadstropju je nastal divji vrišč. Slišala sta moški glas, česar hripavo tuljenje pa nista razumela. Detektiv je po glasu izpoznał Robiča.

„To je Franc Robič!“ je vskliknil Mirko.

„Lopov, zdaj ne uideš več ječi!“

Tudi v detektivu se je pojavila besnost in rad bi Robiča presenetil, toda bilo je prepozno.

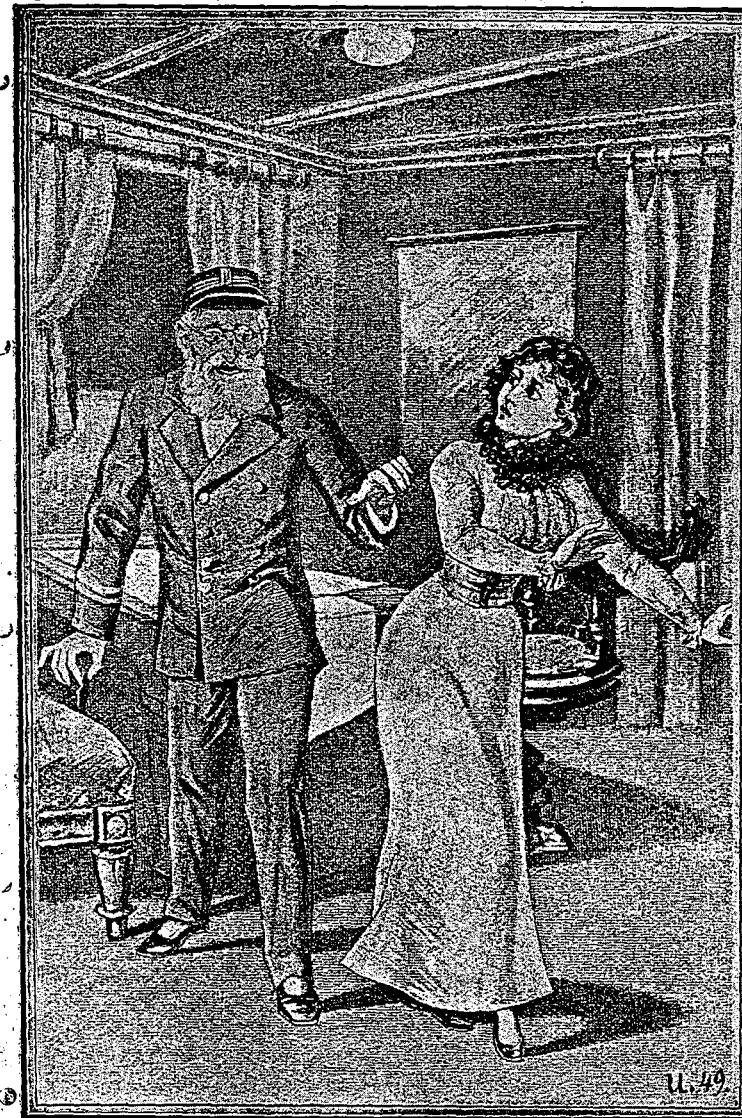
Robič je slišal Mirkotov glas in to vemo že, da je naglo skočil v svojo sobo ter zaklenil vrata.

Edvin Lister je bil v veliki zadregi.

Kot detektiv je imel orodje pri sebi, s katerim bi lahko ylomil vrata in zgrabil zločinca.

Toda Lister se je obotavljal to storiti, kajti kdo

1155- 1175

U. 49

49 □ "Vsemogočni Bog!" je zakričala Rožica ter stopila nazaj
"Vi niste kapitan, — ta kapa in suknja je le krinka, proč, ne-
sramnež, zdiš se mi, kdo ste!"

mu je porok, da ni morda tudi Lola skrita v Robičevi sobi.

Zato je pol minute stal pred vrati, ne vedoč, kaj naj storiti.

V tem ga je grof prijel za roko in ga vlekel k naslednjim vratom.

„Razločno sem videl,“ je rekel Mirko, „da je bandit silil v to sobo. Brez dvoma se moja nezvesta žena skriva notri.“

Ker je najbrž izvedela, da pridem jaz, je vrata od znotraj zaprla in Robič ni mogel več pravočasno k nji. Saj vidite, da je že odprtino napravil v vrata.“

Nato je Mirko naglo ségel v odprtino, katero je Robič vломil, prijel od znotraj zapah ter ga odrinil.

„Zdaj je pot odprta!“ je zaklical Mirko s strahovitim glasom, „in zdaj bom stopil pred nesramnico, ki me je nalagala in varala. — Hej, kje si? Dan sodbe je prišel! No —“

Prestopil je prag in hripavo zakričal, — Mirko se je opotekel in zgrudil bi se na tla, ko bi ga detektiv ne prijel.

Mirko je pa izgovoril le eno besedo, — le eno ime:

„Rožica! — Rožica!“ — —

98. poglavje.

Žrtev.

Več minut sta si stala Mirko in Rožica nasproti, ne da bi kdo izpregovoril besedo.

Kako sta se našla zopet človeka, ki sta nekoč roka v roki hodila po cvetočem gozdu, kjer jima je vsako drevo, vsaka cvetka na potu pošljala pozdrav.

In potem, — kako kruto ju je življenje raztrgal narazen, — slana je padla na lepo cvetko njune ljubezni, — kako sta se bojevala, da bi se zopet videla in se združila! A doslej jima ni bilo mogoče priti skupaj.

In vendar, čeprav so ju živiljenki valovi raztrgali in razdružili, nista nikoli nehala, drug na drugega misliti, — drug o drugem sanjati, — drug po drugem hrenjeti.

Mirko je imel Rožico za mrtvo, — mislil je, da je stal pri njenem truplu, — mislil, da hrani njen srce v steklenici, a vendar je ni nehal ljubiti!

V globočini svoje duše je hranil to ljubezen kakor nekaj svetega do onega hipa, ko mu je grof Radivoj Sokolski nevede usadil v srce sumnjo, da je Rožica sleparka in glumačica!

In Rožica, — ali je treba izgubljati besede, da je bilo celo njen bitje napolnjeno od ljubezni do Mirkota

Mož lahko pozabi, — ljubeče dekle ne pozabi nikoli! Deklica, kateri se je deviška naklonjenost naselila v srcu, lahko umre na tej naklonjenosti ali pa doseže srečo ljubezni.

In ta vroča, iskrena in udana ljubezen ni bila pri Rožici kaljena, celo ne oni dan, ko je izvedela žalostno vest, da je Mirko poročen z drugo.

Res ji je pogled, ko sta Mirko in njegova soproga stopila iz cerkve, kakor nož rezal srce, — res je trpela kakor le more človek trpeti v zavesti, da ga je za vedno izgubila, — res je bila prepričana, da ji je Mirko prelomil prisego, da ji je uničil celo življenje, a sovražiti ga ni mogla, saj ga je še vedno iskreno in nežno ljubila. — V mislih je bila še vedno vsa njegova.

In vendar, oba nista več upala, da se še kedaj vi-

dita! In zdaj! Kakor bi hipoma udaril blisk z neba ter v temo zakrito zemljo razsvetlil, tako nenadno se je porušila stena, ki se je vzdigovala med njima. In zdaj sta si stala nasproti; oko v očesu, pogled v pogledu, — toda nikoli poprej nista bila Mirko in Rožica duševno tako oddaljena drug od drugega. Kajti to snidenje se je pripetilo pod čudnimi razmerami in v nenavadni okolici.

V zloglasnem hotelu, v elegantnem, grešnem brlogu, je moral Mirko srečati svojo Rožico. Saj si ni mogel drugače misliti, nego da je bila Rožica ona ženska, ki je prišla semkaj na sestanek s Francem Robičem. — Ali ni pravkar Franc Robič izginil v stransko sobo? Torej je Robič moral priti iz te sobe!

Ha, torej ni bila Lola, njegova soproga, katero je tukaj kot vlačugo razkrinkal, kot ljubico Franca Robiča, kot družico najpropalejšega človeka na zemlji, — ne Lolo, ampak neko drugo je našel tukaj!

Ah, čemu se mu je krčilo srce v strahoviti boli pri tem odkritju, — zakaj se ni zveselil, da je rešena njegova čast kot soprog in plemenitaš, ko ni našel svoje soproge v tej zloglasni hiši, — zakaj ni bil vesel, da se je pismo, s katerim so tako nesramno obdolžili njegovo Lolo, izkazalo kot lažnjivo, — zakaj so se mu hipoma zatemnile oči s solzami, — čemu se je opotekal kakor bi se hotel zgruditi?

Čemu? — Ker bi Mirko v tem hipu tisočkrat rajše videl Lolo, svojo soprogo, pred seboj nego lepo, bledo deklico; ki je stala pred njim s povešenimi očmi, — s trepetajočimi grudi kakor bi bila kriva!

Mirko in Rožica sta ostala sama. — Detektiv je naglo odšel, da zasleduje Franca Robiča. — Več minut

je ostalo tiho v sobi, le teški dihi, ki so dvigala Mirkotu prsi, so se slišali.

Rožica se je prva oglasila, kajti ni mogla skrivati občutkov ki so jo prevzeli pri pogledu na ljubljenega moža. Zdaj, ko ga je naposled videla, njega, ki ga je že dolgo gledala le v sanjah, je vskipela vsa sila ljubezni do njega. S solzami v očeh je bolestno zaklicala ljubka devojka:

„Mirko, Mirko, ljubljeni moj, torej Te vendar še enkrat vidim, še enkrat čutim Tvojo ljubljeni bližino!“

Oh, zdaj mi je nebo vse izpolnilo, kar sem prosila. In ko bi morala umreti v tem hipu blaženosti in razkošja, bi mi smrt ne bila grenka.“

Dlje ni mogla prenesti, da bi tako hladna in tuja stala nasproti. V tem trenotku je celo pozabila, da ga je pred cerkvijo Noterdam videla na Lolini strani. Še manj se je spomnila, da je Lola prav blizu skrita. Ta je namreč v onem hipu, ko so se vrata odprla, zbežala v sosednjo sobo.

Za Rožico ni bilo zdaj ničesar več, kar bi jo od Mirkota ločilo, — pogled na njega jo je premagal, — na mah se ji je povrnila stara ljubezen.

Bilo ji je kakor bi vse te mesce presanjala in da je do tega hipu čas izbrisani. Zdelo se ji je, da je oni trenotek tu, ko je Mirkota prvič srečala ob gozdnem robu in je on držal njen roko v svoji ter jo imenoval svojo lepo gozdro vilo.

Ni si mogla drugače, — grudi so ji kipele k njemu, — nekaj jo je vleklo k njemu, — razprostrla je roke ter zaklicala:

„Oh, samo enkrat, Mirko, bodiva srečna, — prisik roke, en poljub, beseda s Tvojih ustnic in potem, — umreti in pozabiti!“

Mirko se je zdrznil, ko je videl ljubljeno deklico z razprostrtnimi rokami hiteti k sebi. Tudi njemu je bilo, da jo mora pritisniti na srce, jo poljubovati ter jo imenovati svojo Rožico, svojo ljubo gozdro vilo.

Toda pogled se mu je ustavil na čudno okolico, v kateri je Rožico našel, — ropot v sosednji sobi ga je spomnil, da se je za ono steno skril Franc Robič. Osorno je iztegnil roke ter se ubranil Rožice.

„Ne dotikaj se me,“ je zaklical, „jaz sem poštenjak in nisem navajen, pečati se z nečistim. Ne upaj, da me s poljubi zapelješ. Čas je minil, ko sem stavil svojo srečo v igro, da Ti prihranim solze. Minile so ure, ki so me napolnjevale s Tvojo podobo in v katerih sem živel le v spominu nate.“

„Mirko!“ je zakričala Rožica in omahnila nazaj, „Mirko, rotim Te, ne delaj mi krivice!“

„Krivico! Kako srečen bi bil, ko bi Ti mogel verjeti in upati, da si nedolžna. Danajšnji dan mi je pa vzel zadnji dvom, da bi bila nedolžna. — Dovolj dolgo sem sanjal in bile so blažene sanje, katerim sem se udajal. Zdaj si mi pa le odprla oči in zbujen sem. Gorje mi, kako grozno mi je, ko sem se zbudil. — Padel sem iz vseh nebes in iz sreče, v katero sem se vsanjal ter si jo naslikal z žarnimi barvami ljubezni. Zdaj se mi pa reži gola resnica nasproti kakor pošast, pred katero bi najrajši bežal, bežal daleč, dokler bi me noge nesle.“

Rožica ni bila zmožna besede, — stala je pred njim kakor okamnela, — pritisnila je roke na senci, ki so se ji kakor v mrzlici tresle, — deviške grudi so ji trepetale, — kolena šibila.

Vsaka Mirkotova beseda jo je zadela kakor udarec s kolom. Ko bi jo nenadoma zadela smrt, bi jo pozdravila kot svojega rešitelja.

Ušešom ni hotela verjeti, da je Mirko oni, ki jatako strašne besede govoril, — in vendar je bil!

Vzdignila je roke ter mu gledala v oči, ki so bile napolnjene s studom in žalostjo.

„Da, nesrečnica, jaz sem Te ljubil,“ je nadaljeval Mirko s solzami v očeh, „ljubil sem Te, kakor še nihče ni ljubil svoje izvoljenke, — več nego ljubil, častil sem Te, — oboževal sem Te kakor nadnaravno bitje, kakor boginjo.“

A Ti nisi bila čista kakor sem v pričetku mislil. Danes izprevidim, da je vse skupaj bilo le slepilo, kar sem ljubil in oboževal. — Ne glej me tako proseče! Bil je čas, ko se temu pogledu nisem mogel vstavljal — in tudi še zdaj mi srce v prsih trepeče ter me hoče nagniti k prizanašanju. Toda preden se dam še enkrat varati od Tebe, si rajši z lastnimi rokami iztrgam srce iz prsij ter Ti je vržem pred noge. O fej, fej, sam sebi se studim in moji takratni slabosti.“

Obupno si je Mirko z rokami zakril oči. Sam je čutil, da bi se ne mogel ustavljati Rožicinim čarom, ako še dalje ostane v sobi.

In vendar ni mogel oditi, ločiti se od nje, kajti danes je prišel trenotek, da ji vse pove in pojasni, zakaj zija odslej med njima prepad, ki se ne da premostiti.

To se je morallo zgoditi. Toda teško, neizrečeno teško je bilo izgovoriti besedo, ki ju bo za vedno ločila.

Medtem se je tudi Rožica ojačila. Vedela je, da gre zdaj za njeno življenjsko srečo, da še več, za njeno čast in dobro ime. Ako vse izgubi, ako ne sme nič več upati na Mirkota, vendar zaničevati je ne sme.

Za nevrednico, za krivo, za vlačugo je Mirko ne sme dlje imeti, — hotela mu je vse povedati, mu vse pojasniti.

V istem hipu pa, je hotela odpreti ustnice, da izgovori odločilno besedo, da mu namreč pove, da ni ona prišla v tej zloglasni hiši na sestanek z Robičem, ampak neka druga, — tedaj so se malo odprla vrata, ki so držala v sosednjo sobo in pred katerimi je Mirko tako stal, da jih ni mogel videti, — in v ozki odprtini se je pokazal Lolin obraz.

Ta obraz je bil napoljen z obupnostjo, skremžen od groze, — oči so gledale Rožico z izrazom ponižne prošnje, s srce prefresajočim pogledom, naj ji prizanese.

Ceprav se ustnice lepe žene niso odprle, je bilo Rožici vendar, kakor bi slišala Lolo prositi:

„Ne izdaj me, — ne storí me nesrečne, — prizanesi mi, saj sem njegova soproga.“

Rožica je po vsem telesu strepetala, — strašen boj, skoro prevelik, da bi ga mogel človek prenesti, je nastal v prsih te plemenite, velikodušne deklice.

Izdati je hotela Lolo, — na sramotni oder postaviti mlado ženo, katero je pravkar še obvarovala pred zločinskim nožem Franca Robiča? Ali naj je Lolo le rešila, da jo izroči v še večjo pogubo? Naj-lj je rešila telo nesrečne ženske, da ji zdaj uniči dušo?

Rožica je pri tej misli omahnila, — naslonila se je na vrata ter pritisnila roke na srce.

Ne, ni se mogla odločiti do tega. Zdaj se je šlo za to, ali izgubi svojo čast, ali pa poniža Lolo pred Mirkotom.

Zakaj bi ne storila poslednjega? Čemu ji je prišla misel, da reši Lolo in samo sebe žrtvuje zanjo? Ali ji ni že ona iztrgala ljubimca, — ali nima starejše in svestnejše pravice do ljubljenega moža? Ali ni mnogo bolj nesrečna nego Lola?

Tudi ko bi Lola ne imela več Mirkota, bi ne ostala
Strah na Sokolskem.

sama, kajti imela je očeta, plemenitega, velikodušnega človeka, ki jo je ljubil. — Lola je bila bogata, srečna, imela je vse, kar bi ji lahko lajšalo bolest.

In kaj je imela sama? Za njo je bilo na zemlji le eno, to je Mirkotovo srce, — Mirkotova ljubezen, — Mirkotovo spoštovanje. Ako vse to izgubi, — kako siromašna postane potem, — izročena je bila potem bedi obupnosti.

Ne, žrtev je bila prevelika in ni je mogla doprinesti. Lolina ali pa njena sreča? Rožica je sklenila, da Mirkotu vse pove!

V tem hipu je zaklical vročeljubljeni mož:

„Govori, nesrečnica, — nočem Te obsoditi nezaslišane! Ali je kaj, kar Te bi opravičilo, tedaj mi povej, kako je prišlo, da nisi mogla drugače, nego vreči se v objem Franca Robiča? Sicer Te bom obsodil, toda vsaj omilila se mi boš in s sočutjem se Te bom spominjal. — Ne, — nikar ne moliči, kajti tu se gre za celo življenje. Le danes, sicer se nikoli več ne bova videla, — nikoli več ne boš imela prilike, da se opravičiš pred onim, ki Te je nekdaj ljubil kakor ničesar drugega na zemlji.“

Braniti, — da braniti se je hotela. Treba ji je bilo le vrata odpreti ter pustiti, da Mirko pogleda v sobo, kjer je bila Lola. Ubežati namreč nezvesta soproga ni mogla, kajti ključ Arabeline sobe na hodnik, je imela Rožica.

Imela je torej vse v rokah, kar je bilo potrebno, da se opraviči. Prav nič ni dvomila, da bi se Mirko, ko se prepriča o nevrednosti svoje soproge, s studom in ogorčenjem odvrnil od nje.

In potem bo najbrž zopet prišel k nji. Izkazal ji

bo najnežnejšo ljubezen ter jo prosil oproščenja, da ji je toliko britkega poprej povedal.

Da, zdaj ali pa nikoli si lahko zopet pridobi ljubljence. Skozi temne oblake, ki so jo pravkar še obdajali kakor črno zidovje, se je svetilo zlato solnce sreče. Ena edina beseda je lahko razpršila vse te oblake.

In vendar, — še vedno je stala Rožica bleda in trepetajoča pri vratih, — odločilne besede ni mogla izgovoriti, ker je čutila Lolino bližino, — čutiла je, da je nesrečna žena stala tesno za njo. In čeprav ni videla Lole v tem hipu, ji je bilo vendar kakor bi videla njene oči, v katerih se je čitala genljiva prošnja:

„Prizanesi mi, — ne onesreči me, — bodi plemenitejša nego so ženske, ki se bojujejo za moškega!“

„Opraviči se,“ je zopet zaklical Mirko, „reci mi, da si se le slučajno sešla z Robičem. Dokaži me, da je drug vzrok privydel zločinca v to hišo. Govori vendar, Rožica!“

„Da, govoriti hočem,“ je odločno vskliknila Rožica, „vse Ti hočem povedati. Poslušaj torej, nesrečnež, kaj Ti povem. Res je, da si me našel v tej hiši, pa ne jaz, ampak —“

„Milost,“ ji je zašepetal neki glas, „usmili se me, plemenito dekle, ne pogubi me, — vsaj nežnega bitja se usmili, katero nosim pod srcem, — njegov otrok je, otrok moža, ki ga ljubiš!“

Tedaj je Rožica hipoma omahnila, — glava ji je klonila na prsi, — krasno telo ji je strepetalo, — in potem se je glasno ihteč zgrudila na tla.

Kocka je padla, — zdaj, zdaj ni mogla več Lole izdati, kajti zdaj je vedela, da se ne gre samo za žensko,

ki ni zaslužila usmiljenja, ampak šlo se je tudi za otroka, ki bo šele videl luč sveta in nosil Mirkotovo ime.

Ne, ne, tega otroka ni mogla že v materinem telesu v nesrečo spraviti. Kajti ako zdaj vse pove Mirkotu, ako mu vrže ženo pred noge in zakliče:

„Ozri se, nisem jaz imela sestanek z Robičem v tej zloglasni hiši, ampak tale, Tvoja soproga, Tvoja žena!“

Potem bi njegova kletev ne zadela samo Rožice, ampak tudi otroka. Nedolžno bitje, ki se bo šele rodilo, bo moralno trpeti za materino krivdo.

„Zgrudila si se,“ je zaklical Mirko, ko je videl Rožico ležati pri svojih nogah, ko jo je videl divje ihtečo, „ha, s tem si dokazala svojo krivdo! Zdaj Ti ni treba ničesar več reči.“

Rožica mu ni odgovorila. Stisnila je zobe, da ne izgovori nobene besede, — pritisnila je obraz v preprogo na tleh, — mladostni udje so ji trepetali kakor v krču, — in Mirko je slišal le nerazumljive glasove.

„Proč je vse!“ je vskliknil mladi grof ter se zravnal. „Končan je dvom! Toda morda je boljše, da je vse tako prišlo kakor se je zgodilo.

Ti nesrečnica, pojdi dalje svojo pot, po kateri si doslej hodila, — doseгла boš svoj cilj! Kajne,“ je pristavil z grenkobo in trpke solze so mu napolnile oči, „Tebi ni šlo za poštено ljubezen, ampak le zato, da postaneš grofica Višnjegorska? Zato si si prisvojila ime Rožica Jaklič, katero si drugi ukradla, — zato si me slepila s komedijo, ki me je zvodila v blažnico in dovedla skoro na rob prepada.

Nič več o vsem tem! Vse to naj bo pokopano in pozabljeno, kakor Ti sama, nesrečnica, na katero nočem več misliti.

Da,“ je nadaljeval s solzami v očeh, „iz srca si

hočem iztrgati spomin na Tebe. In ako si kedaj, ko sem Te objemal, čutila kaj takega, kar je podobno ljubezni, mi boš izpolnila mojo poslednjo prošnjo.“

Prenehal je kakor bi pričakoval odgovor. Toda Rožica je molčala. Kakor mrtva je ležala pri Mirkotovih nogah. In vendar, — kako lepa je bila v svoji obupnosti, — kako krasna v svoji bolesti! Kako se je moral brzdati, da se ni sklonil k nji ter jo potegnil na prsi. — Toda ne, nikoli več! Ta sleparska glumačica ni bila vredna! Od tega hipa je hotel z vsem svojim mišljenjem in čutnjenjem le od ene biti, od ene, na katero ga je vezala sveta prisega, — od Lole, svoje zveste soproge.

„Ako mi torej hočeš izpolniti mojo poslednjo prošnjo,“ je zopet pričel Mirko po kratkem odmoru, „pojdi, pojdi, kakor daleč Te noge neso! Ne križaj nikoli več mojega potu! Nikoli me ne spomni, da si še živa, potem Te bom vsaj obžaloval kot mrtvo! — In na grob spomina bom položil še marsikak svež venec. Mnogo solz bo še padlo na gomilo, pod katero spi moja ljubezen, edina, kratka sreča, ki sem jo imel v življenju. — Ti si siromašna, — to vem! — Vzemi to denarnico, — v njej je dovolj denarja, da boš lahko delj časa živila brez skrbi! Potuj čez morje, v novem svetu še najlažje pričneš novo življenje in — morda še lahko srečna postaneš.“

Temna reč je padla poleg Rožice na tla, toda ta je ni opazila.

Se vedno je nepremično ležala. Mislilo bi se, da je mrtva, ko bi ji sempatja ne preťresalo krčevito ihtenje tela.

„Zdaj grem,“ je rekел Mirko in solze so se mu ulile po obrazu. „Toda za deset let starejši zapuščam to hišo!

— Kakor v meglo žakrita pokrajina leži moja prihodnost pred menoj! Kamorkoli pogledam, se vzdiguje neprodiren zid pred menoj. Živel bom kakor jetnik in noč brezdanje bede me bo obdajala, kajti v tem hipu čutim le predobro, da Te nikoli ne bom mogel pozabiti, nesrečnica! — In zdaj zbogom! Bog s Teboj! Naj Ti odpusti, kakor sem Ti jaz odpustil!“

Zamolkli koraki so se odstranili in v sobi je postalo tiko.

Tedaj je Rožica počasi vstala. Oči so ji strahotno plamtele, bila je sama v sobi.

99. poglavje.

Pri nogah tekmovalke.

„Mirko!“ je zaklicala Rožica z glasom, ki ni bil človeškemu podoben, kajti v tem vskliku je ležal cel svet bolesti in obúpnosti.

„Mirko, ostani! Vse Ti hočem priznati, vse povedati! — Oh, odšel je, usmiljeni Bog, prepozno je! Po nedolžnem si me obsodil! O Mirko, vrni se, le za eno minuto, le za sekundo! Mirko! Mirko! Mirko!“

Kakor blazna je planila Rožica k vratom, — strahotno so ji vihrali kodri okrog glave, — smrtna bleoba ji je zakrivala obraz, le rdeče ustnice so ji trepetale.

Siloma je odprla vrata ter se opotekala na hodnik. O njem pa ni bilo ničesar videti! Klicala je njegovo ime, a nihče se ni oglasil.

Odšel je s prepričanjem, da je kriva! Odšel je od

nje in ničesar ji ni pustil razen misli, da ga je na veke izgubila.

Kakor pijana se je zopet opotekla nazaj v sobo.

Tedaj pa je grozovito zakričala, kajti pred seboj je videla ono, ki je bila vir njene bede. Lepa ženska, za katero je žrtvovala ljubezen in čast, — sleparka Lola je stala pred njo.

V tem hipu se Rožica ni mogla več premagovati. Nečloveške stvari je prinesla, a zdaj je bila njena moč, njena potrežljivost pri kraju.

„Proč, sočutje, pogubilo si me! Vroče, čuteče srce, Ti si mi nesrečo prineslo! Zakaj nisem svojo pamet poslušala! Čemu sem ubogala svojo mehko dušo, ki je čutila angeljsko, pa ne žensko!“ — — —

„Pošlušaj me, Rožical!“ je tiho izpregovorila Lola, „govoriti mi je s Teboj!“

„Vi hočete govoriti z menoj?“ je vskliknila Rožica. „Haha, to je veselo, da govorite še z menoj! Kaj pa hočete še od mene? Kaj naj Vam še žrtvujem? Ali hočete morda moje srce? Vzemite mi ga iz prsi! Meni ni treba več ne duše, ne krvi, ne življenja! Za Vas sem dala vse, kar je imelo na zemlji vrednosti in pomena zame! O saj ste lahko slišali, kako me je obdolžil, — ne da bi z eno besedo dokazal mojo nedolžnost? Stali ste pri vratih, videli ste to moritev in Vi niste imeli poguma, da bi stopili ven ter sami sebe obtožili?“

Lola je sklonila glavo. Kakor obsojenka je stala pred Lolo. V tem hipu je stala nesrečna grofica v svoji imenitni, svileni obleki pred Rožico kot — premagana!

„Toda zgodilo se je!“ je nadaljevala Rožica s pridušenim glasom, „in se nikoli, nikoli več ne da popraviti! Kajti ako stopim zdaj pred njega, mi itak ne bo

verjel! Kar se je pred eno minuto oporeklo, ne prinese niti večnost nazaj. Oh, kaj mi zdaj še preostaja drugega nego smrt?“

Uničena se je Rožica zgrudila v stol. Celo Lola je imela usmiljenje z njo. Oči so se ji zasolzile, ko se je sklonila k Rožici.

„Da, storili ste nekaj,“ je zaklicala s tihim glasom, „kar bi med desettisoči komaj ena storila. Toda čeprav ste v tem hipu zaigrali svojo življenjsko srečo, čeprav ste izgubili svojo srečo, — vzemite zavest na to uro s seboj, da ste ravnali velikodušno, — da ste dosegli zmago, kakor le malokateri človek.“

„O ta ničvredna zmaga!“ je v solzah vskliknila Rožica. „Ali me more ta zmaga odškodovati za izgubljeno ljubezen, za njegove poljube, katerih ne bom nikoli več čutila na ustnicah? Ali mi more to nadomestiti njegovo spoštovanje, katero sem izgubila? Ali mi more to zidati most do sreče? — O gospa, na tej zmagi bom jaz umrla!“

„Jaz Te pa hočem obdarovati, ljubo, lepo dete,“ je šepetala Lola. „Moja hvaležnost Te bo spremljala celo življenje. Čeprav Ti ne morem tega dati, kar si izgubila, Te hočem vsaj obvarovati materijelnih skrbij. Vse, vse, kar si želiš od mene, Ti hočem dati. Povej mi svoje želje in izpolnila jih bom. Ako hočeš, da Ti prinesem svoje briljante, Ti jih prinesem in Te okrasim z njimi.“

„Briljante? — Haha, madama, z njimi se ne nadomesti izgubljenega srca!“

„Čas je velik tolažnik,“ je nadaljevala Lola ter skušala prijeti Lolino roko, katero je pa ta naglo odtegnila.

„Da, nekega due boš mirnejše premisljevala o tem, kar se Ti je danes pripetilo, potem bo tudi hrepnenje ponehalo v Tvoji duši in združila se boš z moškim, tudi

ne bo tak kakor ta, ki si ga ljubila, ki ga boš pa spoštovala. Dekle, ali Ti hočem preskrbeti ljubezljivega moža, ki Ti bo dal miren dom?“

„Jaz, — da bi imela drugega? O madama, Vi v resnici ne poznate Mirkota, ako mislite, da se za njim more še koga drugega ljubiti!“

Lola je povesila oči ter zardela sramu.

„No, torej povej, kaj zahtevaš od mene!“ je zaklicala. „Jaz nočem kot dolžnica oditi od Tebe!“

„Jaz ne zahtevam ničesar!“ je rekla bleda devojka. „Toda vendar, gospa, eno željo imam in to mi morate izpolniti!“

„Le povej jo! Karkoli je že, obljudim Ti, da jo izpolnem!“

„Dobro,“ je odgovorila Rožica, počasi vstala ter presunljivo gledala Lolo; „moja želja je: osrečiti Mirkota!“

Lola se je zdrznila.

To je bila torej želja nesrečnega dekleta, ki je da dalo svojo življenjsko srečo za njo! Ona naj osreči kota.

Kako plemenita, velikodušna, nesebična!

„Osrečite ga!“ je nadaljevala Rožica s solzami, sklenila roke na prsih ter proseče gleda.

„To je moja poslednja želja, poslej...“

In otroka, ki mu ga boste dali.

Bodite mu mati, k kateri bo zrl

štovanjem. Hodite odslej po poti

od sebe, kar je sleparskega! Poter
to uro!“

V tem hipu je Lola strepeta

Strah na Sokolskem.

zašumela — počasi se je zgrudila lepa žena k nogam mlade deklice.

„Premagala si me, Rožica!“ je ihteč zaklicala Lola, „in zdaj vem, da Te moram ljubiti, da Te nikoli ne bom mogla pozabiti! — Da, Ti si tisočkrat bolj vredna, da bi ga imela nego jaz; — in ko bi šlo po pravici, bi bila Ti zdaj na njegovi strani in jaz bi morala oditi v neveselo življenje, ki je odslej določeno Tebi.“ —

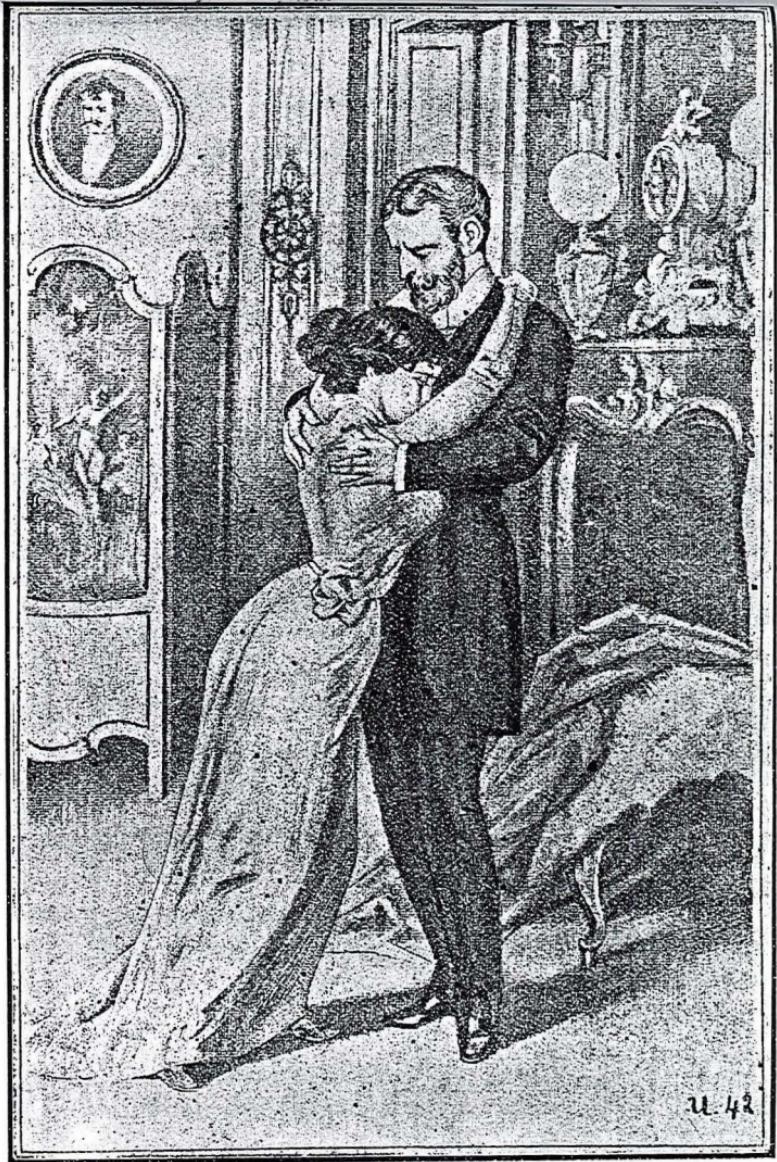
„Vstanite, ne klečite pred menoj,“ je zaklicala Rožica, „ali se mi hočete s tem zahvaliti? To, kar sem storila, se ne sme z zahvalo plačati, ker se ne da poplačati. Pojdite zdaj čimprej domov, da v Mirkotovi duši ne nastane sumnja. Ždaj lahko, brez skrbi odidete iz hiše, Franc Robič je najbrž skozi okno pobegnil.“

„Poprej ne vstanem, da mi ne dasťe roke,“ je zaklicala Lola, „vedeti moram, da me ne soyražite, da mi odpustite, kar sem Vam storila. Poslušajte: vse, vse mi morate to uro odpustiti.“

Rožica niti slutila ni, koliko ima Loli odpustiti. „I velikansko hudodelstvo, prvo in največje, katero ji ta sleparska ženska povzročila, — tatvina njenega nena, stanu in očetovskega srca, — vse to je bilo nemu dekletu neznano.“

„Mu naj Vam dam svojo roko?“ je zaklicala Rožica, da Vam morem biti prijateljica?

Kar sem storila za Vas, je storjeno
ako se kesam ali ne. Med nama
borili sva se za srce moža, — in
v tem boju nasproti, ostaneta, kar
pravljivi nasprotnici. Toda ne bojte
žica, ko je videla, da se je Lola pri-

u. 42

42 „Ne jokaj, ljuba Lola,“ je rekel Radivoj, „kajti ne moram Te v joku videti. Govori rajše, povej vse, — povej vse, — odpri mi srce in priznaj mi skesano vse.“

„Da, to hočem, dragi oče,“ je zahtela Lola ter objela očeta z mehkimi rokami.

Strah na Sokolskem.

124

Radivoj in Lola.

127 43 „Rožica,“ ji je šepetala Arabela, „Mirko ni srečen, — njegovega zakona ni Bog blagoslovil.“

„Ni srečen?“ je plašno rekla Rožica, „o moj Bog, — revček! Kako ga obžalujem, kako se mi smili!“

1011 - 1032

U. H.

44 „Usmilite se!“ je vskliknila Lola, ne da bi pogledala Rožice, „nikar ne odprite! O Vi ne veste, česa je ta človek zmôžen!“

1059-1080.

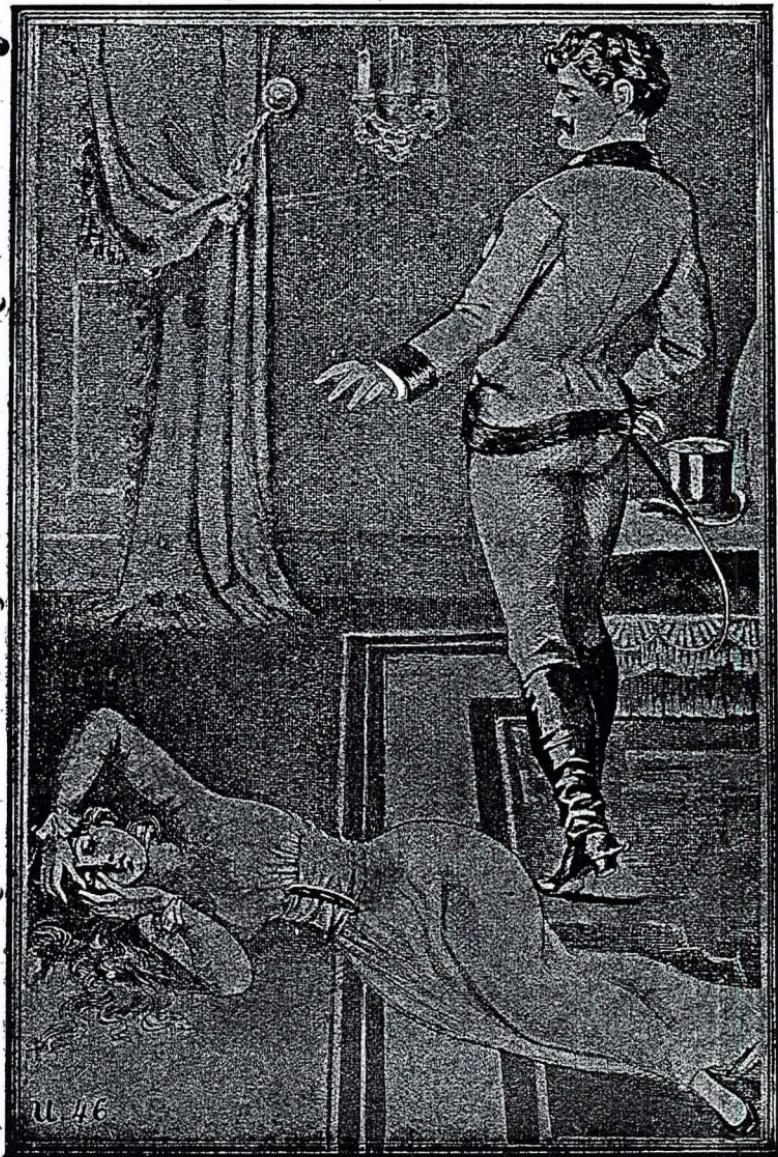

Strah na Sokolskem.

三三

45 Slučajno se je Mirko ozrl na napis na listu, in čital je svoje ime. Na zavitku je bilo napisano: »Na grofa Mirkota Višnjegorskoga.« Ni bilo dvoma, pisno je bilo njemu

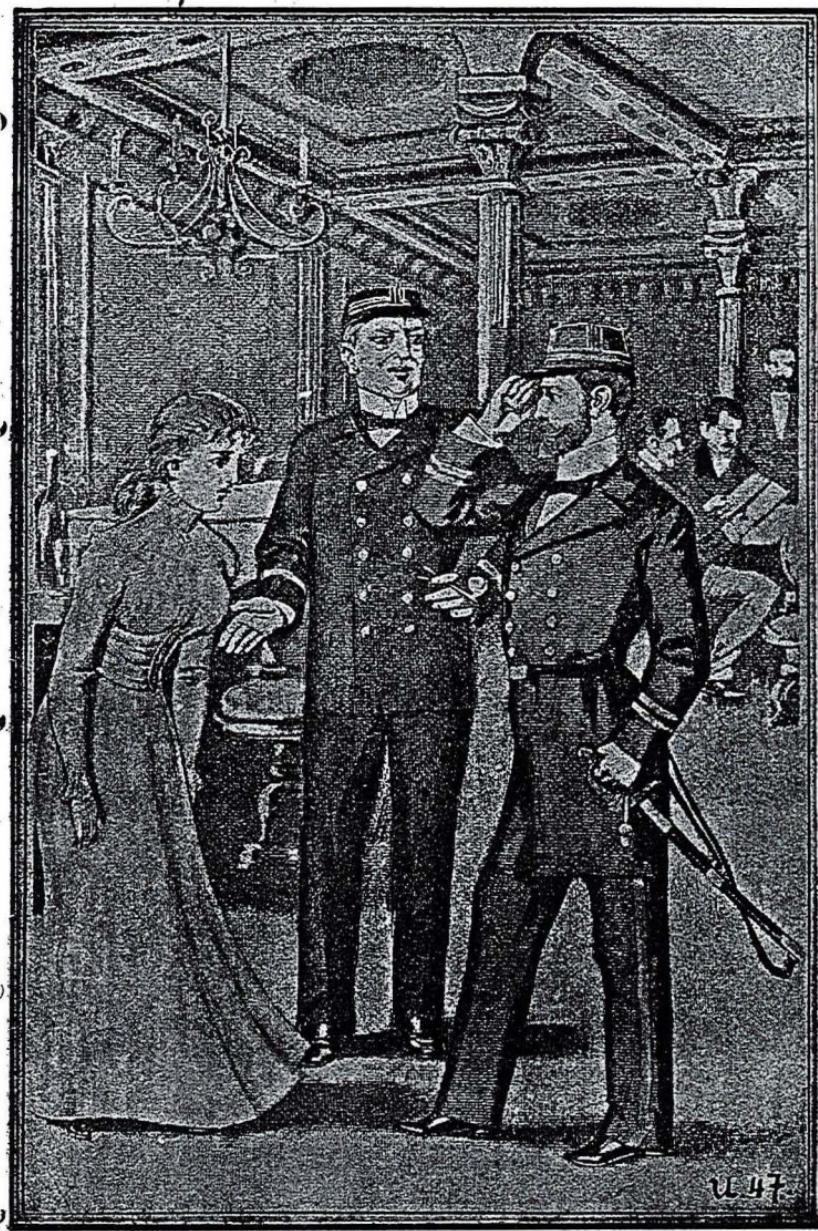
1083- 1104

U. 46

46 „Aha, zgrudila si se!“ je zaklical Mirko, ko je videl, da se je Rožica zgrudila k njegovim nogam ter krčevito jokala, „ha v tem je Tvoja krivda dokazana.“

magazin Ševeljan
7707 - 77287

47 „To je gospod poročnik Marcel Remec, — in tu gospica Rožica Jaklič,“ je predstavljal krmar Klaič.

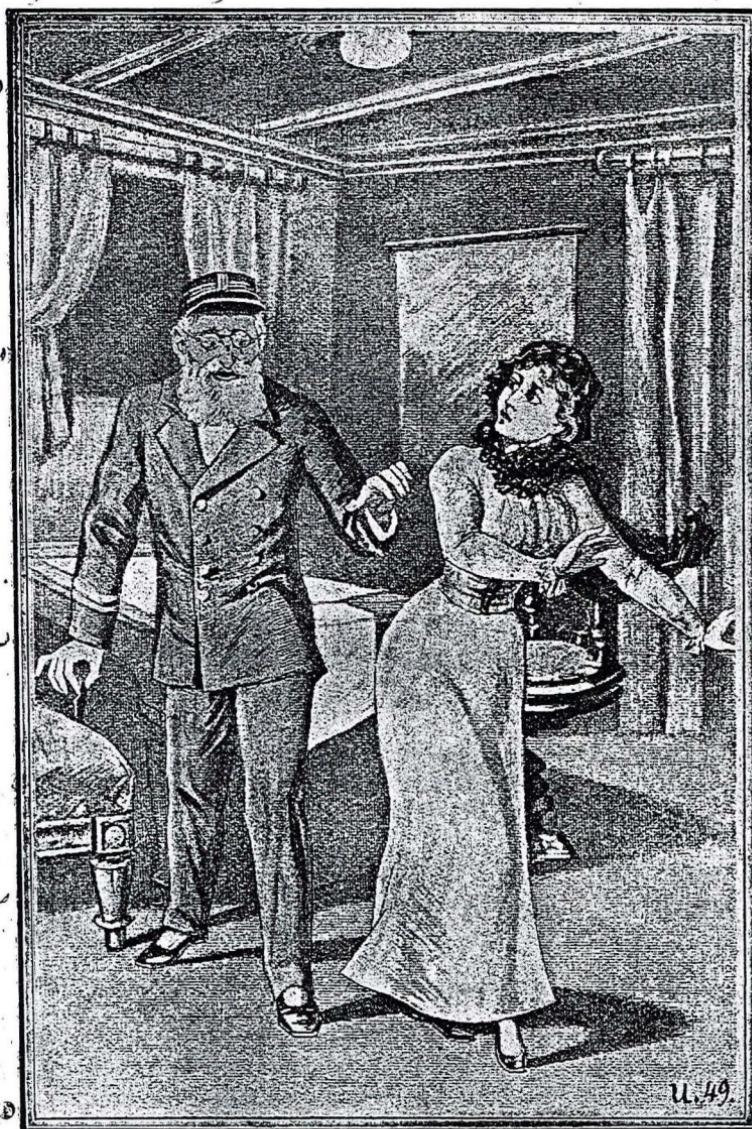
„Gospico sem že opazil med drugimi potniki,“ je rekel poročnik, „srečno se moramo voziti, ker bo toliko lepote in mladosti na ladiji.“

142

„Vi pa lahko zabranite to pomoč,“ je odgovoril doktor Morač, ter lokavo pogledal kapitana, „kajti ta lady Elizabeta Flover je na Vaši ladiji!“

1155- 1175

U. 49.

49 □ „Vsemogočni Bog!“ je zakričala Rožica ter stopila nazaj „Vi niste kapitan, — ta kapa in suknja je le krinka, proč, ne-sramnež, zdaj se mi, kdo ste!“